

REVIJA ZA **KAMPING, KARAVANING IN POTEPANJA**

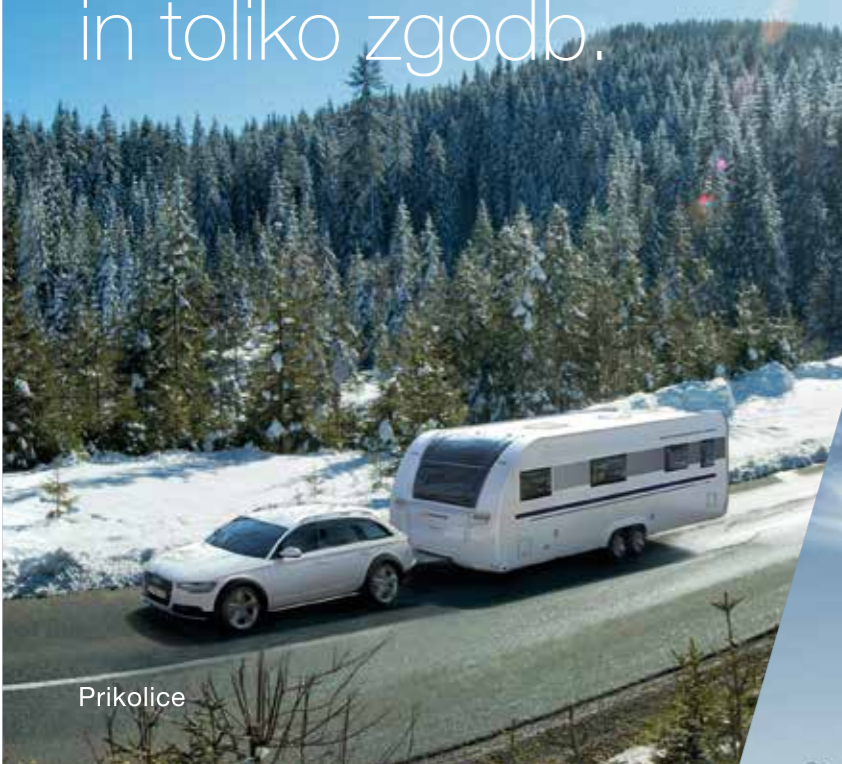
številka 171, januar 2019

ZIMSKI TEST PLA HAPPY 440

SKOK ČEZ PLOT
Olimpijski Innsbruck
AKTIVNO
*Zimska pravljica na
Kopah*
DOMAČI LOGI
Vedno zeleni Bohinj

Test
HYMER B MC I 580
Test
**ERIBA TOURING
530 ROCKABILLY**
Test
**CARTHAGO
CHIC E-LINE I 61 LE XL**

Toliko dogodivščin
in toliko zgodb.

Prikolice

Avtodom

Vani

ODKRIJTE VEČ:
sl.adria-mobil.com/inspirations

Življenje v gibanju. Za vsakim izdelkom podjetja Adria se skriva zgodba. Pri Adriji življenje v gibanju ni samo filozofija – je način življenja. Naša ponudba za sezono 2019 vključuje nagrajene avtodome, prikolice in novo generacijo vanov z ekskluzivno opremo in široko ponudbo tlorisov. **Navdihujemo vaša doživetja že od leta 1965.**

Adria Plus d.o.o.
Podbevškova 13
8000 Novo mesto
07 39 35 311
www.adria-plus.si

Caravan d.o.o.
Cesta Ljubljanske brigade 9
1000 Ljubljana
01 518 36 36
www.caravan.si

SL.ADRIA-MOBIL.COM

REVIJA AVTODOM
številka 171
JANUAR 2019

Rok Vizovišek
odgovorni urednik

NOVA PODOBA REVIJE

Drage bralke in bralci, pozdravljeni!

Leto 2019 je leto jubilejev. Takšnih in drugačnih. V januarju praznuje lep, okrogel jubilej naš ustanovitelj, Andrej Sedej, ki je dopolnil 75 let. Letos praznuje tudi podjetje Carthago, ki je, zaradi proizvodnih zmogljivosti v Sloveniji tudi malce naše, slovensko. Praznujejo še nekateri drugi akterji na trgu počitniških vozi, o čemer vas bomo obveščali sproti.

V rokah držite prenovljeno revijo Avto-Dom, ki jo nekateri berete že od vsega začetka, od leta 2002. V letu 2018 smo postopoma uvajali oblikovne spremembe, piko na i pa so le-te dosegle s prenovo naslovnice revije, ki je bila nespremenjena zadnjih ducat let. Znamenita modra barva ostaja zaščitni znak revije, a v manjšem obsegu. Nova naslovnica naš medij približuje podobnim strokovnim revijam po Evropi, hkrati tudi sledi trendom oblikovanja tovrstnih medijev, a ohranja svojevrstnost. Upamo, da vam je všeč.

Novi so tudi kontaktni naslovi, saj smo odslej dosegljivi na spletnem naslovu **www.avtodom.team!**

Vaše uredništvo

Vse dosedanje naročnike, ki še niste poravnali naročnine za leto 2019, prosimo, da to storite čim prej. Januarsko številko revije ste prejeli brezplačno in vam je ob morebitni odpovedi ne bomo zaračunali.

Vsem, ki ste naročnino že podaljšali ali sklenili na novo, pa obljubljamo, da bo vsebina še boljša in bogatejša.

Hvala za zaupanje!

AVTO-DOM

Mesečna revija za kamping, karavaning in prosti čas.
Revija izide 11-krat letno.
Letna naročnina znaša 49 EUR, za tujino pa 69 EUR.
Zgornje cene vključujejo 9,5 % DDV (ZDDV-URL RS 106/01).

odgovorni urednik
Rok Vizovišek, rok.vizovisek@avtodom.team

sodelavci in gostujoča peresa:
Maja Filipič, Žare Grilc, Mitja Grom, Klemen Hren, Tjaša Janovljak, Jure Jeromen, Miha Jezovšek, Bine Hodalič, Matej Ogorevc, Gregor Strnad, Maša Strušnik, Iztok Svetina, Ervin Lemark, Rafael Marn, Dušan Matičič, Andrej Sedej, Rok Vettorazzi, Damjan Vrenčur, Franci Zakrajšek, Matej Zalar, Rok Zevnik, Boris Žakelj, Mateja Žiberna, poročevalci CCS

oblikovanje in prelom
Aiko - agencija idej in kreativnega oblikovanja

tisk in naklada
Schwarz print d.o.o., 5000 izvodov

distribucija
Založba Avtodom d.o.o. in Delo prodaja d.d.

izdajatelj / publisher
Založba Avtodom d.o.o., Jamova 67, 1000 Ljubljana
T: +386 (0)59 1999 00
F: +386 (0)59 1999 01
GSM: +386 (0)40 868 101
info@avtodom.team
www.avtodom.team
ID DDV: SI 83017461
Matična številka: 6061974000
Banka Koper SI56 1010 00050239 981

naročniška služba in trženje
GSM: +386 (0)40 868 101
info@avtodom.team

AVTO-DOM

KAZALO

KAZALO

- 3 Uvodnik
- 6 Novice
- 22 Jubilej
[Andrej Sedej – petinsedemdesetletnik!](#)
- 24 Test
[PLA Happy 440: Veliki zimski preizkus](#)
- 34 Premierni test
[Hymer B MC I 580](#)
- 44 Test
[Carthago Chic E-Line I 61 XL LE: Suita na treh oseh](#)
- 54 Test
[Eriba Touring 530 Rockabilly](#)
- 60 Predstavitev
[Eriba Touring 820](#)
- 62 Sejmi
[30. Alpe-Adria – mednarodni sejem za zeleni, aktivni turizem](#)
- 64 Nasveti
[Kako deluje: Plin](#)
- 68 Nasveti
[Kamping pozimi? Zakon!](#)
- 72 Šoping
- 76 Domači logi
[Bohinj: Bel ali zelen, vedno lep!](#)
- 92 Skok čez plot
[Innsbruck: Prestolnica Alp](#)
- 100 Aktivno
[Zimska pravljica na Kopah](#)
- 106 Aktivno
[Športno-rekreacijske novoletne obljube](#)
- 110 Turizem novice
[PZA Kope](#)
- 114 Turizem MPZA
[Slovenija kot kamping in karavanning destinacija](#)
- 118 Koledar prireditev
- 126 Klubske novice
- 128 Najemodajalci
- 130 Mali oglasi

KAZALO

TUDI DETHLEFFS NA OSNOVI MERCEDESA SPRINTER

Ne nedavnem Movera Showu, prireditvi v nemškem Friedrichshafnu, smo lahko občudovali novega polintegrirca Globeline, ki se vozi na osnovi letos predstavljenega Mercedes Sprinter. Model T 6613 EB ponuja trenutno najbolj priljubljeno notranjo postavitvev z ločenima ležiščema v zadku. Pogonja ga turbodizelski agregat s 143 »konji«, na voljo je s 7G-Tronic-Plus avtomatskim menjalnikom z možnostjo pretikanja med prestavami na volanskem obroču in s kopico varnostnih asistenčnih sistemov: ABS, ESP, ASR in z zavornim asistentom, ki glede na zahteve prerazporeja zavorno moč med kolesi.

Zunanost je nadvse dinamična in sveža, bivalnik pa povzema linije Mercedesove osnove. V osnovni različici je vozilo na voljo v beli barvi, za doplačilo (Style Paket, 2999 evrov) pa bo na voljo tudi v kombinaciji meta-

lik črne voznirove kabine in srebrne bivalne nadgradnje. Kromirana pa bo tudi maska hladilnika.

696 centimetrov dolgi Globeline T 6613 ponuja ločeni ležišči dolžine 185 in 195 centimetrov, široki pa sta 80 centimetrov. Pod njima je velika garaža. V prednjem delu je na voljo opcijska dvizna postelja velikosti 200 x 95 centimetrov, ki bo zadoščala za odraslega ali dva mala otroka. V kuhinji je na voljo kuhalnik s tremi gorilniki in okroglo korito. Hladilniku je dodana plinska pečica. Med kuhinjo in spalnico je nameščena manjša garderobna omara. V kopalnici sta stranišče in kompaktna kabina za prhanje.

V prednjem delu se nahaja sedežna skupina v obliki črke L s pogledom na kokpit novega Sprinterja, prednja sedeža pa sta vrtljiva.

TRIDESET LET PODJETJA CARAVAN D.O.O.

Podjetje Caravan d.o.o., ki nas v osrednji Sloveniji oskrbuje s počitniškimi vozili in opremo za kampiranje, letos praznuje 30 let obstoja.

Tjaša in Mišo Grünfeld sta leta 1989 v ljubljanskih Kosezah odprla prvi tovrstni center v bivši Jugoslaviji, podjetje pa je skozi desetletja preraslo v največji tovrstni center v Sloveniji. Danes na lokaciji ob severni obvoznici, kamor so se preselili pred leti, prodajajo počitniška vozila sedmih blagovnih znamk – Adria Mobil, Sun Living, Dethleffs, Sunlight, Knaus, Weinsberg in Laika – ter opremo za kamping in karavaning priznanih blagovnih znamk. Na voljo je tudi večji servis za počitniška vozila, kjer opravijo tudi večja popravila ter vgradijo dodatno opremo.

V letu 2019 praznujemo prvih 30 let. Na tisoče srečnih ljudi smo spremljali ob prvih korakih v svet kampinga in karavaninga. Z mnogimi se je spletlo iskreno prijateljstvo, zato se vsako pomlad in jesen srečamo na Hišnem sejmu, najraje pa se skupaj podamo na Caravanovo karavano po bližnjih in daljnih krajih. Mimogrede smo postali starši, dedki in prababice ter za svoboden življenjski slog navdušili še nove generacije.

Prijateljem, kupcem in poslovnim partnerjem se zahvaljujemo za zvestobo in zaupanje.

HVALA, ker STE!

Mišo, Tjaša, Romana, Urša, Katja, Majda, Lina, Gašper, Gorazd, Ivo, Matjaž, Tom in ostali

30

Caravan Center

Ljubljana

V JUBILEJNEM LETU VAM PRIPRAVLJAMO ŠTEVILNE UGODNOSTI IN PRESENEČENJA V ZNAMENJU ŠTEVILKE 30.

SPREMLJAJTE NA **www.caravan.si**
@CaravanCenter.Ljubljana

ADRIA Center

| avtodomi
| prikolice
| dodatna oprema

najem | prodaja | servis 07 39 35 302

www.adria-center.si

ZVOČNIŠKI SISTEM TEN HAAFT OYSTER

Tudi v počitniških vozilih postaja zvok medijev enako pomemben kot slika. Ten Haaft, ki ga poznamo predvsem po satelitskih sistemih in televizijskih zaslonov, je predstavil zvočniški sistem (soundbar) z dvosistemskimi zvočniki, ki se ga lahko priključi neposredno na podstavek televizijskega zaslona linije Oyster. Na TV ga lahko priključimo preko priklopov AUX, coaxial ali HDMI, pametni telefon pa lahko priključimo preko vmesnikov Bluetooth ali USB.

Zvočniški sistem deluje na napetostih 12, 24 in 230 voltov, priloženi so priključni kabli in daljinski upravljalnik. Cena znaša nadvse ugodnih 159 evrov.

NAROČNIKI BEREJO CENEJE!

Naročam se na revijo Avto-Dom

Letna naročnina znaša 49 EUR (za tujino 69 EUR).
V koledarskem letu izide 11 rednih števil.

Ime in priimek ali naziv podjetja

Naslov

Poštna številka in kraj

Telefon E-pošta

Id za DDV Zavezanec za DDV da: ne:

Podpis in datum

Izpolnjeno naročilnico vložite v ovojnico in pošljite na naslov:

Založba Avtodom d.o.o.
Jamova 67
1000 Ljubljana

Ali pa se naročite na:
www.zalozba-avtodom.si

040 868 101

Cena vključuje 9,5% DDV (ZDDV-URL 106/01) S podpisom potrjujem točnost navedenih podatkov in se zavežem, da bom plačilo naročnine poravnal (a) najkasneje v osmih dneh po prejemu računa. Naročnina se podaljšuje avtomatsko. Morebitne odjave od naročnine je potrebno sporočiti po navadni pošti, e-pošti: info@zalozba-avtodom.si ali na telefonsko številko 040 868 101.

AVTODOMI ZA VAŠA SANJSKA POTOVANJA!

KOPTEX KAMPING CENTER
OBIŠČITE NAŠO NOVO, ODLIČNO
ZALOŽENO TRGOVINO Z OPREMO ZA
KAMPIRANJE!

IZPOSOJA, PRODAJA IN SERVIS AVTODOMOV, POČITNIŠKIH PRIKOLIC IN OPREME

Koptex KOPTEX D.O.O. Vodovodna pot 11, Nova Gorica T: 05 330 86 50 M: 041 788 255
E: info@koptex.com www.koptex.si www.koptex-caravan.com

HOBBY VANTANA PREMIUM

Vantana Premium je prvi predelani kombi Hobbyja v premijskem razredu. Model K 65 ET je dolg 636 centimetrov, na voljo pa je z največjo dovoljeno maso 3500 kilogramov in 2,3-litrskim motorjem s 130 »konji«. Opremski paket Premium prinaša še 16-palčna lita platišča, ESP, tendo in digitalno TFT nadzorno ploščo.

Na zunaj se od cenejših izvedb Ontour in De Luxe razlikuje po grafiki oziroma obarvanju, saj so poleg bele na voljo še temno siva, srebrna in črna barva.

V notranjosti je manj očitnih razlik na prvi pogled. Kompresorski hladilnik je v viseči omarici, upravljamo pa ga lahko preko aplikacije My Hobby App. Kuhalnik ima dva gorilnika, pod pultom so trije predali. V prednjem delu je klasični salon s klopjo in vrtljivima sedežema. V zadku sta nad prtljažnim prostorom dve ločeni ležišči velikosti 185 x 85 in 172 x 85 centimetrov. Tretji potnik bo spal na ležišču iz sedelne skupine, ki pa spada med zasilne rešitve.

Turki d.o.o.

SAMOSTOJNI SEDEŽI S TRITOČKOVNIM VARNOSTNIM PASOM

DVOSEDEŽNE VARNOSTNE KLETKE

VRTLJIVE KONZOLE

PNEVMATSKO VZMETENJE SEDEŽA

TURKI I., d.o.o., Hudourniška pot 39, Ljubljana, T: + 386 1 427 38 54, GSM: 041 341 854, www.turki.si, turkidoo1@siol.net

TERENSKO PRESTIŽNI 3C CARTIER 4X4

Avtodomi s pogonom na vsa štiri kolesa so na žalost zelo redki, čeprav bi mnogi izmed nas zagotovo izkoristili prav vse prednosti tovrstnega pogona. Redstavljajte si samo brezskrbnost med vožnjo v slabših vremenskih pogojih ali pa možnosti dostopa do vseh skritih plaž.

Francoska oblikovalska manufaktura 3C Cartier je zaslužna za tole prestižno 4x4 zverinico. Nadgradnja v tehniki mono-

coque tehta le 300 kg, "nataktni" pa jo je mogoče na več različnih osnov: MAN TGE, Mercedes Sprinter, Iveco Daily ali kot na sliki, MAN TGE. Stene so debele 35 mm, pod 65. Nadgradnja je široka 215 cm. Na zadku izstopajo luči v tehniki LED, kjer bodo mnogi prepoznali luči terenskega BMW X5 ...

Komaj čakamo serijsko proizvodnjo!

GlaVan POVSOD DOMA
center karavaninga

www.ac-glavan.si

MALIBU 40 EDITION

Blagovna znamka Malibu, hčerinska znamka Carthaga v letu 2019 praznuje 40-letnico obstoja. Leta 1979 je Karl-Heinz Schuler pričel s predelavo Volkswagnovih Transporterjev T3 v bivalne kombije.

V ta namen so pri Malibuju pripravili poseben opremski paket 40 Edition, ki bo na voljo za 1990 evrov, prine-

sel pa bo kopico dodatkov v skupni vrednosti 5790 evrov. Malibu Van bo tako bogatejši za samodejno klimatsko napravo, zatemnitvene pliseje v voznikovi kabini, komarnik na drsnih vhodnih vratih v bivalni del, LED ambientalno osvetlitev in sedem-conske komfortne vzmetnice v spalnici. Paket je na voljo pri vseh predelanih kombijih Malibu Van.

Mimogrede: priljubljene predelane kombije Malibu izdelujejo v tovarni Carthago v Odrancih v Prekmurju, ki je lani praznovala desetletnico delovanja.

STADOR Počitniške prikolice in avtodomi 18 let

STADOR AC d.o.o., Črmošnjice pri Stopičah 72, SI - 8000 Novo mesto, Tel.: (07) 30 89 615, Faks: (07) 30 89 616, E-pošta: info@stador.si, www.stador.si

Servisiranje vseh znamk avtodomov in prikolic

Predelava vozil

Pooblaščen serviser

Pogodbeni partner za zavarovalnice

Parking zimovanje v ograjenem in varovanem prostoru

SEJEM CMT 2019

Najpomembnejši zimski dogodek v svetu karavaninga in turisticke, sejem CMT v Stuttgartu odpira svoja vrata 12. januarja, devet dni trajajoči sejem pa se zapre 20. januarja. Gre za enega največjih sejmov v branži, ki ga obiše preko 200 tisoč obiskovalcev, zadnja leta pa pridobiva na veljavi tudi med proizvajalci, ki tu predstavijo medsezonske novosti. Sejem obsega 10 hal v neposredni bližini letališča v Stuttgartu in obsega 120 tisoč kvadratnih metrov. Na sejmu CMT bodo podelili tudi nagrade za inovativnost v karavaningu, EIA, kjer bo zopet sodelovalo tudi naše uredništvo. Slovesna podelitev bo v nedeljo, 13. 1. 2019. Dnevna vstopnica za sejem stane 15 evrov, na spletu pa jo lahko dobite za dva evra ceneje.

7 LET GARANCIJE NA VODOTESNOST

7 LET GARANCIJE NA POHIŠTVO

IZDELANO V SLOVENIJI

Feel the difference

art

Linija ART sloni na klasičnih linijah, prefinjenih oblikovalskih detajlih in pametnih rešitvah.

style

Linijo STYLE odlikujejo moderne oblikovalske linije z izvrstnimi detajli.

Robeta

igor@robeta.si | +386 40 866 280 | Robeta d.o.o. | Selovec 88 | 2373 Šentjanž pri Dravogradu

www.robeta.si

Predelani kombiji na osnovi Volkswagna Transporter so ili še pred desetletjem bolj kot ne domena proizvajalca VW in še nekaj zanesenjaških predelovalcev. Pred dobrimi desetimi leti pa se je začela prava mala revolucija, predelane kombije na tej osnovi pa ponuja veliko proizvajalcev. Eden tistih, ki so pred desetletjem orali ledino, je Spacecamper.

Kuhinja ponuja poklopno jedilno mizico, hladilnik je kompresorski. Ogrevan vas bo topli zrak dizelskega ogrevanja. NA voljo so tri baterije bivalnega dela, kar pomeni, da boste s Spacecamperjem Limited lahko dlje časa na enem mestu. Tudi pozimi, ko so potrebe po električni energiji veliko večje kot v toplejšem delu leta.

Avtodom, dostavnik, družinski velikoprostorec ali mobilna pisarna – vse to je lahko potovalnik na osnovi kombija. Pri Spacecamperju prisegajo na Volkswagrovega Transporterja T6 z dvolitrskim turbodizelskim motorjem TD s 150 »konji«, ki ustreza standardu EURO 6d-temp.

Notranja postavitve je klasična. Spodaj se nahaja salonček z vrtljivima sedežema in pomično sedežno klopjo, nad njim je dvizna streha s platnenimi stenami, kjer so namestili ležišče velikosti 120 x 200 centimetrov. Tudi spodaj lahko sestavimo ležišče. To je mnogo večje, saj meri kar 165 x 205 centimetrov. Klop nudi tri homologirana sedišča, znana pa je po svoji nizki teži, ki je mnogo nižja od originalne trojne klopi. Prtljažnik ponuja 800 litrov prostornine, brez zadnje klopi pa do 9 kubikov prostora. Dodatni prtljažni prostor(čk) i so še pod sedežno klopjo, dodan je še predal za čevlje.

Concorde

REISEMOBILE AUS LEIDENSCHAFT

ELEKTRO MOBILNOST V KARAVANINGU

Nepremišljene birokratsko gnane prepovedi vožnji dizelsko gnanim vozilom so evropske proizvajalce počitniških vozil privedle do iskanja alternativ klasičnim dizelskim pogonskim sklopom. Ker lahko bencinsko (ta sicer ni prav nič manj umazan kot dizel) gnane

avtodome (povečini le potovalniki) preštejemo na prste ene roke, je elektromobilnost edina prava alternativa. Največja težava elektro gnanih vozil pa je doseg, saj je ta precej omejen s kapaciteto baterij, konfiguracijo terena in z voznikovo nogo.

DETHLEFFS E-HOME

Prva študija je bil na Caravan Salonu 2017 predstavljen Dethleffs e-Home, velikanski alkoven na osnovi Iveca Daily, ki so mu namesto klasičnega dizelskega pogonskega sklopa namenili elektro pogon, za piko na pa so dodali še velike površine fotovoltaičnih celic, ki naj bi pomagale pri polnjenju vgrajenih baterij. Te imajo skupno moč 3000 Wp, zaradi njih pa je vozilo Dethleffs e-Home dobrih 300 kilogramov težje od enakega modela Globetrotter XXL z dizelskim motorjem. Največja dovoljena masa avtodoma znaša 5,6 tone. Največji doseg vozila je 200 kilometrov, najvišja hitrost je omejena na 80 km/h, prazne baterije pa se napolnijo v 24 urah. Nič revolucionarnega, predvsem najvišja hitrost in doseg sta tista, ki sta prototipu preprečevala serijsko proizvodnjo in množično prodajo.

MERCEDES SPRINTER Z GORIVNIMI CELICAMI

Elektropogon v Mercedesu Sprinterju z gorivnimi celicami je prenesen iz uspešnih dostavnikov podjetja UPS, proizvaja pa ga podjetje EFA-S. Od leta 2016 so izdelali že preko 200 dostavnikov P45-E in P80-E, ki so jim zamenjali motorje z notranjim izgorevanjem z elektromotorji. O Mercedesovem adutu na žalost ni znano več, nadejamo pa se, da, glede na uspešno sodelovanje s podjetjem Erwin Hymer Group, bomo na cestah kmalu srečali prve avtodome z elektromotornim pogonom.

DETHLEFFS E-COCO

Počitniška prikolica eCoco, ta temelji na lani predstavljeni mali potepinki Coco, ima baterije vgrajene v dno nadgradnje, elektro pogon pa jo pomaga premikati med vožnjo. Nekako bi lahko rekli, da se prikolica sama premika, s čimer ne samo pomaga električnemu vlečnemu vozilu, temveč mu olajša vleko. V premo so vgradili dva elektro motorja, ki težo razporedita tako, da je vlečna kljuka kar najmanj obremenjena. Izvedba je delo partnerskega podjetja ZF iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru (to izdeluje tudi avto-

matske menjalnike), pri Dethleffsu pa imajo v načrtu spomladi 2019 prepeljati razdaljo med matično tovarno v Isnyju in Gardskim jezerom. Zadeva ne bi bila zanimiva, če ne bi vmes stale Alpe s slovitim prelazom Brenner ...

Še ena prednost električne priklovice eCoco: za premikanje v kampu ne potrebujete moverja (premikalnika), saj se lahko sama premika. Pogonska os pa skrbi tudi za več stabilnosti med vožnjo, med vožnjo v ovinek lahko kolesi neodvisno popravljata smer, kolesi pa lahko tudi neodvisno zavirata v primeru zanašanja in sami preprečita nezgodo. V ta namen je počitniška prikolica eCoco opremljena s sodobno nadzorno enoto, ki ves čas vožnje preverja parametre in po potrebi ukrepa.

eCoco je zaenkrat še koncept, a kot kaže bo kaj kmalu zapeljala na ceste serijska izvedba. Ljubitelji in lastniki elektro gnanih osebnih vozil jo bodo zagotovo sprejeli odprtih rok!

IRIDIUM

Podjetje WOF je napovedalo serijsko proizvodnjo njihovega električnega prvenca, modela Iridium, s čimer lahko rečemo, da se je e-mobilnost tudi v karavaningu uradno pričela. Doslej smo namreč videli le nekaj prototipnih prikusov, ki so sicer dvignili veliko prahu, a premaknilo se ni (še) nič.

Podjetje EFA-S ima izkušnje tudi s predelavo Renaulta Master, ki imajo vgrajen sinhronski elektromotor. Tu je rotor zasnovan kot večpolni elektromagnet, napajen z enosmernim tokom. Enak je vgrajen tudi v polintegrirca znamke WOF, ki so mu nadeli ime Iridium. Zanimivo je dejstvo, da bo elektropogon poganjal le prednji kolesni par. Največji doseg v idealnih pogojih znaša 200 kilometrov (torej krajši izlet konec tedna). Omogočal bo polnjenje preko domačega električnega omrežja, pa tudi hitro polnjenje v hitrih polnilnicah z do 50kw na uro.

Zunanost Iridiuma je plod dela švicarskega podjetja Maurer Fahrzeug AG. Kupci bodo lahko izbirali med klasično gradnjo iz izolativnega sendviča ali pa bivalnikom izdelanim v tehniki monocoque.

AMERIŠKE KRIŽARKE

Ponovoletni čas tik pred drugim največjim evropskim sejmom počitniških vozil CMT, ki se bo odvil sredi januarja, je čas zatišja, ko vsi evropski proizvajalci skrivajo novosti. Zato se razglejmo prek Luže, da vidimo, kako tam pojmujejo razkošje.

Večina evropskih mest, cest, postajališč za avtodome in kampov je premajhna za ameriške cestne križarke, katerih osnovno vodilo je eno samo: razkošje, razkošje in še enkrat razkošje. Vozila so milo rečeno ogromna, za razliko od evropskih prestižnejšev prav nič diskretna. Narejena so na osnovi avtobusnih šasij s pogonom zadaj (evropski proizvajalci stavijo na tovornjaške osnove s pogonskim agregatom spredaj in pogonom zadaj), dolga pa ducat metrov. Kljub dolžini in prestižnim materialom pa v notranjosti ni nobene revolucije, kar se razporeditev tiče: dnevni prostor spredaj, kuhinja v sredini in spalnica zadaj, podobno torej kot v klasičnem evropskem avtodomu dolžine sedem metrov. Izvlečni moduli omogočajo, da bivalni prostor nima učinka koridorja, temveč je zelo prostoren.

Peterica najbolj razširjenih znamk prestižnih avtodomov onstran Luže je:

- Millenium Luxury Coach
- Newell
- Featherlite Coach
- Liberty Coach
- Newmar

Cena? Približno milijon evrov.
Za vsakega ...

Premium razred, ki je nekaj posebnega.

**EKSKLUZIVNA PRODAJA
IN ZASTOPSTVO V SLOVENIJI:**

Robeta d.o.o.
Selovec 88
2373 Šentjaž pri Dravogradu
www.robeta.si

Lahki premium razred

Premium razred Liner

DNK avtodomov Carthago Premium – naša predstava o dobri kakovosti.

Vaš avtodom Carthago je bil zasnovan na podlagi več deset let izkušenj z izdelki Premium razreda Liner. Vsi avtodomi Carthago imajo inovativno zgradbo, ki zagotavlja največje udobje. S svojo nezamenljivo DNK avtodomov Carthago Premium določajo nova merila in so postali sinonim za ekskluzivno ter kakovostno potovanje.

Vaše prednosti pri DNK avtodomov Carthago Premium:

- + zgradba karoserije Premium razreda Liner → varnost, dolga življenjska doba in vrednost vozila
- + sistem, ki nudi največ prostora za prtljago med vsemi razredi → ustrezna obremenljivost in dodatni prostori za prtljago
- + ogrevalna in klimatska tehnika → prijetno ozračje tako poleti kot tudi pozimi
- + voznikova kabina z zasnovano za optimalno vidljivost → najsodobnejša varnostna oprema v seriji
- + značaj in prvovrsten dizajn avtodomov Carthago – edinstvena zunanja in notranja oblika

DNK avtodoma Carthago
iz premium razreda Liner.

carthago®

Das Reisemobil.

Carthago Reisemobilbau GmbH • www.carthago.com

PRODAJA IN IZPOSOJA VSEH VRST TOVORNIH PRIKOLIC (ZA PLOVILA,AVTOMOBILE,MOTORJE...)

PRODAJA IN MONTAŽA VLEČNIH KLJUČK ZA OSEBNA IN TOVORNA VOZILA TER AVTODOME...

NAJEM KOMBI VOZIL (ZAPRTA TOVORNA VOZILA,ZA PREVOZ OSEB IN AVTOVLEKA...)

Avto-shop formula, Meglič Jelka s.p.
Miklavška cesta 82, 2311 Hoče

T: 02 618 57 70, GSM: 041 638 772

robert@formula-sp.si, jelka@formula-sp.si, prodaja@formula-sp.si
WWW.FORMULA-SP.SI

PRESTIŽNI BRAZILSKI ALKOVEN

Brazilija, ta južno ameriška dežela nešteti priložnosti, karnevalov, sambe in nasploh ljubezni do življenja, na zemljevidu industrije počitniških vozil nikoli ni izstopala. No, sedaj se bo to zagotovo spremenilo. Santo Inacio 8.5 proizvajalca SI iz kraja B. Várzea Grande (brazilska zvezna država Matto Grosso do Sul) je prestižni avtodom s spalnim nadstreškom, ki popotnikom nudi vse udobje pravega prestižneža. Svoje doda še izvlečni modul v predelu dnevne sobe, ki izdatno poveča prostor okrog jedilne mize in sedežnih klopi. V zadku je nameščena sredinska postelja, kopalnica je ločena.

Vozilo na osnovi Iveca Daily je dolgo 8,57 metra, prodajna cena pa se v Braziliji suče okrog 85 evrskih tisočakov. Podjetje SI ima v ponudbi preko 60 različnih modelov, ki so na voljo v petih modelnih serijah na osnovi Mercedes Sprinter in treh na osnovi Iveca Daily.

Več na spletni strani podjetja:
www.si.com.br

Vidali d.o.o., Borovec 4, Trzin
GSM: 041 255 436
E: robljenje.vidali@gmail.com

SPECIALISTI
ZA LEPO UKROJENA TLA

VIDALI
CARAVAN CARPETS

Za vse modele predelanih kombijev, avtodomov in počitniških prikolic!

MED VAŠIMI POČITNICAMI!

Hiša na kolesih

Generalni zastopnik za prodajo avtodomov znamk

malibu
a company of earthacc

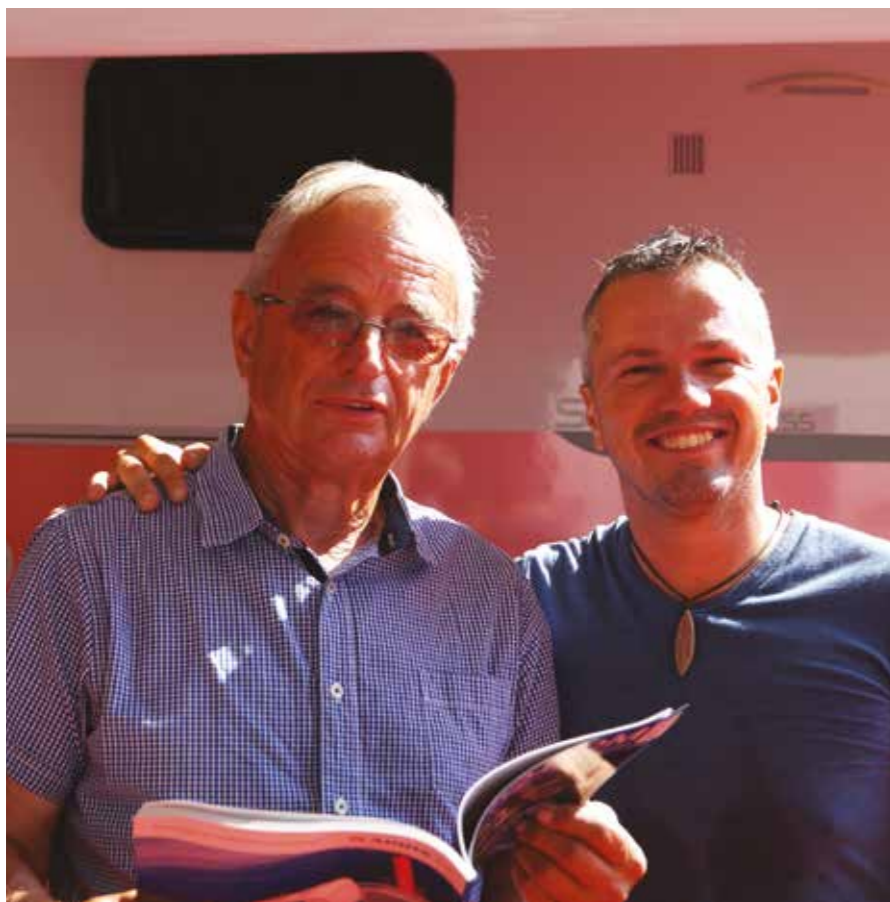
PLA

AHORN
Camp

Na naši spletni strani www.hisanakolesih.com preverite

naš vozni park in izkoristite **First minute**
ponudbo za najem avtodoma za leto 2019

Hiša na kolesih, Poslovna enota Šenčur, Rožna ulica 22, 4208 Šenčur
☎ +386 (0) 41 366 141 ☎ +386 (0) 31 732 777 ✉ booking@hisanakolesih.com 🌐 www.hisanakolesih.com
Soles d.o.o., Ulica Jožeta Jame 14, 1210 Ljubljana, ID za DDV: SI79178707

ANDREJ SEDEJ - PETINSEDEMDESETLETNIK!

Andrej, pozdravljen. Rodil si se na najbolj nemogoč dan – na prvi dan v letu. In kaj se je zgodilo potem?

Res je, rodil sem se 1. januarja 1944 na Jesenicah in že od rojstva sem bil zastrupljen z avtomobilizmom. Tu sem končal srednjo metalurško šolo, pa izučil sem se za avtomehanika. Pravzaprav sem komaj čakal konec počitnic, da sem začel hoditi v srednjo šolo, ampak kaj kmalu sem izgubil zagon: doma sem namreč že »šraufal«, pravzaprav sem celo otroštvo pomagal očetu, servisiral sva vozila, ki so se peljala mimo, tu v delavnici pa je bilo povsem drugače. Pometal sem, pa pospravljaj ... Dopoldne sem torej delal v delavnici, zvečer pa sem obiskoval večerno metalurško šolo.

Živel pa si v Podkorenu?

Ne, na Jesenicah. Oče je bil voznik taksija, mama pa je bila sploh prva poklicna voznica. 16 let je vozila taksi. Zastrupljen sem bil z bencinom že od nekdaj.

Kaj pa šport?

Smučal sem veliko, pa skakali smo. Z navadnimi smučami. Dobro je bilo.

Kdaj pa si zaplaval v novinarske vode?

Po končani srednji šoli sem se vpisal na metalurgijo, pa se ni izšlo, potem sem se prepisal na sloviti FSPN, ki sem dokončal prvo stopnjo. Med študijem sem honorarno že delal za revijo Avto. Takrat je bil glavni Ante Mahkota. Knjigo Avtomobil od Strune sem znal na pamet, revija Avto pa je bila prva revija, kjer so sploh pisali o avtomobilih. Ko je prišla na trg, sem jo požiral. In po približno letu njihovega izhajanja, sem potrkal na njihova vrata in vprašal, če bi lahko delal pri njih. To je bilo leta 1969, star sem bil 25 let. Pridem, potrkam, Ante Mahkota mi odpre vrata in me vpraša, kaj pa znam. Znal sem malo nemško, pa nekaj sem že pisal. Dal mi je test v nemškem jeziku, naj prevedem članek o Fiatu 124 in pridem naslednji dan, da bo videl, kako se obnesem. Popravil mi je nekaj malenkosti in me podučil, da niso obrati, temveč vrtljaji. Potem mi je rekel, da ne bom samo prevajal, naj grem na Slovenija Avto. Tam so imeli industrijsko obnovljene motorje za Fičota in sem šel tja, da bom napisal članek. So me sprejeli kot novinarja, mi dali kavico in se mi je »fajn zdelo«. No, na začetku sem imel težave. Še kako obrnit sliko

Prvega januarja je praznoval človek, ki ga sam zelo cenim. Začetnik slovenskega karavaninga, ustanovitelj naše revije in mnogim dober prijatelj ter avtodomarški tovariš. Vse to je Andrej Sedej, človek, ki je v zadnjih desetletjih pojem avtodomarstva vkoreninil v naše glave kot način življenja.

Ob njegovem jubileju objavljamo nekoliko skrajšan intervju, ki smo ga objavili v stoti številki revije, ob nekem drugem jubileju ...

nisem vedel, ampak kmalu sem se privadil. Imel sem svojo rubriko »napravi si sam«. Sem hodil po delavnicah in slikal, kako so delali. Enkrat sva šla z Dragom Kraljem po Sloveniji ... Kasneje sva za revijo prevozila vseh dvajset vinskih cest.

Njega tudi že dolgo poznaš?

Ja, od takrat ga poznam ... (smeh). Z njim sva šla po Sloveniji, ne, po Jugoslaviji sva šla s prenovljenim tovornjakom TAM. Prototip je bil. Če se spomniš so prvi Tamovi tovornjaki imeli spredaj dve stekli, no, zdaj pa so ga prenovili in vetrobran je bil iz enega stekla. Sva naložila gor Fiata 850, imel je nekaj 20 000 kilometrov, midva sva ga pa vozila po jugoslovanskih servisih in beležila delo servisierjev. Povsod sva namreč »naročila« enake servisne usluge, za isti servis, pač.

Kaj pa je bil smoter tega početja? Kakor razumem, je avto imel vedno enako število kilometrov?

Ja, seveda. Preverjala sva obvezen servis. Koliko kdo naredi in če res naredi tisto, kar zapiše v servisno knjižico. Recimo, pregled zavornega olja, pa drugih tekočin. Vedno sem

pred servisom odvil kako matico, recimo od volanskega mehanizma, pa obvezno odlič vse tekočine. Vendar tega sploh ni bilo treba, ker zavornega olja, na primer, nikjer sploh niso dolili! Enako je bilo z matico pod volanom ... Poleg tega je bil to normiran servis, pa so bile cene povsod drugačne ... Najbolje se je odrezal servis v Novem Sadu, najslabše pa v Kragujevcu ...

Kaj pa drugega ...

Drago Kralj pa je imel Jugoslavijo v malem prstu, vozila sva se naokrog, on pa je rekel: tu greva jest, tu imajo dobro baklavo ... (smeh) Bilo je krasno! Prispevek pa sva objavila v dveh nadaljevanjih. Prva objava je povzročila mnogo telefonskih klicev. So klicali s servisev, če sva bila slučajno pri njih ...

Ko sva se peljala skozi Bosno, snežilo je prav močno, prileti od nekod kamen in se nama sesuje ta velika prednja šipa. Še dolga leta sva se smejala; če bi bil dež bi bila vsa mokra, ker pa je snežilo, pa je sneg neslo mimo ... Potem sva počakala v hotelu, s TAM-a pa so pripeljali novo prednje steklo. Nekoč drugič sem pa poskrbel, da so v javnost prišle slike nove Zastave 101, popularne stoenke ...

No, to je tisto, kar me zanima. Pa bralce najbrž tudi, ker zadeva ni ostala neopažena ... Lahko rečem, da je legendarna.

Ja, to je bilo krasno (smeh). Gospa Senčarjeva je klicala v redakcijo revije, da snemajo film o tem avtu. Bila je znana jugoslovanska manekenka, kar nekajkrat smo jo imeli v reviji. Znana je bila pa po tem, ker je rada vozila bosa. No, in ona nas pokliče, da snemajo film s prototipom, v Kranjski Gori.

Seveda smo bili prepozni, vendar je hitro prišla do nas novica, da snemajo tudi na Pečarici, pri predoru. Avto se je vozil gor in dol, policaji pa so ustavili promet. Sem šel na policijsko postajo v Kranju s sliko Zastave 128, pa malo povprašal policajja, kakšen je avto. No in smo izvedeli, da je podoben, vendar z drugačnim zadkom. Potem smo izvedeli, da prispevek montirajo v Zagrebu na Jadran filmu. Tja sem se zapeljal z Miho Brunom, ki je poznal vse te filmarje in tudi Ivico Šerfezi in z njim sva se v Zagrebu tudi dobila.

Izmislil sem si zgodnico, da sem naredil prispevek s švedskim fotoaparatom znamke Hasselblatt in da sem pozabil sneti zaslonko, ki varuje kaseto. In da smo ostali brez fotografij, da me bo urednik zadavil in če bi se dalo dobiti kake slike s filma. In me je peljal k montažerju, pa smo izrezali sličice kar s filma. Iz tega smo naredil naslovno risbo, ne sliko, v reviji pa objavili podrobnosti vozila.

V tovarni, Crvena Zastava je bila namreč vojaška tovarna, je bil cel škadal, saj so mislili, da je slike »prodal« kdo od zaposlenih. Še policijo so vpletli, z Antem Mahkoto sva bila

poklicana na sodišče v Zagreb, in montažer je na koncu izgubil službo ...

Andrej, ti si kar dolgo delal kot avtomobilistični novinar, kajne?

Ja, kakih šest, sedem let. Potem sem šel na televizijo, v gospodarsko redakcijo, kjer sem delal dobrih pet let. Dolinar je bil urednik na Delu, pa je šel na RTV in me je kasneje »vzel s seboj«. Poglej, z avtomobili je tako kot z avtodomi. Vsi imajo štiri kolesa in volan in po nekaj letih se naveličaš pisati vedno o istih zadevah, začneš se ponavljati. Pa saj veš ...

Tu sem pokrival podjetja, ki so delala s tujino, spremljal sem komite za ekonomske odnose s tujino, hodil sem na njihove seje ...

Spoznal sem te ljudi, pa so me kasneje povabili na sekretariat, kjer sem ostal tri leta. Na konca sem že dobil mandat za odhod v Mozambik, na našo ambasado. Tik pred odhodom na trimesečne priprave v Beograd pa je Markovič uvedel slovite varčevalne ukrepe, jaz pa sem ostal doma ...

Predvidevam, da ne za dolgo ...

Res je. Šel sem v Kranjsko Goro, skupaj s sestrom in mamom smo najeli Porentov dom, kjer sem deloval kot »menedžer«, kot se danes popularno reče. Zgoraj smo imeli restavracijo, spodaj pa je bil disko. Se spomnim, takrat je bil zelo popularen račji ples, karikaturist Rogelj nam je naredil celo logotip, klub pa smo poimenovali Račji klub in je bil odprt do jutra. Kasneje se nam je pridružila še Verica, tam sva se spoznala ... V Kranjski Gori je 33 let delala v gostinstvu, ko sem prodal revijo (konec let 2006, op. A.), sva se pa preselila na Goričko.

Če se povrneva nazaj. Kdaj in kako pa si začel z revijo? Nenazadnje izhaja že častitljivih deset let.

Revijo sem pravzaprav zagnal nekje vmes. Ko sem v Kranjski Gori posel pripeljal do te mere, da je tekel sam, sem se začel ukvarjati z revijo.

Kako si prišel na idejo? Zakaj ravno počitniška vozila?

Izhajal sem iz avtomobilizma. Poglej, avtomobilističnih revij je bilo polno, mene pa so avtodomi zanimali od nekdaj. Začel sem hoditi na sejme, na enem od njih, mislim da v Düsseldorfu, sem spoznal nekega gospoda, ki je gradil avtodome, jaz pa sem honorarno delal za nekaj slovenskih medijev in sem se zmenil za test njihovega avtodoma. Prvi članki o avtodomih so bili objavljeni v Avtomagazinu, potem sem objavljaval v prilogi na Kolesih, v časniku Delo, čedalje več sem se udeleževal sejmov. No in prvi test sem pa naredil na severu Nemčije. Dvignil sem avtodom in se pripeljal v Slovenijo. To je bilo leta pred Olimpijskimi igrami v Lillehammerju leta 1994. kasneje sem na sejmu

spoznal podjetje, za katero sem želel tržiti najem avtodomov v Sloveniji. V Stuttgartu se odpelješ z avtom, tam dvigneš avtodom in potem na dopust ... Še preden pa sem začel s tem, pa smo najeli avtodom in šli z njim na Olimpijske igre v Lillehammer, na Norveško. Bilo nas je za pet avtodomov, sami novinarji in snemalci. Gospod Svelbar nam je organiziral parkirišče, ampak ta prostor je bil 100 kilometrov pred prizoriščem, mi pa smo šli naprej in parkirali tik pod iztekom olimpijske proge za slalom.

Seveda smo vozila naložili do vrha, imeli smo pijačo, pa šunke in salame. Skratka vse, česar ne smeš peljati čez mejo. Na meji pa so nas usmerili direktno na stran, tam so imeli kontejnerje za smeti, kamor si moral vreči vse, kar pač ni sodilo v avto. Policaj je vstopil v avtodom, da bi preveril »vsebino«, jaz pa sem pograbil kamero in rekel, da snemamo, da gremo na Olimpijske igre. Pa se je hitro pobral ven ...

In smo parkirali povsem ob hišah, pod poligonom. Deset dni ...

Kaj pa elektrika? Plin?

Ni bilo posebnih težav. Plin smo kupovali na bencinskih črpalkah, kjer polnijo vse jeklenke. Ko je Alenka Dovžan prismočala prvo olimpijsko medaljo za Slovenijo, smo imeli veliko »fešto« dolgo v noč. Nihče nam ni težil ravno zaradi tega, ker so mislili, da smo nekakšne VIP osebe ... No, Nemcem pa smo pripeljali veliko strank za najem avtodomov.

Kdaj si začel z revijo?

Ko se mi je podrl poslovni koncept prodaje avtodomov, sem prišel na idejo, da bi začeli z revijo. Dogovarjali smo se z Delom, pa se ni izšlo, potem smo začeli kot priloga v reviji Horizont. Najprej na 16-ih straneh, kasneje na dvakrat toliko. Kot priloga Caravaning. V začetku je bila revija tudi del članarine društva CCS. Potem smo imeli težave z imenom, saj niso dovolili uporabe imena za samostojno revijo, četudi sem jaz začel s prilogo.

In takrat si dodal 4x4 v naslov?

Ne, tega smo dodali že prej, ker je bilo počitniških vozil premalo, pa smo dodali še »ofrovdarje«, ker gre to nekako z roko v roki. Domislil sem se novega imena, Avto-Dom.

Andrej, hvala za tvoj doprinos k širjenju kampinga in karavaninga pri nas. Želimo ti še mnogo jubilejev, okroglih obletnic in izletov. Predvsem pa hvala, da si začel z nečim, kar živi že 17. leto!

Hvala za revijo Avto-Dom!

PLA HAPPY 440:

VELIKI ZIMSKI PREIZKUS

Med božično novoletnimi prazniki nam je družbo delal PLA Happy 440, ki ponuja šesterico sedišč in prav toliko ležišč, ter je tako idealen za družine ali oddajanje v najem. V sozvočju z Jumperjevim dvolitrskim agregatom in 130 »konji« se izkaže kot odličen družinski sopotnik, z dobro izolacijo in premišljeno postavljenim grelcem pa tudi kot dober zimski avtodom.

VGRAJENA TEHNIKA

Serija Happy ima v osnovi vgrajeno toplozračno ogrevanje Truma Combi moči štiri kilovate. Za nadzor poskrbi nadzorna enota CP Plus.

Hladilnik je 100-litrski. Stene so debele 33, dno 63, streha pa 30 milimetrov. Vsi so izdelani iz Gfk. Tako so tudi stene znotraj obložene v Gfk in snežno bele. Sprva sem imel pomisleke predvsem v spalnici, kjer je iz Gfk tudi obroba postelje (stena), a se ta hitro segreje in prijetno oddaja toploto tam ležeči osebi. Rezervoar za čisto vodo s prostornino stotih litrov se nahaja v sedežni klopi, tisti za odpadno z enako prostornino pa je pod podom vozila. Serijsko je dodan tudi »kilski« gasilni aparat, kar je v tem cenovnem razredu in v avtomodih nasploh prava redkost.

V sezoni 2019 so izdatno izboljšali tudi izolacijo vozila, nova je kapa kabine pri polintegrircu.

»SMREKICA NA HAVBI«

Preskusno vozilo je bilo kot vsi avtomodi PLA postavljeni na osnovo Citroëna Jumper, v nosu pa se je vrtel dovolj močni dvolitrski agregat. 130 »konjev« pod motornim pokrovom je dovolj iskrivih, a ne dirkalnih. Na daljših avtocestnih vzponih po potrebo pretikanje navzdol (na Vrhniškem klancu denimo v 4. prestavu), tudi na gorskih prelazih in dostopih na smučišča se dvolitrski motor izkaže za malenkost podhranjenega, tako kot tudi 2,3-litrski 130-»konjski« Fiata Ducato. Danes tako priljubljeni »downsizing« pri razvoju motornih agregatov pač zahteva svoj davek.

Počutje za volanskim obročem je znano, armaturna plošča z odlagalnimi mesti tudi.

Se pred desetletjem in pol smo lahko v naših krajih samo sanjali o zimskih avtomodih z dvojnimi dnom in izdatno izolacijo, dandanes pa vsi govorijo le o tem. A ker smo mrzle zimske noči brez težav preživeli takrat, nas je zanimalo, kako se v zimskih razmerah izkaže cenovno dostopni avtomod. Tokratni zimski preizkus smo prvič opravili z avtomodom nižjega cenovnega razreda, za katerega boste pri nas odšteli približno 50 tisočakov. Popeljali smo se s PLA Happy 440 in bili več kot le pozitivno presenečeni.

do minus 10 stopinj Celzija (do višine 1500 metrov nad morjem), dnevne so se gibale okrog ledišča. Pogoji, torej, kot jih pozna večina slovenskih povprečno naravnanih smučarjev, ki jim sibirski mraz ne diši.

V sončnem vremenu, ki je povečini postreglo z jasnimi nočmi, smo obiskali dve smučišči, eno naše in eno tuje. Na prvem smo preverili tudi kakovost baterije, saj smo kljub ogrevanju dveh noči (in treh dni) brez težav zdržali s serijsko vgrajeno baterijo. Drugi del počitnic je bil manj »adrenalinski«, saj smo ga preživeli na PZA na enem od slovenskih smučišč.

Kako se je izkazal avtomod si preberite v nadaljevanju.

Pregled tehničnih podatkov pokaže, da je pod vozila debel 63 milimetrov. Letošnji prazniki so postregli z nočnimi temperaturami

PIER LUIGI ALINARI

Naziv PLA je sestavljen iz začetnic ustanovitelja blagovne znamke Piera Luigija Alinarija, ene od legend evropskega trga počitniških vozil, ki je na tem področju dejaven že desetletja. Leta 1970, torej pred skoraj pol stoletja, je gospod Alinari pričel z dobavo karoserijskih delov za vozila znamke Roller, ki je takrat proizvajalo kakovostne počitniške prikolice. Desetletje pozneje, ko je trg počitniških vozil pretresla prva kriza, je prevzel krmilo obubožane tovarne CI (Caravans International), v nekaj letih odplačal dolgove in znamko vrnil pota stare slave. V dobrih petnajstih letih je znamka zrasla do te mere, da je bila priznana in samostojna, gospod Alinari pa je 70 odstotni delež podjetja prodal banki Schroeder, sam pa je postal generalni direktor podjetja. Le tri leta kasneje je odstopil in se posvetil rojstvu nove blagovne znamke McLouis, ki je bila sprva namenjena oddajanju v najem. Konec leta 2001 je sto odstotni delež v podjetju McLouis prodal velikani SEA S.p.A., sam pa nadaljnjih pet let deloval kot pomočnik direktorja.

V tem času je osnoval novi blagovni znamki Dream (kakovostni integrirani avtomodi v tehniki monocoque ter polintegrirani avtomodi s spalnim nadstreškom) in Joint, hkrati pa vodil posle in oddelek za oblikovanje v Mobilvetti. Po sporu glede strateških usmeritev skupine SEA se je upokojil.

Leta 2010, pri starosti 75 let, se je posvetil novi nalogi – osnovati povsem novo blagovno znamko, ki bo samostojna in združevala vse prednosti predhodnih blagovnih znamk, kjer je dobra štiri desetletja aktivno sodeloval pri razvoju. PLA, kot rečeno akronim njegovega imena, domuje v tako imenovani »Dolini karavaninga« v okolici toskanskega mesteca Pogibonsi. Od leta 2016 je blagovna znamka skupaj s proizvodnimi zmogljivostmi v lasti družbe Rapido, Pier Luigi Alinari pa se je po 48 letih aktivnega udejstvovanja na področju počitniških vozil dokončno upokojil pri 83 letih.

MODELNA PALETA

Pred dobrimi šestimi leti ste na naših straneh že lahko spoznali avtodome znamke PLA, ki jih je tedaj pri nas prodajala Hiša na kolesih v prvi zasedbi. Od tedaj se je mnogo spremenilo tako v podjetju PLA kot tudi pri slovenskem zastopniku te znamke, ki jo je ponovno pričel ponujati na našem trgu pred nekaj meseci. V sezoni 2019 je v ponudbi osem različnih modelov. Štirje so polintegrirani – 385 in 395 imata ločeni ležišči, 390 in 397 pa sredinski postelji. Preostala četverica so avtomodi s spalnim nadstreškom: kompaktni 420 s kopalnico v zadku, 430 in 435 s pogradom, ter veliki 440 z dvojnimi ležišči in veliko garažo.

Pogled naprej je neokrnjen, veliki ogledali omogočata tudi dober pogled na dogajanje ob vozilu. Ropota med vožnjo ni veliko, pravzaprav me je PLA Happy 440 tudi tu nadvse prijetno presenetil. Velik previs alkovna naprej bo v poletnih vročih dneh nudil nekaj sence, s čimer bo vožnja temperaturno znosnejša.

PROSTORNA DINETA

Dineta ali dvojna sedežna klopi je nameščena ob levem boku. Dve malo čez meter široki sedežni klopi zlahka posedita štiri ljudi, dva pa bosta na žalost morala počakati. To je namreč davek sedežnih skupin, kjer voznikov in sovoznikov sedež nista del dnevnega prostora. Navkljub vsemu pa je dineta razkošno odmerjena, sploh če vzamemo v zakup kompaktno dolžino avtodoma. Tako je dineta v dolžino dolga 172 centimetrov, kar omogoča udobno sedenje za mizo tudi odraslim. Nad sedežno skupino so vgradili dve veliki viseči omarici.

SPANJE ZA ŠEST

V zadku so postavili dvojno ležišče velikosti 130 x 220 centimetrov. Nameščeno je dokaj visoko, tako da sem tudi sam, ki sicer merim le 170 centimetrov v višino, večkrat z glavo »butnil« ob strop. Vzmetnica je kakovostna, dodana je letvena podloga. Do njega odstopamo po lestvi, dodana je ena bralna lučka. Za osvetlitev poskrbi stropna luč. Pod posteljo je velika garaža, do katere dostopamo skozi dvojne velikih servisnih vrat in, kar moram še posebej pohvaliti, velika vrata iz bivalnega prostora. Ta omogočajo, da v garažo zleze tudi povprečni 41-letnik, kot sem sam ...

V spalnem nadstrešku je veliko, nekaj čez poldrugi meter široko ležišče, kjer bodo zlahka spali trije otroci. Na stropu so dodali prezračevalno lino, na desnem boku je še dodatno okno. Pogrešali smo bralne luči.

Dodatno ležišče sestavimo iz sedežne skupine in omizja, zadošča pa za dva gosta oziroma dva manj zahtevna člana posadke. Veliko je 188 x 130 centimetrov.

KUHINJA

Kuhinjo z velikim hladilnikom so namestili ob desnem boku, ponuja pa kuhalnik s tremi gorilniki, večje pomivalno korito in precej delovne površine. Pod pultom je nekaj predalov. Nad kuhinjskim blokom so obesili visečo omarico, v kateri bo dovolj prostora za shranjevanje zalog. 150-litrski hladilnik so postavili desno ob vhod,

tako da je nad njim uporabna omarica, ki se je bosta še najbolj razveselila speča v spalnem nadstrešku.

KOPALNICA

Kopalniški del avtodoma je urejen v maniri dobre, stare kopalnice, kot smo jih bili vajeni v avtodomih pred dobrim desetletjem. S tem nimam v mislih prav nič slabega, prej nasprotno, saj so se te vrste kopalnice kar malce izgubile v poplavi ločenih ali pa čudno kompaktnih kopalnic, četudi so nadvse uporabne. V enem prostoru so tako združeni stranišče, umivalnica in večja kabina za prhanje, prostor pa je zračen in dovolj velik za udobno uporabo. Dodali so stensko okno, kabino za prhanje pa od preostalega prostora ločimo s kakovostnimi in trdnimi vratci iz umetne mase. Stranišče je nameščeno na pravnji višini, dno kadice za prhanje ima visok rob.

ZIMA, ZIMA BELA

Na začetku smo obljubili poročilo, kako se je avtodom izkazal na zimskem preizkusu. Tokrat ne bomo govorili o pnevmatikah in vožnji, četudi se Nokian WR C3 v kombinaciji z elektronskimi pomagali izkažejo za odlično izbiro.

Vgrajeno toplozračno ogrevanje Truma Combi 4 CP Plus se je izkazalo za dovolj močno za ogrevanje 695 centimetrov dolgega vozila. Še več, štiri kilovati so več kot zadoščali za ogrevanje tudi v mrzlih nočeh, ko smo morali notranjost ogrevati na največ 18 stopinj. Vse višje vrednosti so se izkazale za prevroče, bivalnik pa se je hitro spremenil v savno. Ogrevana je tudi garaža.

Iz tega sledi, da je PLA Happy 440 tudi zimski avtodom, ki lepo služi tudi pri temperaturah do – 10 stopinj Celzija. Sam bi zamenjal le strešne line, saj serijsko vgrajene z belimi pokrovi v notranjost prepuščajo premalo svetlobe, pa tudi mrežica je za prezračevanje pregosta.

ZAKLJUČEK

Pri nas popolno floto ponuja slovenski zastopnik Hiša na kolesih, vozila pa oddajajo tudi v najem, kar pomeni, da jih lahko pred nakupom tudi preizkusite. Tako se lahko že pred nakupom prepričate o kakovosti in uporabnosti vozila, če vas ne bo že v začetku prepričala nadvse ugodna cena. Mi k temu dodajamo še zimsko uporabnost vozila!

PLA HAPPY 440

PLA HAPPY 440

01

04

05

06

07

02

01 Dnevni prostor s sedežnima klopmama zadošča za štiri, dva bosta morala na svoje mesto počakati ...

02 Bralne lučke so za ta razred vozila zelo dobre.

03 Kuhinjski blok je kompakten, pod pultom je obilo prostora za shranjevanje. Predelka za pribor se ne bi sramovali niti prestižnejši avtodomi.

04 Kopalnica ni velika, a s premišljeno postavitvijo zadošča vsem potrebam.

05 Kabina za prhanje je ločena od stranišča. Pipa je izvlečna.

06 Postelja v zadku je široka le 130 centimetrov. Do nje dostopamo po lestvi.

07 Do garaže dostopamo iz bivalnega dela skozi veliko odprtino.

08 Alkoven ponuja 153 centimetrov široko ležišče.

09 Nad dineto sta obešeni dve veliki viseči omari.

10 Med kuhinjo in spalnico je nameščena velika garderobna omara.

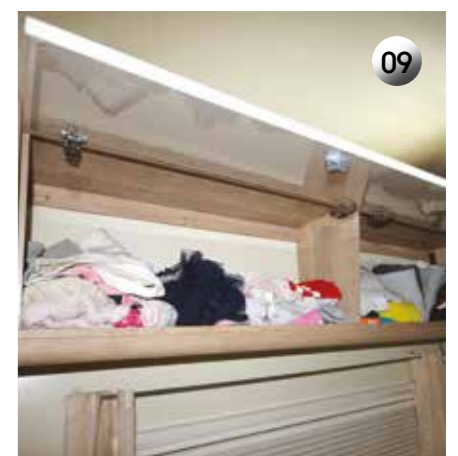
03A

10

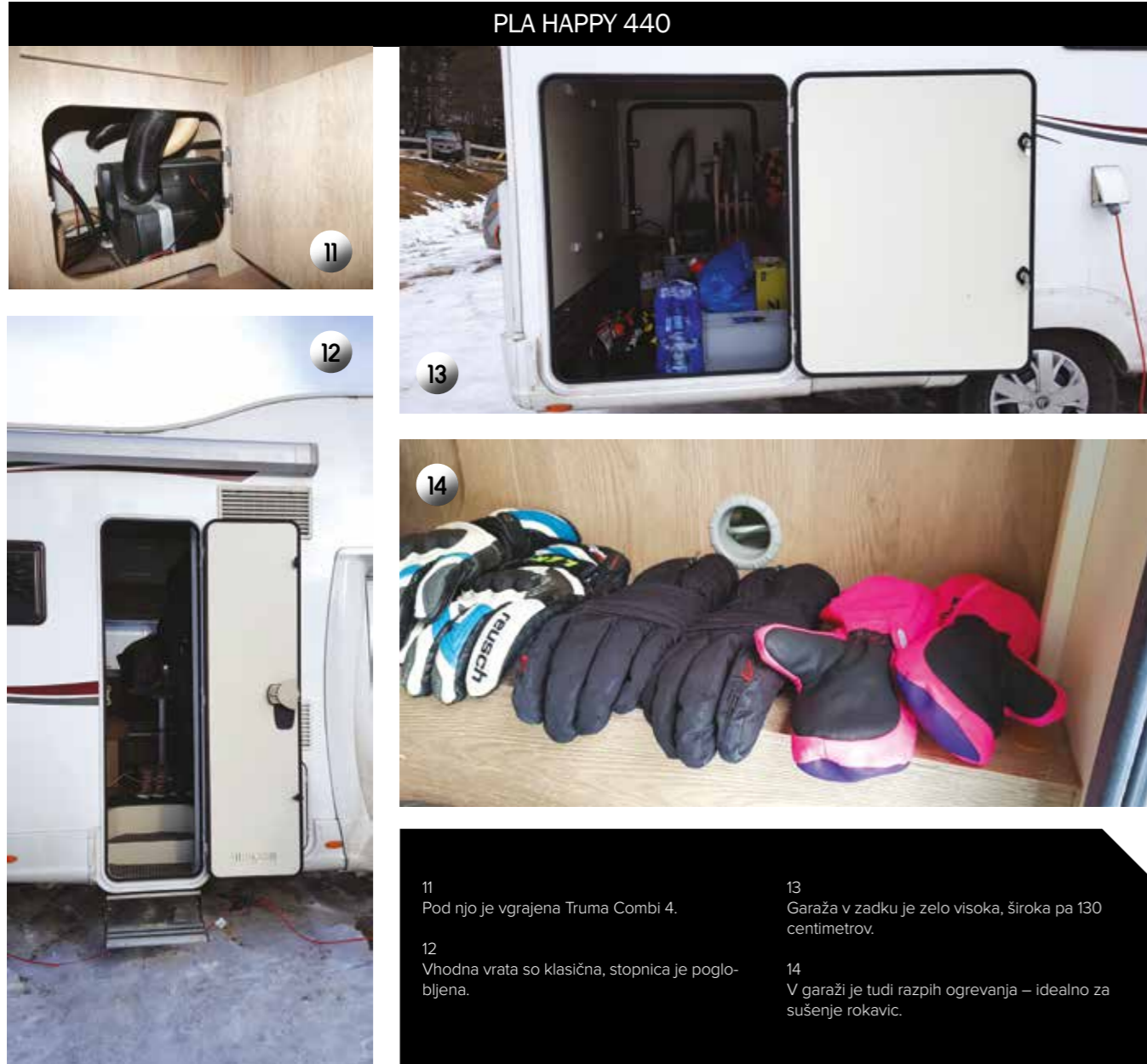
08

09

PLA HAPPY 440

- 11 Pod njo je vgrajena Truma Combi 4.
- 12 Vhodna vrata so klasična, stopnica je pogljobljena.
- 13 Garaža v zadku je zelo visoka, široka pa 130 centimetrov.
- 14 V garaži je tudi razpih ogrevanja – idealno za sušenje rokavic.

V SERIJI HAPPY SO NA VOLJO ŠE MODELI:

POLINTEGRIRCI

HAPPY 385

HAPPY 390

HAPPY 395

HAPPY 397

AVTODOMI S SPALNIM NADSTREŠKOM

HAPPY 420

HAPPY 430

HAPPY 435

PLA HAPPY 440

osnovno vozilo	Citroën Jumper 2.0 HDi
motor	štirivaljni, turbo diesel
gibna prostornina	1997 ccm
moč	96 kW / 130 KM pri 3500 v/m
navor	320 Nm pri 2000 v/m
pogon	spredaj
menjalnik	ročni, 6-stopenjski
gume	225/70 R15 CP
medosna razdalja	3800 mm
zavore spredaj, zadaj	kolutne/kolutne
voz in obese – spredaj	posamične obese, MacPherson vzmetne noge, prečni stabilizator, vijajne vzmeti, teleskopska blažilnika
voz in obese – zadaj	toga prema, listnate vzmeti, stabilizator, teleskopska blažilnika

MERE IN TEŽE

dolžina zunanja	6950 mm
širina zunanja	2320 mm
višina zunanja	3200 mm
masa vozila, pripravljene na vožnjo	2932 kg
skupna dovoljena masa	3500 kg
nosilnost	568 kg

BIVALNI DEL

višina bivalnega dela	n.p.
homologirani sedeži	6
število ležišč	6

MERE LEŽIŠČ

dvojno ležišče v alkovnu	1530 x 2010 mm
dvojno ležišče v zadku	1300 x 2200 mm
ležišče iz sedežne skupine	1300 x 1720 mm
kapaciteta sveža/odpadna voda	100 l / 100 l
gretje	Truma Combi 4 CP Plus
hladilnik	150 l, absorpcijski, 12 V / 230 V / plin
kuhalnik	plin, 3 gorilniki

CENA

cena modela	51 380 EUR
-------------	------------

PRODAJA V SLOVENIJI

Hiša na kolesih, Rožna 44, Šenčur,
T: 041 366 141, www.hisanakolesih.com

www.placamper.it

HVALIMO

- KOMPAKTOST
- ŠESTERICO LEŽIŠČ
- KOPALNICO
- DOSTOPNO CENO

GRAJAMO

- NI LUČI V ALKOVNU
- PREMALO OKEN NA STREHI

PLA HAPPY 440

	točke	
	možne	dosežene
VOZNE LASTNOSTI	600	468
Voznikov delovni prostor (preglednost, ogledala: velikost/električna/ogrevana, nastavljalnost volana: višina/globina, armaturna plošča in poličke: vsečnost/uporabnost, air bag: voznik/sovoznik)	150	129
Vožnja (okretnost, ropot: pohištvo/oprema/motor/vrata/zračniki, potniki v bivalnem delu: udobje sedenja/ergonomija varnostnih pasov/preglednost)	150	115
Sedeži (videz, nastavljalnost: višina/naklon/ledveni del, naslonjala za roke)	100	78
Oprema osnovnega vozila (tempomat, ABS, ESP, el. pomik stekel, klima, nosilnost, Al-ko, vzmetenje: ojačano/zračno, avtonomija goriva)	150	107
Poraba	50	39
IZVEDBA PREDDELAVE / NADGRADNJE	600	377
Kakovost predelave (material, čvrstost, debelina, spoji)	200	140
Vhodna vrata - rokovanje z njimi (kljuka, ključavnica, okno, komarnik)	100	55
Okna, lopute (kakovost, kljuka, tesnenje, integrirani: rolo/komarnik, število stropnih, osvetljenost, ventilatorsko okno)	150	90
Garaža oziroma prtljažni prostor (velikost, ogrevanost, organiziranost)	100	72
Izvedba stopnice oziroma vhoda (vrezana ali elektrificirana, tesnenje, trušč, žleb nad vrati, zunanja luč)	50	20
IZVEDBA NOTRANJOSTI	1200	960
Materiali pohištva in kakovost izdelave (število, materiali, zapirala, blažilniki, velikost, pozicija stikala centralne luči)	150	121
Spanje (ležišča: dimenzije/kakovost/nagibljivost/letvena podloga, bralne luči, ogrevanje/prezračevanje spalnice, otroška varovala)	250	224
Kuhinja (delovna površina: velikost/uporabnost/osvetlitev, poličke, kuhalnik: el. zagon/št. plamenov/deljen pokrov, korito: velikost/deska/pokrov/pipa/požiranjne sifona, omarice, posoda odpadki, velikost hladilnika, napa, pečica)	300	217
Dnevna soba (ergonomija, blago, pena, osvetljenost, nastavljalnost bralnih lučk, miza: velikost, stabilnost, premičnost, povečljivost, pritrditev, noga)	300	236
Kopalnica (premišljenost, ločen tuš, talni odtoki, pregrada tuša, umivalnik, položaj stranišča, držalo papirja, odlagalnišča, obešala, omarice, ogledala, osvetlitev, tesnenje, prezračevanje)	200	162
TEHNIČNA OPREMA	600	403
Plinska napeljava (prostor za jeklenke: dostopnost/ogrevanost, SecuMotion, DuoComfort, EisEx, prikaz količine plina v bivalnem delu)	100	14
Oskrba z vodo (označenost odprtine, čista voda: prostornina/izoliranost cevi, črpalka: glasnost/zmrzljivost, odpadna voda: prostornina/gretje/izolacija ventila)	200	141
Oskrba z elektriko (akumulator, št. vtičnic, razporeditev stikal, izvedba priklopa 220V)	100	68
Gretje (moč, razporeditev šob/grelnih teles)	150	145
Logičnost in preglednost komandne plošče	50	35
SKUPAJ TOČK	3000	2208

PREMIERNI TEST **HYMER B MC I 580**

Nova serija Modern Comfort je del priljubljene linije B-Klasse, kjer so na voljo integriranci in pointegriranci, odlikuje pa se po nizki lastni teži, avtomotivnemu oblikovanju s sodobnimi in odrezanimi linijami ter vsemi tehnološkimi prednostmi novega Mercedes Sprinter, ki je luč sveta ugledal spomladi. Na voljo so štirje integriranci.

Pred slabega pol leta smo se na predstavitvi v domačem kraju Hymerja, Bad Waldseeju na zgornjem Švabskem, prvič spoznali z novim B MC. Sama predstavitev je postregla z velikokrat slišano besedo »prvič«, saj je bil avtomod prvič razvit z roko v roki z dobaviteljem osnovnega vozila (z Mercedes Benzom), prvič ima Mercedes Sprinter na voljo tudi prednji pogon, prvič tudi posebej s podjetjem Al-Ko razvito šasijo. Razvoj je trajal dobri dve leti, rezultat pa je odličen – Hymer B-Klasse MC je nadvse skladen avtomod, ki se odlično pelje, v notranjosti pa ponuja prostora za štiri popotnike.

ŠASIJA SLC

Posebej za novince so pri podjetju Al-Ko, specialistu za nizkopodne šasije, v sodelovanju s Hymerjem in Mercedes-Benzom razvili novo šasijo SLC (Super Lightweight Chassis), ki je prva tovrstna šasija za Sprinterja (ta je bil doslej na voljo le z zadnjim ali štirikolesnim pogonom). Gre za podobno rešitev, kot smo je vajeni pri Fiatu Ducatu zadnjih dvajset let, prinaša pa možnost gradnje dvojnega dna, vgradnjo vitalnih delov opreme vanj in predvsem znižuje težo in težišče celotnega vozila. Zahvaljujoč šasiji lahko vozilo v garaži pelje 450 kilogramov prtljage. 450? Da, prav ste prebrali, 450 kilogramov.

LAHKA GRADNJA

Prav vsi modeli nove serije so zahvaljujoč lahki gradnji in šasiji AL-Ko SLC (razviti skupaj s Hymerjem posebej za ta model) uvrščajo v razred vozil z največjo dovoljeno maso 3500 kilogramov, dolgi pa so med 699 in 739 centimetri, s tem da je najdaljši malenkost težji od magične meje 3,5 tone. Šasija SLC (Super Lightweight Chassis), dno vozila iz Gfk in stene v tehniki PUAL omogočajo maso vozila pripravljene za vožnjo približno 2900 kilogramov, kar pomeni več kot pol tone nosilnosti. Dvojno dno je široko 220 centimetrov, v njem pa je večina tehnične opreme vozila in bivalnika, vključno z rezervoarji, baterijami in ogrevanjem. Rezervoar čiste vode meri 180 litrov, umazane pa 150 litrov. Zahvaljujoč lahki osnovi so samo pri šasiji prihranili 16 odstotkov teže oziroma dobrih 60 kilogramov.

Obe modelni liniji, tako polintegrierci kot integrierci, sta široki 229 centimetrov, stojna višina bivalnega dela pa znaša 198 centimetrov.

MERCEDES BENZ SPRINTER POD »HAVBO«

Ena od prednosti novega B MC je tudi v osnovnem vozilu. Medtem, ko se nekateri bratje še vozijo na osnovi Fiata Ducato, ki šteje že ducat let (z nekaj pomladitvenimi kurami), se novinec ponosno pelje na povsem novi osnovi.

Pod motornim pokrovom lahko poskakuje do 177 »konjičev« (v testnem avtomodu povsem zadovoljujočih 143), menjalnik je v serijski opremi šest stopenjski, za doplačilo pa si lahko omislite devet stopenjski avtomatski menjalnik, ki je odličen. Ob ravno prav odebeljenem volanskem obroču sta v primeru avtomatike celo dve lopatici v slogu športnih vozil. Lopatici? V avtomodu? Da, res je, ročno boste lahko pretikali kar ob volanskem obroču. Če boste sploh občutili željo, saj avtomatika prestavlja tako gladko, kot da bi vozili električno vozilo.

Z vsem zgoraj naštetim si pri Mercedesu obetajo večji tržni delež na trgu počitniških vozil – spomnimo, pred desetletjem je bil ta mnogo večji kot danes, na Sprinterju pa se je vozilo kar nekaj avtomodov slovenskega proizvajalca.

Armatura plošča je v najiminennejši različici povsem avtomobilska, čas, v katerem živimo primerna, na njej pa kraljuje velikanski, skorajda enajst palcev veliki zaslon na dotik, prek katerega upravljamo z elektronskimi sistemi osnovnega vozila.

Posebej za trg počitniških vozil so pri Mercedesu razvili še nekaj sladkorčkov: ogrevano vetrobransko steklo, električno zložljiva

vzratna ogledala (oboje na je na žalost dobavljivo le pri polintegri-rani različici), brezstični vžig motorja preko stikala »start-stop« in sistem hibernacije, ki je namenjen zimskemu počitku vozila, v tem času pa skrbi za »zdravje« vitalnih delov vozila in baterije. Serijsko so dobavljivi varnostni zračni mehovi za integrirce, novost pa je tudi center za pomoč v stiski oziroma center za pomoč uporabnikom, ki je dosegljiv 24 ur na dan, vse dni v letu.

Vozilo je polno opremljeno z asistenčnimi sistemi, med drugim s sistemom za nadzor varnostne razdalje Distronic, sistem za pomoč pri bočnem vetru in seveda sistem za zaviranje v sili. Dodani so asistenčni sistemi svetil, senzor za dež in celo sistem za prepoznavanje utrujenosti voznika. Vse sisteme nadzorujemo preko stikal na v usnje oblečenem volanskem obroču. Tu so tudi stikala tempomata, upravljala radijskega sprejemnika in telefona, kot smo to navajeni iz avtomobilov.

MODELNA PALETA

Medtem, ko so bili v začetku prodaje novince na voljo štiri različni modeli – po dva v vsaki karoserijski različici –, so v sezoni 2019 na voljo po štiri integrierci in polintegrierci. Najkrajši je 699 centimetrov dolgi s prečno posteljo v zadku in kompaktno kopalnico. Sledi enako dolgi 580 T/I (tega smo tokrat tudi preskusili) z ločenima ležiščema v zadku, kompaktno kopalnico in kuhinjo ob desnem boku. Daljša modela sta oba dolga 739 centimetrov. 680 T/I im spalnico z ločenima ležiščema v zadku, kjer lahko pri krajšem doplačamo za 220 centimetrov dolgi postelji (serijsko 195 centimetrov), 690 T/I pa sredinsko postavljeno dvojno ležišče. Oba imata ločeno kopalnico. Polintegrierca nudita le ležišča v zadku, medtem ko je pri integriercih dobavljivo še dvojno dvizžno ležišče spredaj, ki se spusti izpod stropa voznikove kabine.

Daljši modeli z oznako 680 in 690 ponujajo veliko ločeno kopalnico, kuhinja je v obliki črke L. Krajša modela 550 in 580 imata kompaktno kopalnico na levem boku, na desnem pa je kuhinjski blok. Hladilnik je vedno 142-litrski.

HYMER B MC I 580

Novinec na osnovi Mercedes Sprinter zunaj deluje športno, znotraj je bolj umirjeno klasična. A še vedno sveža. Pohišstvo je povsem na novo razvito in ne teče v ravni liniji, temveč je malenkostno zamaknjeno (šest stopinj). S tem so snovalci zagotovili trapezoidno obliko, ki nudi več prostornosti, začeni s posteljama v zadku. Tako vozilo kljub relativno majhni širini 229 centimetrov deluje nadvse prostorno in ponuja več prostora v prehodih in v salonu.

Stene in strop vozila so debeli 34 milimetrov, dno pa 41. Za ogrevanje skrbi Truma Combi 6, opcijsko je na voljo tudi toplovodno ogrevanje Alde Compact. Rezervoar za čisto vodo nosi 180 litrov (pazite, v maso pripravljene vozila za vožnjo je všteti le 20 litrov/kilogramov!), za odpadno 30 manj.

PROSTORNI SALON

Ob vstopu se na naši desni odpre prostoren dnevni salon s samostojno stojčo sredinsko mizo, ki jo obkrožajo sedežna klop v obliki črke L in dva vrtljiva sedeža. Svetli strop pod posteljo obkroža okvir iz temnega lesa enakega odtenka kot je pohišstvo, dodani sta dve bralni lučki in senčnika. Nad sedežno klopjo in mizo sta viseči omari. Na steni kopalnice, ki je nekoliko nepravilno odrezana je nameščen nosilec televizijskega zaslona. Lokacija le-tega je odlična za spremljanje programa z obih prednjih sedežev, manj pa posrečena v primeru, če boste v vozilu vozili otroka na otroškem sedežu. Ta bo namreč z naslonjalom (ti imajo povečini plastična ogrodja) drsal po zaslonu. Tudi vzglavnika bo treba umakniti, saj sicer zastirata pogled na zaslon.

Avtomod je v celoti »podkleten«. To prinaša tople noge pozimi, saj

so v dvojnem dnu namestili tudi cevi toplozračnega ogrevanja Truma. Poleg tega pa so tu vgradili kar pet talnih loput. Nekatere omogočajo dostop do nekaterih vitalnih delov opreme (zadnja pri kopalnici denim do obeh rezervoarjev), spet druge nudijo dostop do predalov in skladiščnega prostora v dvojnem dnu.

KUHINJA

Kuhinjski blok ob vhodu je relativno kompakten, saj meri v dolžino 94 centimetrov, širok pa je 59. Visok je 93 centimetrov. Njegova vrednost se pokaže pod pultom, kjer so trije veliki predali.

Kljub temu, da se pult v prednjem delu zoži, nudijo obilo prostora za shranjevanje. Kuhalnik ima električni zagon in pokrov, pokrito je tudi korito. Če bi vam primanjkovalo delovne površine, so dodali še dvizni podaljšek v izmeri centimetrov. Nad kuhinjo je večja viseča omarica, hladilnik ob njej pa je 142-litrski.

KOMPAKTNA KOPALNICA

Fiksno stranišče v avtodomu za sto tisočakov? Zakaj pa ne! Fiksno stranišče Thetford je udobnejše kot vrtljivo, ponuja pa večjo kaseto za fekalije, tudi prostora za kolena in komolce je več kot pri vrtljivi rešitvi. Kompaktna kopalnica v tlorisu meri 125 x 85 centimetrov. Stena ob stranišču nosi kopalniški pult, kopalnico pa zaključuje velika kabina za prhanje. Zanimivo, da so v tako kompaktno kopalnico uspeli umestiti kabino 62 x 75 centimetrov. Tudi na omarice niso pozabili. Vgradili so jih dovolj za povprečno štiričlansko družino.

SPALNICA V ZADKU

V zadnjem delu vozila so uredili spalnico z ločenima ležiščema, pod katerima sta garderobni omari. Pod ležiščem na levem boku avtodoma je še omarica za plinski jeklenki, ki je dosegljiva tako iz garaže kot skozi servisna vrata na levem boku vozila. Odlična rešitev predvsem zaradi dostopa do ventilov je še oplemenitena z izvlečnim nosilcem, s katerim jeklenki »potegnemo ven« in ju zlahka vgradimo v vozilo (opcija).

Postelji v zadku sta kot rečeno ločeni, dolgi 192 in široki po 82 centimetrov, mogoče ju je združiti v večje ležišče. Desno ležišče omogoča celo podaljšanje vnožja v garderobno omaro ob hladilniku, s čimer se ležalna površina podaljša na zelo bogatih 215 centimetrov. Do ležišč dostopamo po stopnicah.

V prednjem delu je nad voznikovo kabino nameščeno dvojno ležišče velikosti 195 x 145 centimetrov, ki se spusti dovolj nizko, da bi nanj lahko dostopali tudi brez lestve. Ker B MC I 580 nima petega sedeža (fotelja ob vhodu), bo lestev vseeno najboljša reši-

tev za večino popotnikov.

Garderobni omarici sta, kot rečeno, pod ležiščema, česar smo v teh notranjih postavitvah navajeni. Snovalci iz Bad Waldseeja pa so dodali še tretjo omaro, ki je velika kar 22 x 55 x 188 centimetrov, kar pomeni, da v vozilu prostora za oblačila zlepa ne bo zmanjkalo. Omarica je namreč pregrajena po višini na polovico, kar pomeni, da omogoča dvojno obešanje srajc in bluz.

GARAŽA V ZADKU

Številnim skladiščnim prostorom navkljub se v zadku nahaja še prostorna garaža, v katero dostopamo skozi vrata velikosti 90 x 123 centimetrov na obeh bokih. Vozilo ima nosilnost 510 kilogramov, v garaži pa boste lahko, zahvaljujoč novi šasiji Al-Ko SLC vozili 450 kilogramov. V tem primeru se seveda splača poseči po višji NDM, da ne bi na poti imeli težav na »vagah«.

HYMER MC I 580

01

03

02

05

04

01 Dnevni prostor je dovolj velik za udobno sedenje, četudi je vozilo brez dodatnega foteljčka.

02 Pogled proti zadku razkrije pravo prostornost bivalnika.

03 Kuhinjski blok ob vходу je kompakten, a bogato opremljen. Izvlečni del pulta nudi še več delovne površine.

04 Kopalnica je kompaktna, a dovolj velika za udobno uporabo.

05 Kabina za prhanje je del kopalnice, a zelo prostorna.

HYMER MC I 580

06

07

08

06 Ločeni ležišči v zadku lahko združimo, pod njima sta dve garderobni omari.

07 Vzmetnici sta zelo kakovostni in kar kličeta k poležavanju ...

08 Nad voznikovo kabino je obešeno dvizno ležišče.

09 Kakovostna vhodna vrata so brez okna.

09

10

11

10A

10 Pod podom je množica skladiščnih predalov, nekateri so dostopni tudi od zunaj.

11 Garaža v zadku zlahka sprejme dve električni kolesi.

HYMER MC I 580

12

14

13

15

16

12 Nova nizkopodna šasija je plod sodelovanja s podjetjema Al-Ko in Mercedes Benz.

13 Novinec se resnično odlično pelje. Menjalnik prestavlja brez zaznave.

14 Prvi avtomob z lopaticama za prestavljanje ob volanu!

15 Ključi, s katerimi se boste lahko »postavljali« pred prijatelji.

16 Ena od idejnih skic modela B MC.

HYMER B MC I 580

osnovno vozilo	Mercedes Benz Sprinter 314 CDI
motor	štirivaljni, turbo diesel, EURO6c
gibna prostornina	2147 ccm
moč	105 kW / 143 KM pri 2700 v/m
navor	330 Nm pri 2000 v/m
pogon	spredaj
menjalnik	devetstopenjski samodejni 9G
gume	225/70 R16 CP
medosna razdalja	3900 mm
zavore spredaj, zadaj	kolutne/kolutne
voz in obese – spredaj	posamične obese, MacPherson vzmetne noge, prečni stabilizator, vijajne vzmeti, teleskopska blažilnika
voz in obese – zadaj	šasija Al-KO SMC, torzijska prema, teleskopska blažilnika

MERE IN TEŽE

dolžina zunanja	6990 mm
širina zunanja	2290 mm
višina zunanja	2960 mm
masa vozila, pripravljene na vožnjo	2990 kg
skupna dovoljena masa	3500 kg
nosilnost	510 kg

BIVALNI DEL

višina bivalnega dela	1980mm
homologirani sedeži	4
število ležišč	4

MERE LEŽIŠČ

ločeni ležišči – zadaj	2x 1920 x 860 mm (opcijsko desno ležišče dolgo 2150 mm)
zasilno ležišče	1450 x 1940 mm
kapaciteta sveža/odpadna voda	180 l / 150 l
gretje	Truma Combi 6
hladilnik	142 l, absorpcijski 12 V / 230 V / plin
kuhalnik	plin, 3 gorilniki

CENA

cena osnovnega modela	od 96 076 EUR
cena testnega modela	108 642 EUR

PRODAJA V SLOVENIJI

AC Glavan d.o.o., Gaji 45, Celje,
T: 03 541 51 99, info@ac-glavan.si,
www.ac-glavan.si

www.hymer.com

HVALIMO

- ATRAKTIVEN IZGLED
- ŠASIJA SLC
- AVTOMATSKI MENJALNIK 9G

GRAJAMO

- VHODNA VRATA NIMAJO OKNA

HYMER ML T 580

VOZNE LASTNOSTI

	točke	
	možne	dosežene
Voznikov delovni prostor (preglednost, ogledala: velikost/električna/ogrevana, nastavljalnost volana: višina/globina, armaturna plošča in poličke: vsečnost/uporabnost, air bag: voznik/sovoznik)	600	550
Vožnja (okretnost, ropot: pohištvo/oprema/motor/vrata/zračniki, potniki v bivalnem delu: udobje sedenja/ergonomija varnostnih pasov/preglednost)	150	137
Sedeži (videz, nastavljalnost: višina/naklon/ledveni del, naslonjala za roke)	150	133
Oprema osnovnega vozila (tempomat, ABS, ESP, el. pomik stekel, klima, nosilnost, Al-ko, vzmetenje: ojačano/zračno, avtonomija goriva)	100	90
Poraba	150	144
	50	46

IZVEDBA PREDELAVE / NADGRADNJE

	600	544
Kakovost predelave (material, čvrstost, debelina, spoji)	200	186
Vhodna vrata - rokovanje z njimi (kljuka, ključavnica, okno, komarnik)	100	90
Okna, lopute (kakovost, kljuka, tesnenje, integrirani: rolo/komarnik, število stropnih, osvetljenost, ventilatorsko okno)	150	130
Garaža oziroma prtljažni prostor (velikost, ogrevanost, organiziranost)	100	88
Izvedba stopnice oziroma vhoda (vrezana ali elektrificirana, tesnenje, trušč, žleb nad vrati, zunanja luč)	50	50

IZVEDBA NOTRANJOSTI

	1200	1066
Materiali pohištva in kakovost izdelave (število, materiali, zapirala, blažilniki, velikost, pozicija stikala centralne luči)	150	141
Spanje (ležišča: dimenzije/kakovost/nagibljivost/letvena podloga, bralne luči, ogrevanje/prezračevanje spalnice, otroška varovala)	250	237
Kuhinja (delovna površina: velikost/uporabnost/osvetlitev, poličke, kuhalnik: el. zagoni/št. plamenov/deljen pokrov, korito: velikost/deska/pokrov/pipa/požiranjne sifona, omarice, posoda odpadki, velikost hladilnika, napa, pečica)	300	244
Dnevna soba (ergonomija, blago, pena, osvetljenost, nastavljalnost bralnih lučk, miza: velikost, stabilnost, premičnost, povečljivost, pritrditvev, noga)	300	261
Kopalnica (premišljenost, ločen tuš, talni odtoki, pregrada tuša, umivalnik, položaj stranišča, držalo papirja, odlagalnišča, obešala, omarice, ogledala, osvetlitev, tesnenje, prezračevanje)	200	183

TEHNIČNA OPREMA

	600	557
Plinska napeljava (prostor za jeklenke: dostopnost/ogrevanost, SecuMotion, DuoComfort, EisEx, prikaz količine plina v bivalnem delu)	100	80
Oskrba z vodo (označenost odprtine, čista voda: prostornina/izoliranost cevi, črpalna: glasnost/zmrzljivost, odpadna voda: prostornina/gretje/izolacija ventila)	200	181
Oskrba z elektriko (akumulator, št. vtičnic, razporeditev stikal, izvedba priklopa 220V)	100	98
Gretje (moč, razporeditev šob/grelnih teles)	150	150
Logičnost in preglednost komandne plošče	50	48

SKUPAJ TOČK

	3000	2717
--	------	------

V SERIJI B MODERN COMFORT SO NA VOLJO ŠE NASLEDNJI MODELI:

I 550

I 680

I 690

43

42

PREMIERNI TEST

TEST CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE: SUITA NA TREH OSEH

Eden od paradnih modelov podjetja Carthago je zagotovo serija E-Line, ki skupaj s serijama S-Plus in Liner-For-Two pomeni prestižni vrh ponudbe iz Aulendorfa. V letu 2019 podjetje praznuje 40 let obstoja, tako da bo na voljo tudi nekaj posebnih modelov posvečenih prav jubileju. Eden od njih bo na voljo pri slovenskem zastopniku, mi pa smo se zgodaj poleti popeljali z modelom E-Line I 61 XL LE.

CARTHAGOVIH 40 LET Podjetja Carthago ni potrebno posebej predstavljati, saj je s Slovenijo tesno povezano. V oktobru smo v Odrancih praznovali desetletnico delovanja slovenske tovarne, zgodovina matičnega podjetja v Nemčiji pa sega v leto 1979, ko se je, takrat še študent, Karl-Heinz Schuler lotil predelave Volkswagnovih Transporterjev T3 v bivalna vozila. V štirih desetletjih je podjetje preraslo mali Schmalleg in se preselilo v Carthago City v Aulendorfu v bližini Bodenskega jezera, več pa napišemo ob uradni štiridesetletnici čez nakej mesecev. V tovarni v prekmurskih Odrancih proizvajajo modelne serije C-Compactline, C-Tourer in Chic C-Line, v matični tovarni v Aulendorfu pa prestižnejše modele Chic E-Line, Chic S-Plus in Liner For Two.

DUCAT MODELOV

Serija E-Line se od sestrške S-Plus razlikuje predvsem po osnovnem vozilu. Medtem ko se slednja vozi na osnovi Iveca Daily z zadnjim pogonom in dvojnimi kolesi na zadnji osi, se E-Line vozi na osnovi Fiata Ducato z nizkopodno Al-Ko šasijo. Serijo sestavlja 12 različnih modelov.

Že neuki opazovalec bo med modeli opazil

temeljno razliko v številu osi. Klasični modeli so brez dodatnih oznak, tisti s tremi osmi pa nosijo oznaki DA ali XL.

Najmanjši model je I 49 DB s prečnim dvojnim ležiščem. Dolg je »le« 743 centimetrov, namenjen pa je »klasičnim avtomarjem«, ki še vedno prisegajo na zakonsko posteljo v zadku. Sledi I 50 LE (na voljo tudi kot I 50 LE DA s tremi osmi) z ločenima ležiščema in ločeno kopalnico, I 51 LE (prav tako na voljo s tremi osmi), kjer je kopalnica kompaktna, I 51 QB s centralno posteljo in ločeno kopalnico (na voljo tudi s tremi osmi), I 51 QB Suite (tudi ta je na voljo kot »triakser«). Tudi I 58 XL QB Suite ima centralno posteljo, I 61 XL LE, s katerim smo se popeljali po gornješvabskem podeželju, pa ločeni ležišči. Najdaljši avtomobil iz Aulendorfa je I 62 XL QB, ki v dolžino meri 16 centimetrov manj kot devet metrov.

Če strnem: na dveh oseh je na voljo peterica modelov, na treh oseh pa sedmerica. Nekateri od teh so na voljo tudi v seriji S-Plus na osnovi Iveca Daily.

Chic E-Line je na voljo z največjo dovoljeno maso 5,4 tone (ko je govora o modelih DA in XL). Za po vrh lahko vleče priklopnik z največjo dovoljeno maso 3500 kilogramov,

torej tudi večji gliser ali težji osebni avtomobil na transportni prikolici.

FIAT ALI IVECO?

Redkokateri proizvajalec počitniških vozil za skorajda enak model ponuja možnost izbire med tremi različnimi podvozji in dvema osnovnima voziloma. Najbolj zahtevni bodo posegli po osnovi Iveco Daily, ki se lahko pohvali s pogonom na zadnji kolesi, največjo dovoljeno maso 5,6 tone in odličnim pogonskim sklopom s trilitrskim turbodizlom s samodejnim osemstopenjskim menjalnikom ZF. V tem primeru bo avtomobil nosil oznako S-Plus.

V primeru, da se boste določili za E-Line, pa se bo pod motornim pokrovom vrtel Ducatov turbodizelski motor s prostornino 2,3 litra in močmi 130, 150 ali 180 »konjev«. Tako je bilo tudi v primeru preskušene E-Line, ki ga je poganjal najmočnejši agregat z deklariranimi 177 »konji«, za prenos moči pa je poskrbel robotizirani menjalnik Comfortmatic.

Nizkopodna šasija Al-Ko edina omogoča Fiatu Ducato dodano tretjo os in največjo dovoljeno maso 5400 kilogramov in je že desetletja pojem stabilnosti in veselja pri vožnji avtomobila. Dve osi zadaj prinašata

stabilnost, ki se odraža na neravninah (recimo na avtocestah ob hitrejši vožnji prek diletacij), manj je situacij, ko voznik začuti lahek volan, manj je zibanja v vzdolžni smeri. Dodatna os pa prinese še več nosilnosti. Medosna razdalja vozila znaša 4250 milimetrov, med zadnjima osem pa je še dodatnih 800 milimetrov. Razdaljo med prvo in tretjo osjo tako meri 5050 milimetrov, kar močno doprinese k udobju pri vožnji.

Odlični pilotski sedeži lepo držijo telo na svojem mestu, drža za volanskim obročem je enaka kot v vseh Ducatih – tu bi si zagotovo želel manj navpičnega pritiskanja na stopalki. 180 »konjev« je na papirju veliko, pri vožnji pa se na trenutke vseeno pozna velika teža vozila. Zavedati pa se moramo, da cestna križarka na treh oseh ni dirkalnik.

ZUNANJOST MODELA E-LINE

Nekakšna praksa je že, da prestižnejša vozila praviloma niso bela, temveč obarvana v katerem od metaliziranih odtenkov. Tudi E_line se trži tradicije, zunanost pa je odeta v elegantno srebrno barvo. Prednji del ne skriva sorodnosti z modeloma Chic S-Plus in Liner-For-Two, zaznamuje pa ga mogočna maska s kromiranimi letvicami, ki deluje skladno, športno, nad njo pa se boči veliki vetrobran, ki vozniku zaradi naprej viseče

armaturne plošče omogoča hiter stik s cesto. Stranske stene vozila so iz gladke aluminijaste pločevine, streha pa iz kombinacije pločevine in GfK, tako da je odporna na udarce toče. Ker gre za sendvič iz aluminija in kakovostne izolacije, je notranost zaradi preprečevanja kondenza oblečena v pliš, sama konstrukcija nadgradnje pa zagotavlja tudi odpornost proti udaru strele, saj je zasnovana kot Faradayeva kletka. Vsa tehnika je »skrita« v dvojnem dnu vozila, kjer se nahajata rezervoarja za čisto (235 litrov prostornine) in sivo vodo (185 litrov), električna oprema z dvema baterijama s kapaciteto 80 Ah ter vse instalacije. Plinski jeklenki sta dve, za doplačilo pa si lahko omislite tudi rezervoar za fekalije.

Za ogrevanje poskrbi toplovodni sistem Alde Compact, s katerim so vozila z dvojnimi dnom ogrevana kot domača stanovanja – sevalniki so povezani med seboj s cevmi, po katerih se pretaka ogrevana tekočina. Topel zrak v prostor ni poslan preko šob in s pomočjo ventilatorja, temveč se sam dviguje v prostor – podobno kot doma, kjer se ogrevamo z radiatorji.

Preskušeni Chic E-Line I 61 XL LE je meril v dolžino osem metrov in še 59 centimetrov, v širino pa ga je bilo klasičnih Carthagovih

227 centimetrov. Nekaj več ga je v višino – 305 pokaže priročni meter, kar zagotavlja udobno stojno višino v vozilu, ki znaša 211 centimetrov po vsej dolžini bivalnega dela.

VELIKA GARAŽA IN PRTLJAŽNI PROSTORI

Ker je vozilo zgrajeno na podvozju Al-Ko, je v dvojnem dnu skritih še kup prtljažnih prostorov, ki so dostopni skozi velike odprtine v bokih vozila ali pa v notranosti v tleh avtodoma.

Garaža je lepo obdelana, servisna vrata pa se dvigajo navzgor, s čimer omogočajo lažje nalaganje prtljage (paziti morate le na svoj nos, ko jih potegnete navzgor). Nosilnost garaže znaša 450 kilogramov, notranja višina je pa je dovoljšna za prevoz skuterja.

Za varovanje tovora so dodali aluminijaste letve s pritrdilnimi ušesci, v garaži pa sta tudi dve vtičnici – ena z napetostjo 230 voltov, druga avtomobilska z napetostjo 12 voltov.

JAHTA? NE; CESTNA KRIŽARKA!

Notranost je urejena kot v jahti. Ker je vozilo dolgo skoraj devet metrov, je vse veliko. Dnevni prostor, kuhinja, kopalnica in spalnica – vse je večje ali daljše kot smo nava-

jeni v klasičnih avtomobilih. Osvetlitev je v tehniki LED, večina luči pa je opremljena s tako imenovanimi »dimerji«, s katerimi uravnavamo nivo osvetlitve v bivalnem delu. Ponoči lahko pod bivalnika nežno osvetljuje modra svetloba.

V prednjem delu so uredili lastniški salon, nad katerim je obešeno dvizžno dvojno ležišče. Sedeži in klopi so oblečeni v usnje, ki še doda k občutku prestiža. Svetlo oblažinjeno odlično dopolnjuje temne in svetle površine pohištva, svoje prida še imenitna okrogla jedilna mizica, ki spominja na navtične. Mimogrede – mizica je izdelek slovenskih rok! V naslonjalu fotelja ob desnem boku vozila je umeščen velik televizijski zaslon z diagonalo 40 palcev oziroma 102 centimetra, ki ima pogrezljiv nosilec. Poganja ga elektrika. Ta pozicija omogoča spremljanje programa večini posadke, saj je zaslon viden tako z vrtljivih pilotskih sedežev kot tudi s sedelne klopi v obliki črke L, ki je nameščena nasproti.

KUHINJA

Proizvajalec kot največjo prednost kuhinje izpostavlja električno zaklepanje predalov, predale z nosilci za steklenice, izvlečne košare in lepo osvetljeno vitrino s kozarcema za šampanjec in viski. Sam bi pohvalil delovno površino iz kerrocka, kuhalnik z električnim zagonom in deljenim pokrovom. Omarica skriva pravi aparat za pripravo kave, dodano je ventilatorsko okno, s katerim lahko dovajamo svež zrak ali izsesavamo toplje. V omari je dovolj prostora za vse zaloge, hladilnik ima prostornino 160 litrov. Nad njim je plinska pečica.

PREHODNA KOPALNICA

Zadnji del avtodoma s kakovostnimi vrati kopalnice ločimo od preostalega bivalnega dela. Tako pridobimo pravo suito, ki je namenjena lastnikoma. V sklopu suite je tudi velika, ločena kopalnica. Na levem boku vozila so namestili veliko kabino za prhanje, s kadico »One level«, ki je ugreznjena v pod in omogoča eleganten vstop. Za prhanje so poleg klasične prhe dodali še večjo stropno prho, ki je integrirana v strešno okno, s čimer so pridobili na stojni višini.

Prostor s straniščem na desnem boku je velik, stranišče je klasično, kasetno, s keramično oblogo in na pravi višini. Za doplačilo si lahko omislite celo rezervoar za fekalije, ki bo prišel prav na daljših potepanjih. Dodali so radiator, na katerem lahko sušite brisače. Kopalniški blok je v sezoni 2019 umeščen v velik garderobni prostor, katerega del sta tudi stranišče in kabina za prhanje. Dolg je približno 60 centimetrov, umivalnik je iz kerrocka. Kozarci in milnik so v vozilu tega razreda samoumevni.

LASTNIŠKA SPALNICA

Lastniška spalnica se nahaja v zadku vozila. Ker ima vozilo zadaj dve osi, je med postankom zelo stabilno.

Velika postelja zadaj je sestavljena iz dveh ločenih ležišč, ki sta dolgi dva metra, široki pa 85 centimetrov. Vzglavji sta ločeno dvizni. Do ležišča dostopamo po stopnicah, pod njim pa sta dve garderobni omarici. V prehodni kopalnici, ki jo od spalnice ločimo z drsnimi vrati, je še večja garderobna oma-

ra. Za dovolj osvetljenosti poskrbijo velika stenska okna in panoramsko nad spalnico. Spalnico pod stropom objema kup visečih omaric.

DVIŽNO LEŽIŠČE

V prednjem delu je nad voznikovo kabino nameščeno veliko dvojno ležišče. Četudi gre za vozilo višjega cenovnega razreda in celo enega od paradnih konj blagovne znamke Carthago, je pomik ležišča ročen. Marsikdo se bo namrdnil, a zadeva sploh ni napačna. Ročni pomik je hitrejši in zanesljivejši od električnega. Ležišče je dvojno, kot smo v integriranih Carthagih navajeni veliko 160 x 195 centimetrov in zelo lepo obdelano. Na njem lahko tudi udobno sedimo, saj znaša oddaljenost od stropa bogatih 95 centimetrov. Ker se spusti zelo nizko, pa lahko do njega dostopamo kar preko velikega fotelja na desnem boku. Proizvajalec za dostop ni predvidel lestve, tako da bo to edini način dostopa.

ZAKLJUČEK

Če iščete udoben avtodom za štiri in cenite udobje treh osi, potem bo serija E-Line I XL oziroma DA prava izbira za vas. Štiri ležišča, velika dnevni prostor in kuhinja, prehodna kopalnica in velika nosilnost vozila so aduti, ki bodo marsikoga prepričali, da vožnja z vozilom na treh oseh ni prav nobena umetnost, nekoliko večja dolžina pa je le zagotovilo velike prostornosti in ne prepreka. Pika na i bo gotovo ekskluzivnost, saj so avtomobili na treh oseh vedno v središču pozornosti.

CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE

01

01A

03

03

04

05

06

07

01 Salon v Carthago Chic E-Line I 61 XL LE je resnično XL mer.

02 Veliki kavč ob desni steni skriva pomični nosilec televizorja. Ta je lahko velik do 40 palcev.

03 Pogled nazaj razkriva pravo dolžino vozila. Preprosto veliko je!

04 Kuhinja v obliki črke L razvaja s prostorom, predali imajo električni zapah. Aparat za pripravo kave je samoumeven.

05 Zapirala omaric so nadvse kakovostna. Ozaljšana so z napisom znamke.

06 Nova kopalnica se ponaša z velikim kopalniškim elementom s tremi predali.

07 Kabina za prhanje je boljše kot jo ima večina doma.

CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE

08

09

09A

10

11

08 Prednja postelja ne dopušča presenečenj – kot v vseh Carthagih je široka 160 centimetrov.

09 Postelji v zadnjem delu sta ločeni. Do njiju dostopamo po stopnicah, pod njima sta dve veliki omarici.

10 Imenitni prikazovalniki nad vhodnimi vrati.

11 Vhodna vrata imajo trotočkovno zapiranje.

CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE

12 Kljub temu, da gre za prestižni integrirani, ima voznik na voljo svoja vrata. Pohvalno!

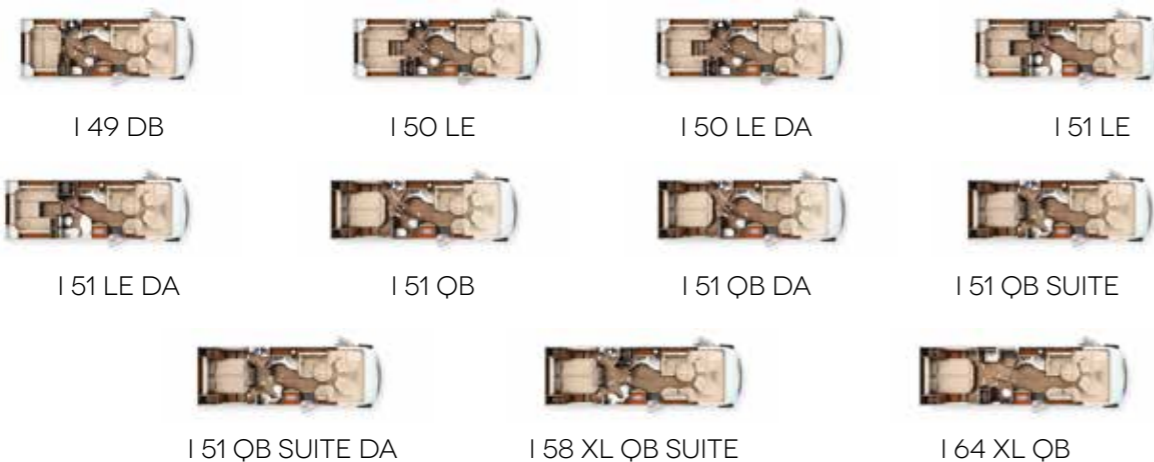
13 Garaža v zadku je velikanska. Kljube so kakovostne.

14 Uporabni izvlečni predali v dvojnem dnu na desnem ...

15 ... in na levem boku vozila.

16 Carthago Chic E-Line I 61 XL LE poganja Ducatov motor s 180 »konji«.

V SERIJI CHIC S-PLUS SO NA VOLJO ŠE NASLEDNJI MODELI:

CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE

osnovno vozilo	Fiat Ducato z Al-Ko podvozjem
motor	štirivaljni, turbo diesel
gibna prostornina	2287 ccm
moč	130 kW / 177 KM pri 3500 v/m
navor	400 Nm pri 2000 v/m
pogon	spredaj
menjalnik	robotizirani, 6-stopenjski
gume	225/75 R16 CP
medosna razdalja	4240 + 800 mm
zavore spredaj, zadaj	kolutne/kolutne
voz in obese – spredaj	posamične obese, MacPherson vzmetne noge, prečni stabilizator, vijajne vzmeti, teleskopska blažilnika
voz in obese – zadaj	torzijski premi, teleskopska blažilnik

MERE IN TEŽE

dolžina zunanja	8590 mm
širina zunanja	2270 mm
višina zunanja	3050 mm
masa vozila, pripravljenega na vožnjo	4005 kg
skupna dovoljena masa	5000 kg
nosilnost	995 kg

BIVALNI DEL

višina bivalnega dela	2110 mm
homologirani sedeži	4
število ležišč	4/5

MERE LEŽIŠČ

ločeni ležišči – zadaj	2x 2000 x 850 mm
dvižno ležišče – spredaj	1950 x 1600 mm
kapaciteta sveža/odpadna voda	2350 l / 185 l
gretje	Alde Compact 5500 W
hladilnik	160 l, absorpcijski 12 V / 230 V / plin
kuhalnik	plin, 3 gorilniki, električni zagon plamena

CENA

cena modela	od 152 226 EUR
-------------	----------------

PRODAJA V SLOVENIJI

Robeta d.o.o., Gmajna 21G, Slovenj Gradec, GSM: 040 866 280, www.robetamobil.si

www.carthago.com

HVALIMO

- POGONSKI SKLOP
- DIMENZIJE LEŽIŠČ
- VELIKO PROSTORNOST
- NOSILNOST

GRAJAMO

- ROČNI POMIK PREDNJEGA ROLOJA

POSEBNA AKCIJSKA CENA MODELA NA ZALOGI

Pri slovenskem zastopniku, Robeti d.o.o., imajo v salonu v centru Rovando v Slovenj Gradcu na zalogi Carthago Chic E-Line I 51 LE DA z veliko tovarniško vgrajene dodatne opreme po posebni akcijski ceni 144 900 EUR. Vozilo je opremljeno z najmočnejšim motorjem in samodejnim menjalnikom.

Več informacij na telefonih:

040 866 280 (Igor) in 051 628 339 (Helena).

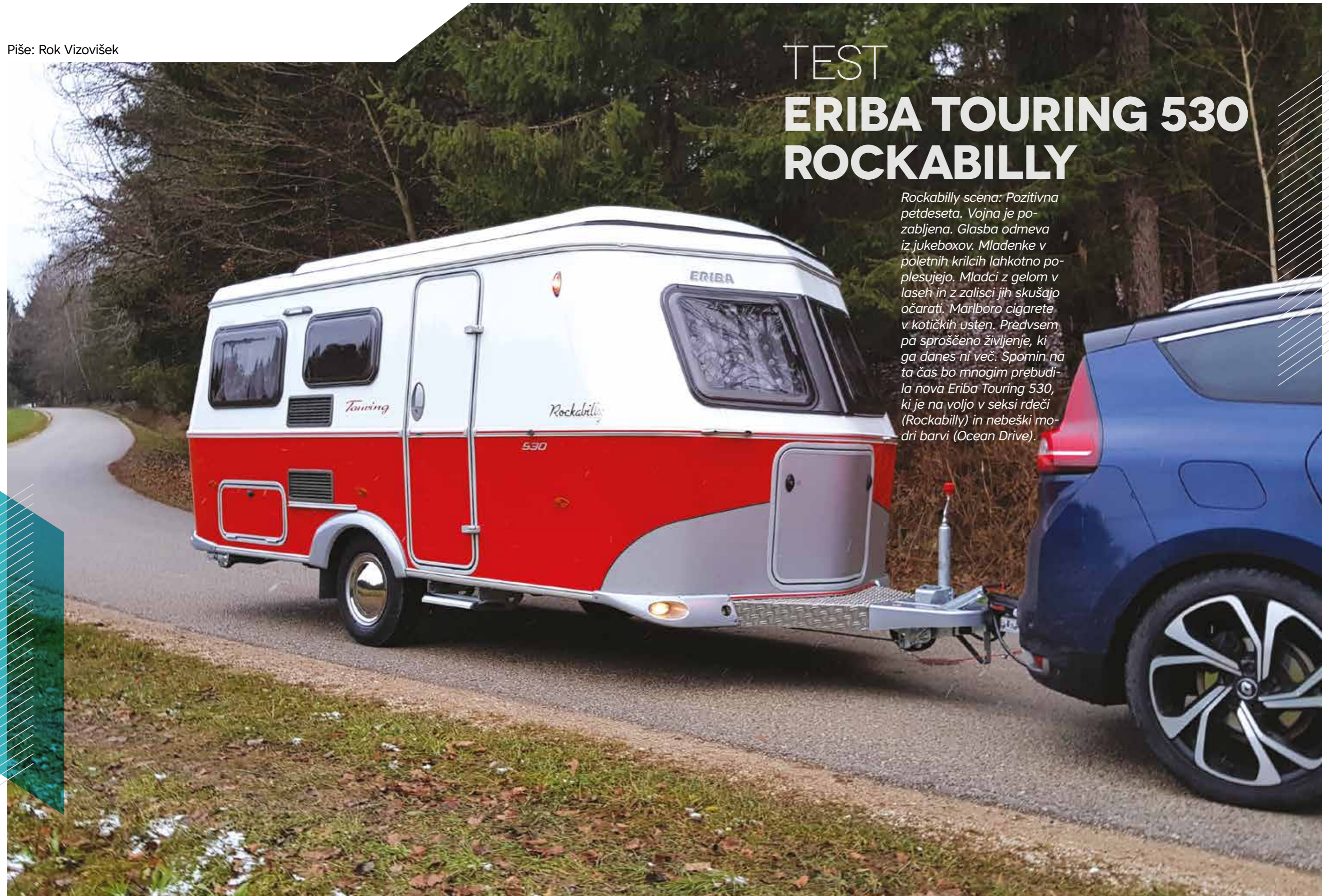
CARTHAGO CHIC E-LINE I 61 XL LE

	točke	
	možne	dosežene
VOZNE LASTNOSTI	600	550
Voznikov delovni prostor (preglednost, ogledala: velikost/električna/ogrevana, nastavljalnost volana: višina/globina, armaturna plošča in poličke: vsečnost/uporabnost, air bag: voznik/sovoznik)	150	135
Vožnja (okretnost, ropot: pohištvo/oprema/motor/vrata/zračniki, potniki v bivalnem delu: udobje sedenja/ergonomija varnostnih pasov/preglednost)	150	136
Sedeži (videz, nastavljalnost: višina/naklon/ledveni del, naslonjala za roke)	100	98
Oprema osnovnega vozila (tempomat, ABS, ESP, el. pomik stekel, klima, nosilnost, Al-ko, vzmetenje: ojačano/zračno, avtonomija goriva)	150	135
Poraba	50	46
IZVEDBA PREDELAVE / NADGRADNJE	600	554
Kakovost predelave (material, čvrstost, debelina, spoji)	200	182
Vhodna vrata - rokovanje z njimi (kljuka, ključavnica, okno, komarnik)	100	95
Okna, lopute (kakovost, kljube, tesnenje, integrirani: rolo/komarnik, število strešnih, osvetljenost, ventilatorsko okno)	150	130
Garaža oziroma prtljažni prostor (velikost, ogrevanost, organiziranost)	100	97
Izvedba stopnice oziroma vhoda (vrezana ali elektrificirana, tesnenje, trušč, žleb nad vrati, zunanja luč)	50	50
IZVEDBA NOTRANJOSTI	1200	1117
Materiali pohištva in kakovost izdelave (število, materiali, zapirala, blažilniki, velikost, pozicija stikala centralne luči)	150	141
Spanje (ležišča: dimenzije/kakovost/nagibljivost/letvena podloga, bralne luči, ogrevanje/prezračevanje spalnice, otroška varovala)	250	243
Kuhinja (delovna površina: velikost/uporabnost/osvetlitev, poličke, kuhalnik: el. zagon/št. plamenov/deljen pokrov, korito: velikost/deska/pokrov/pipa/požiranjne sifona, omarice, posoda odpadki, velikost hladilnika, napa, pečica)	300	263
Dnevna soba (ergonomija, blago, pena, osvetljenost, nastavljalnost bralnih lučk, el. zagon/št. plamenov/deljen pokrov, korito: velikost/deska/pokrov/pipa/požiranjne sifona, omarice, posoda odpadki, velikost hladilnika, napa, pečica)	300	280
Kopalnica (premišljenost, ločen tuš, talni odtoki, pregrada tuša, umivalnik, položaj stranišča, držalo papirja, odlagalnišča, obešala, omarice, ogledala, osvetlitev, tesnenje, prezračevanje)	200	190
TEHNIČNA OPREMA	600	576
Plinska napeljava (prostor za jeklenke: dostopnost/ogrevanost, SecuMotion, DuoComfort, EisEx, prikaz količine plina v bivalnem delu)	100	90
Oskrba z vodo (označenost odprtine, čista voda: prostornina/izoliranost cevi, črpalke: glasnost/zmrzljivost, odpadna voda: prostornina/gretje/izolacija ventila)	200	200
Oskrba z elektriko (akumulator, št. vtičnic, razporeditev stikal, izvedba priklopa 220V)	100	95
Gretje (moč, razporeditev šob/grelnih teles)	150	145
Logičnost in preglednost komandne plošče	50	46
SKUPAJ TOČK	3000	2797

Piše: Rok Vizovišek

TEST ERIBA TOURING 530 ROCKABILLY

Rockabilly scena: Pozitivna petdeseta. Vojna je pozabljena. Glasba odmeva iz jukeboxov. Mladenke v poletnih krilcih lahko plesujejo. Mladci z gelom v laseh in z zalisci jih skušajo očarati. Marlboro cigarete v kotičkih ust. Predvsem pa sproščeno življenje, ki ga danes ni več. Spomin na ta čas bo mnogim prebudila nova Eriba Touring 530, ki je na voljo v seksi rdeči (Rockabilly) in nebeški modri barvi (Ocean Drive).

Eriba Touring 530 Rockabilly je lahkotna prikolica za štiri ljubitelje rock'n'rolla.

Ob lepotički se od klasičnega modela Touring Troll 530 razlikujeta tudi v notranjosti. Gre za posebni izpeljanki priljubljenega modela, s katerim pri Eribi (Hymerju) ciljajo predvsem na ljubitelje vsega, kar spominja ne prelepe, pozitivne, a na žalost že davno minule čase. Mi smo se popejljali z božičnemu času primerno – rdečo Rockabilly. Preizkusni model smo na testu vlekli z uredniškim Grand Scenicom, a mnogo bolje bi se ji kot vlečno vozilo podal Volkswagnov T1 ali pa kakšna ameriška cestna križarka ...

Počitniški prikolici staneta ne glede na izvedbo enako (glej tehnične podatke ob koncu testa), to je 4300 evrov več od navadnega modela. Levji delež razlike v ceni gre pripisati obarvanosti zunanosti, vendar pa se obe lahko pohvalita še s kupom dodatne opreme. Na primer: komarnikom na vhodnih vra-

tih, 30-litrskim rezervoarjem čiste vode, pokrovom korita v kuhinji, zunanjim servisnim prostorom, torbicami za potreščine, bralnimi lučkami v spalnici, rezervnim kolesom, rebrasto pločevino v prednjem delu (na rudi) in, meni osebno zelo pri srcu, kromiranimi pokrovi koles. Ti so tako seksi, da sem si za čas preizkusa zaželel avtomobil z enakimi. Če me spomin ne vara, je imela takšne pokrove sosedov Volkswagen Hrošč, ki je za časa moje mladosti v našem stanovanjskem bloku živel v prvem »štuku«.

ROCKABILLY DODATKI

Da bi se notranjost skladala z zunanostjo, so snovalci tudi znotraj zavihali rokave in poskrbeli, da se duh petdesetih občuti tudi v počitniški prikolici. Prvi, ki privlači pogled, je »kosmati tepih« po vsej pohodni površini prikolice. Tako prijetno mehak je, visok več kot palec in v kričeče rdeči barvi. Čevlji pred vstopom kar sami romajo s stopal,

le-ta pa ob vstopu uživajo v prijetni mehki preproge. Če bi ob tem še vklopil gretje, bi me pri AC Glavan kar težka zbezali ven ... Omarice so v svetlih tonih in se, ker se del strehe zaradi stojne višine dvigne, odpirajo navzdol. Ob vhodu se na naši desni v prednje delu prikolice odpre mali salon z mizico in dvema klopema, ki sta v slogu ameriških dinnerjev (tradicionalne okrepčevalnice z malenkost manj hitro prehrano in obvezno kavo iz vrčev, ki jo pridne natakariče sproti dolivajo v skodelice gostov) oblečeni v umetno usnje in resnično seksi (Priznam, ta beseda se že kar preveč ponavlja, a si jo Rockabilly malčica zasluži!) ozaljšani z rdečimi šivi in prešitimi nasloni. Za piko na i so dodane še zavese, ki čudovito zaokrožijo občutek davno minulih časov.

Kuhinjski blok ob vhodu levo je klasični kuhinjski blok v počitniških prikolicah. Ravno dovolj velik bo za kulinarčne mojstrovine, hkrati pa je dovolj kompakten, da v zadnjem delu prikolice dopušča vgradnjo velikega dvojnega ležišča. Pod pultom se nahajajo 100-litrski hladilnik z zamrzovalnikom, predal za jedilni pribor ter večja omarica s krilnimi vrati. Kuhinjski pult je, kot smo pri počitniških vozilih znamke Hymer navajeni, povečljiv s sklopljivim podaljškom. Nad oknom je venec visečih omaric, ki se nadaljuje proti zadku.

Kopalnica je nadvse kompaktna, a kljub temu dovoljuje normalno uporabo, sedenje na stranišču pa je med udobnejšimi. Upal bi si trditi, da med najudobnejšimi v letošnjem letu, saj fiksno kasetno stranišče nudi več prostora za stegna kot vrtljivo, prav tako je več prostora v višini ramen. Seveda niso pozabili na nosilec toaletnega

Kopalnica ob dvigu strehe ostane brez stropa. Odlično je opremljena in dovolj prostorna.

V notranjosti je vse posvečeno spominu ne neke druge, pozitivne čase!

V prednjem delu je manjši salonček, ki spominja na slovite ameriške dinnerje.

papirja, razveseljiva pa je tudi polička pod oknom. Zanimivo je še dejstvo, da kopalnica ob dvignjeni strehi nima stropa – takrat se spremeni v toaletno kabino kot v javnih straniščih, preostali člani posadke pa bi lahko zvrha opazovali osebo v kopalnici. Če bi želeli, seveda ...

V zadku so namestili veliko dvojno ležišče, ki je nameščeno prijetno nizko, a hkrati dovolj visoko, da se nanj, ko smo utrujeni, samo zavalimo.

Veliko je 198 x 140 centimetrov, torej skorajda standardnih mer, četudi je prikolica konkretno ožja od klasičnih. V širino namreč meri le 210 centimetrov.

VOŽNJA

Male Eribe Touring se po svetu peljejo z največjo dovoljeno maso med 900 in 1400 kilogrami. Preizkušena Eriba Touring 530 Rockabilly spada med največje med sestrami, a se je med vožnjo skorajda ne čuti. Prav zanimivo je, da je družinski enoprostorec z vsek 130 »konjskimi« silami, ki jih iztisne iz 1600 kubičnih centimetrov velikega dizelskega mlinčka, s prikolico opravi brez težav. Ne glede na podlago in naklon vozišča, se vozilu nikjer ni poznalo, da za seboj vleče simpatično malčico. No, le enkrat mi je pri speljevanju v klanec malo zasmrdela sklopka, a kriv sem bil sam.

Velika garderobna omara zadošča potrebam četverice potnikov.

Drugače pa je vožnja z malo Eribo nadvse lahkotna, vlekli pa bi jo lahko tudi z dosti manjšim avtomobilom. Še najraje kabrioletom dvosedom ...

Kuhinjski blok ponuja dovolj delovne površine. Tudi omaric je dovolj.

Čudovito izvezen emblem modelne serije na stenski oblogi iz umetnega usnja.

01 V zadku so namestili dvojno prečno ležišče velikosti 198 x 140 centimetrov.

02 Vseče omarice se zaradi dvizne strehe odpirajo navzdol.

03 Vhodna vrata so morda malo majhna.

04 Rockabilly oprema naredi Eribo Touring še bolj »luštano«.

05 Od zunaj dostopamo do prtljažnega prostora.

06 V prednjem delu se nahaja servisni prostor za plinski jeklenki.

07 Priklop se pohvali s protinohajno kljuko in pohodno površino iz rebraste pločvine.

08 Nadvse simpatične »radkape«.

09 Logotip modela na zunanji steni prikoličnice, ki bo nekoč zbirateljski magnet ...

HVALIMO

- ATRAKTIVEN IZGLED
- IZDELAVO
- OPREMLJENOST

GRAJAMO

- PRAV NIČESAR

ERIBA TOURING 530 ROCKABILLY

MERE IN TEŽE

dolžina zunanja (skupaj z rudo) (cm)	579
dolžina bivalnega dela (cm)	471
skupna širina (cm)	210
skupna višina (cm)	226
notranja višina (cm)	195
skupna dovoljena masa (kg)	1300
teža pripravljene za vožnjo (kg)	1073,5
nosilnost (kg)	226,5
dimenzije pnevmatik	185 R 14 C
število osi	1

BIVALNI DEL

število ležišč	3
MERE LEŽIŠČ	
ležišče spredaj	1980 x 930 mm
dvojno ležišče	1980 x 1400 mm
kapaciteta sveža/odpadna voda	2x 13 l / zunanji
gretje	ni
hladilnik	70 l, Dometic, absorpcijski 12 V/230 V/plin
kuhalnik	plin, 3 gorilniki

CENA

cena modela	25 740 EUR
-------------	------------

PRODAJA V SLOVENIJI

AC Glavan d.o.o., Gaji 45, Celje,
T: 03 541 51 99, info@ac-glavan.si,
www.ac-glavan.si

www.hymer.com

ERIBA TOURING 530 ROCKABILLY

IZVEDBA PREDELAVE / NADGRADNJE	točke	
	možne	dosežene
Kakovost predelave (material, čvrstost, debelina, spoji)	350	275
Vhodna vrata - rokovanje z njimi (kljuka, ključavnica, okno, komarnik)	100	52
Okna, lopute (kakovost, kljuka, tesnenje, integrirani: rolo/komarnik, število stropnih, osvetljenost, ventilatorsko okno)	150	106
Garaža oziroma prtljažni prostor (velikost, ogrevanost, organiziranost)	100	85
Izvedba stopnice oziroma vhoda (vrezana ali elektrificirana, tesnenje, trušč, žleb nad vrati, zunanja luč)	50	50
IZVEDBA NOTRANJOSTI	1400	1169
Materiali pohištva in kakovost izdelave (število, materiali, zapirala, blažilniki, velikost, pozicija stikala centralne luči)	250	238
Spanje (ležišča: dimenzije/kakovost/nagibljivost/letvena podloga, bralne luči, ogrevanje/prezračevanje spalnice, otroška varovala)	250	235
Kuhinja (delovna površina: velikost/uporabnost/osvetlitev, poličke, kuhalnik: el. zagon/št. plamenov/deljen pokrov, korito: velikost/deska/pokrov/pipa/požiranjne sifona, omarice, posoda odpadki, velikost hladilnika, napa, pečica)	400	323
Dnevna soba (ergonomija, blago, pena, osvetljenost, nastavljenost bralnih lučk, miza: velikost, stabilnost, premičnost, povečljivost, pritrditev, noga)	300	233
Kopalnica (premišljenost, ločen tuš, talni odtoki, pregrada tuša, umivalnik, položaj stranišča, držalo papirja, odlagališča, obešala, omarice, ogledala, osvetlitev, tesnenje, prezračevanje)	200	140
TEHNIČNA OPREMA	850	720
Podvozje (izvedba podvozja (Al-Ko, BPW,...), izvedba kljuka (varovalna?), tehnika na kljukci, rezervno kolo, izvedba podpornih nogic)	250	225
Prostor za jeklenke (pokrov, izvedba dvoznega mehanizma, organiziranost prtljažnega prostora)	100	81
Plinska napeljava (prostor za jeklenke: dostopnost/ogrevanost, SecuMotion, DuoComfort, EisEx, prikaz količine plina v bivalnem delu)	100	60
Oskrba z vodo (označenost odprtine, čista voda: prostornina/izoliranost cevi, črpalna: glasnost/zmrzljivost, odpadna voda: prostornina/gretje/izolacija ventila)	150	112
Oskrba z elektriko (akumulator, št. vtičnic, razporeditev stikal, izvedba priklopa 220V)	50	47
Gretje (moč, razporeditev šob/grelnih teles)	150	150
Logičnost in preglednost komandne plošče	50	45
SKUPAJ TOČK	2950	2457

Piše: Rok Vizovišek

ERIBA TOURING 820

Največje presenečenje na trgu počitniških prikolic v sezoni 2019 je nedvomno nova Eriba Touring 820, počitniška prikolica superlativov, ki jo lahko označimo kot prvi produkt novega lastništva koncerna Erwin Hymer onkraj Luže. Gre za pravo velikanko na dveh oseh, ki je dolga osem metrov in pol. Cena te križarke? Hja, 75 tisočakov.

Že sama zunanost bo večini spustila čeljust do tal. 260 centimetrov višine, 240 širine. Teža? Točno dve toni pokaže skala na tehtnici. Kot je dobro povedal en od novinarskih kolegov na predstavitvi – gre za pravi Heavy Metal na kolesih. Velikanka povzema obliko malih bratov iz družine Troll (tokrat smo sestrico Rockabilly izdatno preskusili na Celjskem), vendar resnično samo oblikovno. Vse ostalo je namreč XL.

oba rezervoarja. Streha je iz pločevine, a prav tako izolirana s PU. Medtem, ko imajo krivine pri manjših sestricah polmer 50 milimetrov, imajo pri Touring 820 gigantskih 100. Tako velikanka na daleč sploh ne izgleda velika, saj jo zaradi proporcev hitro zamenjamo s katerim od manjših modelov.

Napaka! Ta ima namreč dvojno os, v notranjosti pa razvaja z razkošjem prostora. Ponuja štiri ležišča, od katerih sta dve ločeni v lastniški spalnici, še dve pa sestavimo iz sedežne skupine. Kuhinja je zasnovana povsem na novo, prostor je svetel in razkošno odmerjen.

Eriba Touring 820

Dolžina: 850 cm
Širina: 235 cm
Višina: 260 cm
Število ležišč: 4
Lastna teža: 2000 kg
NDM: 2500 kg
Cena: 75 000 EUR

30. ALPE-ADRIA MEDNARODNI SEJEM ZA ZELENI, AKTIVNI TURIZEM

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE | 30. JANUAR – 2. FEBRUAR 2019

Skočite v naravo! To je slogan osrednjega turističnega sejma Alpe-Adria, ki konec januarja že v 30. izvedbi odpira svoja vrata. Alpe-Adria je prireditev za popotnike, športnike, planince, pohodnike, aktivne rekreativce, tekače, kolesarje, ljubitelje adrenalinskih športov v naravi, letos pa še posebej za ljubitelje kampinga in karavaninga. Prav slednje še posebej pričara občutek svobode gibanja in spontanosti odločanja ter omogoči pobeg iz urbanih središč v mirno in tiho osrčje narave. V kotičke, ki jih v obilju in v vsej svoji neokrnjenosti ponuja zelena, zdrava in aktivna Slovenija!

V zadnjih letih je zanimanje obiskovalcev po tovrstni turistični ponudbi, pa tudi po Sejmihi okusov, ki potekajo hkrati v organizaciji Primorskega sejma, izjemno porastlo, zato smo se odločili, da na 30., jubilejnemu sejmu Alpe-Adria namenimo posebno pozornost kampingu in karavaningu.

VEČJI SEJEM ZA KAMPING IN KARAVANING

Ob sejmu skupaj z njimi snujemo zanimiv in pester spremljevalni program s prireditvami, kot so okrogle mize, predstavitve, potopisi

za najširši javnost, ter konference in posveti za strokovne kroge. Tako organiziramo na temo aktualne problematike v turizmu pogovore s pristojnimi v Vladi Republike Slovenije, lani z ministrom za gospodarstvo z Zdravkom Počivalškom oziroma s predsednikom Vlade. V organizaciji Društva turističnih novinarjev Slovenije in v vlogi moderatorja predsednika Draga Bulca, Mreže postajališč za avtodome Slovenije in Gospodarskega razstavišča smo na zadnjem sejmu s strokovnjaki in velikimi poznavalci tega hitro razvijajočega segmenta turizma izpeljali okroglo mizo na temo razvoja avtodomarskega turizma v Sloveniji – o sodobnih trendih v avtodomarskem

turizmu v Evropi in o uspešnem razvoju projekta Mreža postajališč za avtodome v Sloveniji. Podobno načrtujemo tudi letos, za razstavljalce kampinga in karavaninga pa pripravljamo posebno dvorano.

PARKIRIŠČE ZA OBISKOVALCE Z AVTODOMI

Gospodarsko razstavišče namenja 20 obiskovalcem v času 30. Alpe-Adria prost vstop na sejem z Dunajske ceste in parkiranje na Mestni ploščadi. Vse zainteresirane vljudno prosimo, da svoj prihod obvezno najavite do najkasneje 28. januarja na e-naslov taja.paternoster@gr-sejem.si.

Obiskovalci – na lanskem sejmu smo jih zabeležili 15 000 – na prireditvi lahko dobijo nemalo novih idej za aktivni oddih v naravi, ki jih po navadi ni mogoče dobiti na spletu ali prek socialnih omrežij. Poleg tega s ponudniki turističnih storitev lahko navežejo osebni stik in doživijo destinacije ali storitve bolj osebno.

Rdeča nit turističnega in vzporednih Sejmov okusov Gast & Expo je kulinarika, ki prav tako pritegne veliko obiskovalcev.

NAGRADA JAKOB

Že devetič bomo podelili Jakoba, nagrado, ki jo Gospodarsko razstavišče podeljuje za inovativnost, kakovost in odličnost v turizmu. Aktualna tema razpisa se glasi: »Nove

trajnostne oblike lovskega in ribiškega turizma ter opazovanja divjih živali v njihovih naravnih okoljih.« Mednarodna komisija vsako leto izbere, skladno z zapisanimi merili, najboljšega, ki prispeva pomemben del v mozaik inovativnih turističnih prizadevanj regije Alpe-Jadran.

Lovski in ribolovni turizem ter sodobni načini, ki v zadnjem času omogočajo vse pogostejši stik z divjadjo in naravo se spreminjajo, zato želimo z nagrado Jakob izpostaviti tiste nosilce projektov oz. turističnih proizvodov, ki s svojimi pozitivnimi rešitvami kažejo

smer vsem ostalim. Pri ribiškem turizmu pridejo v poštev sladke in morske vode.

30 let osrednjega turističnega sejma v Sloveniji je lep jubilej, ki v luči 65-letnice Gospodarskega razstavišča ohranja pomen sejemске dejavnosti v prestolnici Ljubljani. Naj se konec januarja na Alpe-Adria pripelje čim več avtodomov in počitniških prikolic. Zato da bomo lahko obiskovalcem ponudili še več inovativnih in svežih idej za preživljanje prostega časa ob robu gozda, v bližini rek, jezer ali ob morju.

Piše: Boris Žakelj

KAKO DELUJE? PLIN

ŠE VEDNO NA PRVEM MESTU MED ENERGENTI

Počitniških vozil brez utekočinjenega plina si še ne moremo predstavljati in bržkone bo tako še dolgo. Skoraj vse naprave v njem so prilagojene delovanju na utekočinjeni plin, in čeprav si dizelsko gorivo počasi utira pot tudi pri gretju in kuhanju v počitniškem vozilu, pa plin, predvsem takrat, ko nismo priključeni na javno električno omrežje, ostaja najbolj uporabljen energent v počitniškem vozilu.

Kuhanje na plin je še vedno najbolj razširjen način kuhanja v počitniških vozilih (ko ta niso v kampu).

Zelena plinska jeklenka je najbolj razširjena pri nas, sicer pa ima vsak dobavitelj svojo barvo.

Aluminijasta jeklenka prihrani kar nekaj teže (do 10 kilogramov pri dveh).

Plinski rezervoar prinaša več neodvisnosti – predvsem pozimi.

Zanimivo bi se bilo vprašati, zakaj. Kljub vsem prednostim namreč ne moremo mimo dejstva, da je prevoz utekočinjenega plina nevaren, da plinska mešanica, ki se tako rada »znajde« v naših jeklenkah, lahko »zmrzne« in da ni bolj zoprnega opravila kot sredi noči menjavati jeklenko. Zakaj torej plin in ne kak drug energent?

KATERI PLIN UPORABLJAMO?

Najprej si pogledimo, kateri plin uporabljamo v naših počitniških vozilih. To je ponavadi mešanica propana in butana. Ta je v posodi stisnjena, s čimer dosežejo, da se utekočini (LPG). Posoda ne sme biti nikoli povsem polna tekoče faze, ker se tako onemogoči uplinjanje, plinska napeljava pa odjema samo uplinjeno fazo.

Mešanica propana in butana se uporablja v toplejšem delu leta, medtem ko se v hladnejših mesecih uporablja samo propan, saj se butan pri temperaturah pod 10 °C teže uplinja, pri temperaturi minus 0,5 °C pa se ne uplinja več. Težava se pojavi, ko nas nizke temperature presenetijo in imamo v vozilu samo jeklenko s plinsko mešanico. Zato priporočamo, da se na zimske razmere pripravite že prej. Če imate vgrajen plinski rezervoar, naj bo ta ob polnjenju prazen, napolnite pa ga s čistim propanom, ki je do uporabnikov »prijaznejši«, saj se uplinja tudi pri nižjih temperaturah okolice, vse tja do -41,5°C.

KJE SHRANJUJEMO PLIN?

Utekočinjeni plin hranimo v prenosnih posodah (popularno imenovanih jeklenke), ki so lahko izdelane iz kovine, aluminija ali umetne mase z ojačitvami iz steklenih vlaken. Na posodi je na vrhu varnostni ventil, na katerega pritrdimo regulator pritiska, ki poskrbi, da je pritisk v napeljavi vedno enak in varuje uporabnike pred preobremenitvijo. Od sredine devetdesetih let znaša zapovedani pritisk v plinskih napeljavah evropskih proizvajalcev počitniških vozil 30 mbar.

V svetu karavaninga poznamo dvo-, pet- in desetkilogramske posode. Ker je teža še kako pomembna (predvsem pri tovorjenju v avtomobilih), se uporabniki v zadnjem času zelo radi odločajo za lažje aluminijaste posode, katerih lastna masa je skoraj polovico manjša od mase kovinskih. Aluminijaste posode različnih proizvajalcev imajo zmogljivost pet in deset kilogramov plina, teža pa se giblje med 3,7 in 6 kilogrami. To je v primerjavi s standardno posodo občutno manj. Posode iz umetne mase so nekoliko težje od aluminijastih, a so enakih velikosti.

Druga možnost hrambe utekočinjenega plina v počitniških vozilih so rezervoarji za plin. Ti so izdelani iz jekla in dobavljivi v različnih velikostih. Najmanjši zadoščajo za 16 litrov utekočinjenega plina (kar je približno osem

kilogramov), največji pa sprejmejo tudi 200 litrov in več plina, kar bo dobrodošlo predvsem v zimskih mesecih, ko se poraba plina v počitniških vozilih zaradi ogrevanja (če je vgrajen plinski grelec, seveda) močno poveča. Prednost rezervoarjev je, poleg večje prostornine, tudi v tem, da jih lahko polnimo na črpalkah in nam ni treba iskati polnilnic plina.

KJE SE OSKRBE TI S PLINOM?

Če uporabljamo navadne jeklenke, potem se lahko v Sloveniji z njimi oskrbimo skoraj povsod. Jeklenke menjavajo v vaških trgovinah, na bencinskih servisih, v nekaterih mestih jih pripeljejo celo na dom. Paziti moramo le na barvo, saj vsak distributer uporablja svoje jeklenke, jeklenk drugih pa ne menjuje niti polni. Slovenija, pač ...

Kaj pa, če nimamo navdanih jeklenk? Če imamo na primer aluminijaste ali tuje jeklenke (veliko vozil, uvoženih iz Nemčije, je opremljenih z njihovimi jeklenkami)? Potem nam ne preostane drugega kot se zglasiti v eni od polnilnic in jeklenko napolniti. Enako je, če imamo vgrajen plinski rezervoar. Ker je to še posebno pozimi zamudno (vožnja do polnilnice nam bo vzela nekaj dragocenega časa), naj omenimo pomembno dobro lastnost: tako boste vedno vedeli, kaj ste natočili. Predvsem pozimi bo to dobrodošlo.

TEŽAVE S PLINOM

Med bivanjem v počitniškem vozilu se uporabnik velikokrat sreča s težavami, povezanimi s plinom in plinsko napeljavo. Najbolj pogosta je, če vaše vozilo ni opremljeno s sistemom, ki preklaplja med jeklenkami, menjava ob najbolj nemogočih urah dneva in v najbolj nemogočih razmerah. Zgodi se

Ena od napak delovanja plinskega grelnika. Ta je povezana s plinom.

Trumin Duo Control omogoča istočasen priklop dveh plinskih jeklenk.

Plinsko napeljavo je potrebno redno pregledovati.

namreč, da gremo zvečer spat z mislijo, da je v jeklenki še dovolj plina, potem pa se sredi noči zbudimo v hladnem avtodomu.

Pozimi plin rad »zmrzne«. To ne pomeni, da plin v jeklenki resnično zmrzne, le uplinja se ne več. Zato pred zimo poskrbite, da boste opremljeni izključno s propanom. To najlaže storite s polnjenjem povsem praznih jeklenk, pri njihovi menjavi v vaških trgovinah ali na bencinskih servisih pa bodite pazljivi, da vam prodajalec pomotoma ne bo »podtaknil« jeklenke z mešanico. Ko boste ugotovili, da se je to zgodilo, bo že prepozno ...

Naslednja težava, ki pa ni povezana z našim »nedelom«, je umazan plin. Včasih se lahko zgodi, da se ob polnjenju jeklenk iz večjih rezervoarjev (kakešne imajo tudi naše polnilnice) plin »zapaca« z usedlinami, ki so na dnu rezervoarja. To so odpadna olja, ki so sicer del plinske mešanice, a se v določenih fizikalnih pogojih izločijo in nalagajo na dnu rezervoarja. Težave se pojavijo, ko se ta nesnaga odloži na ventilih ali magnetnem stikalu naprave, ta pa zaradi tega ne deluje pravilno ali celo ugasne. Ena od rešitev je uporaba posebnih filtrov – lovilec olja, ki preprečijo, da bi nesnaga skupaj s plinom »vstopila« v plinsko napeljavo. Zanimivo

Gas Level Check za ročni vpogled »polnosti« jeklenke.

je tudi vprašanje, ali je plin, ki ga uporabljamo v počitniških vozilih, strupen. Odgovor je nikalen: ne, ni strupen, a ga hkrati zaradi nevarnosti zadušitve ne smemo vdihavati.

PREGLEDI PLINSKE NAPELJAVE

Pri nas za zdaj še ni obveznih letnih pregledov plinske napeljave, kot je to obvezno v nekaterih državah Evropske unije, denimo Nemčiji. Tam pristojne organizacije vsaki dve leti preverijo tesnjenje plinske napeljave in uporabnikom izdajo nalepko, ki potrjuje ustreznost plinske napeljave naslednji dve leti.

Pri nas je za zdaj obvezen le pregled jeklenk. Te izpostavijo tlaku 35 barov, s tem pa preverijo plinotesnost sten in varov. Testa seveda ne delajo v počitniškem vozilu, temveč v ustrezno opremljenih laboratorijih. Ob ustreznosti jeklenka pridobi žig, s katerim dovolijo naslednjih deset let uporabe. Čeprav pri nas pristojne inštitucije ne opravljajo pregledov plinske napeljave, vseeno priporočamo, da sami redno pregledujete vse dele plinske napeljave, gumijasti člen (cev) in regulator pritiska pa moramo zamenjati po desetih letih uporabe.

PORABNIKI V POČITNIŠKIH VOZILIH

Ker skušamo počitniško vozilo čim bolj prilagoditi sebi in svojim potrebam, imamo v njem podobne naprave kot doma. Ker imamo doma neomejen dostop do javnega električnega omrežja 230V si nam ni potrebno beliti glave z delovanjem teh naprav. Ker pa skušamo biti na poti čim bolj neodvisni, pa naletimo na težavo: kako do javnega električnega omrežja, ki bo zagotavljalo delovanje naših naprav. Na srečo so že pred desetletji razvili naprave, ki delujejo na utekočinjeni plin. Tako so glavni porabniki utekočinjenega plina v počitniškem vozilu hladilnik (ki sicer deluje tudi na omrežni napetosti 12V in 230V), kuhalnik, plinska pečica, gretje z grelnikom vode in morebitni žar. Ravno od števila porabnikov in njihove »lakote« po plinu je odvisno, kateri plinski regulator bomo vgradili.

DODATNA OPREMA

Seveda plinska napeljava ni sestavljena samo iz cevi, plinske posode in porabnikov, temveč si lahko priskrbimo še veliko obvezne in dodatne opreme. Med obvezno spada regulator pritiska in po novem tudi prekinitveni ventil za uporabo med vožnjo. S seznama dodatne opreme si bo vsakdo izbral svoje: nekateri dodatki uporabniku lajšajo uporabo počitniškega vozila, glede nekaterih pa se krešejo mnenja. Vsem pa je skupno, da imajo poleg svoje uporabne naloge (vsaj) eno slabo lastnost: dodajo k večji teži vozila.

regulator pritiska

Ta pomembni del plinske napeljave poskrbi, da je pretok plina stalen in pod stalnim pritiskom, kot ga zahtevajo na napeljavo priključijo uporabniki. Pri nakupu bodite pozorni, da bo povsem ustrežal zahtevam uporabnikov in da bo omogočal zadosten pretok plina za delovanje vseh na napeljavo priključenih uporabnikov.

Novi Level Control omogoča nadzor nivoja plina na daljavo.

Primer porabe nekaterih naprav: hladilnik 90l: 14 - 20 g/h
plinski grelnik Truma Combi 6: 150 - 500 g/h
kuhalnik s tremi gorilniki: 50 - 160 g/h
plinska pečica: 80 - 120 g/h
skupaj: do 800 g/h

Primer porabe nekaterih naprav:

Skupaj do 800 gramov plina na uro, za kar bo povsem ustrežal plinski regulator s pretokom 1,2 kg/h. Ob večjih potrebah pa posezite po regulatorju z večjim pretokom (1,5 kg/h).

• **prekinitveni ventil za uporabo plina med vožnjo**

Zasnovan je kot prekinitveni ventil za primer uporabe plina med vožnjo. Zaradi varnosti uporabnikov ob nesreči je od leta 2006 obvezen pri kakršni koli uporabi plina med vožnjo, tudi če je ventil samo odprt, uporabnikov pa ni. Najbolj razširjen je izdelek podjetja Truma, ki so ga poimenovali Secumotion. To je eden od delov plinske napeljave, ki je med uporabniki najmanj priljubljen, saj v svojem delovanju ni najbolj zanesljiv.

Duo Control

Duo Control je preklonni sistem za plinsko napeljavo z dvema plinskima jeklenkama. Izdelan je po najnovejših evropskih smernicah (EN 13786). Sistem Duo Control avtomatsko preklonja s prazne jeklenke na polno. Montaža je dokaj enostavna, saj se enostavno privije na prekinitveni ventil Secumotion, z vgrajenega prikazovalnika pa uporabnik razbere, katera jeklenka je izbrana (glavna ali rezervna). Zamenjava praznih jeklenk je enostavna, saj med menjavo ni treba prekiniti pretoka plina (odklopiti obeh jeklenk s sistema), temveč samo odklopiti prazno jeklenko, jo odstraniti in priključiti polno.

Truma APP omogoča tudi prikaz količine plina v jeklenkah.

merilniki količine plina v jeklenki

Da bi vedeli, koliko plina je še v jeklenki, jo je najenostavneje dvigniti in po občutku oceniti, koliko plina je še v njej. Seveda »meritev« še zdaleč ne bo točna, a za prvo silo bo zadostovalo. Na trgu se dobijo tudi posebne tehtnice, na katere obesimo jeklenko in »odtehtamo« količino plina. Za tiste bolj »moderne« so razvili senzorje, ki na prikazovalniku v bivalnem delu kažejo trenutno zalogo plina v jeklenki. Za povsem točne meritve pa bi bila potrebna montaža merilnika pretoka.

zaščita proti zmrzali Eis EX (Truma)

Zaščita proti zmrzali deluje na omrežno napetost 12 V in varuje plinske regulatorje pred zmrzaljo pri temperaturah pod 4 °C. Pri uporabi plinske napeljave pozimi je priporočljivo vse cevi iz poroznih materialov zamenjati z novimi, proti mrazu odpornimi cevmi.

SKLEP

Kljub nekaterim drugim energentom (elektrika, dizelsko gorivo), ki že močno pritiskajo na vrata in ponujajo enostavnejše in varnejše ravnanje, bo plin še nekaj časa obdržal glavno vlogo med energenti.

Piše: Boris Žakelj Foto: arhiv revije Avto-Dom

KAMPING POZIMI? ZAKON!

Če spadate med tiste ljudi, ki dejavnosti strogo ločijo po letnih časih in vam ob omembi besede »kamping« pridejo na misel le toplo poletje in dopust na morju, potem tale članek ni za vas. Če pa je v vas vsaj malo pustolovca in se vam zdi kombinacija zime ter avtodoma oziroma prikolice zanimiva, potem pa berite dalje.

Če še vedno berete, zdajle verjetno sami pri sebi razmišljate: »Kako bi bilo, če bi se pozimi res enkrat odpravili nekam za podaljšan vikend ali celo za ves teden?« Točno to, v sneg in mraz. V kamp, kjer pred prikolico ne bi razpeli viseče mreže, ampak bi otroci postavili snežaka, na zadnjo steno pa bi namesto biciklov naslonili tekaške dilce. In pozimi bi morda sploh prvič uporabili kuhinjo za kaj več, kot samo za umivanje jabolk, je tako? Ha, to bi bilo nekaj! Si upate?

POVEJ MI, KAJ BOŠ SPAKIRAL IN POVEM TI, KDO SI

To je to, letos gremo tudi pozimi na kampiranje. Pogumna odločitev, ki bi ji nekateri rekli tudi brezsmiselno početje ali čista norost, pa za varno izvedbo potrebuje tudi nekaj zdrave pameti. Zima namreč ni poletje, zato se je treba na mraz, sneg in veliko krajši dan dobro pripraviti, tu pa se še bolj jasno kot poleti pokažejo različni tipi ljudi. Saj veste, kaj vse je treba vzeti s seboj, pa koliko česa, pa še nekaj »za zih« oziroma za vsak slučaj in tako naprej. V grobem se lahko zimski kampisti ločimo na 4 najbolj značilne tipe:

»Zih je zih«

Taki imajo vedno vse s seboj, ampak res vse, ker doma ne pustijo sko-

raj ničesar. Pravzaprav bi potrebovali poleg avtodoma ali prikolice še eno dodatno prikolico, da bi lahko mirno spali. Če sta oba, on in ona, iste sorte, nastane težava, ker hitro zmanjka prostora oziroma skupna teža vozila preseže zakonsko dovoljeno mejo. On ima s seboj orodje, rezervne kable za vžig, ponjavo, vrvi, rezervni akumulator, opremo za preživetje v divjini, ALU zaščitno folijo, dve lopati, krpelje, žago in vse zimsko športne rekvizite, razen boba štiriseda. Ona se običajno osredotoči na zaloge hrane, dodobra založi kuhinjo z vsemi potrebnimi aparati in posodo in vestno pripravi vse bivalno-spalne potrebščine, ki jih pomnoži z varnostnim faktorjem 1,75. Za vsak slučaj. Taki ljudje so idealni sosedje v kampu, kajti če vam česarkoli manjka ali ste pozabili doma, si to lahko izposodite pri njih. Tak pristop je čisto v redu, če se za leto dni odpravljate v divjino, recimo na Kamčatko, na Aljasko ali proti rtu Horn, za kampiranje v Bohinju, Kranjski Gori ali Bad Kleinkirchheimu pa je tovrstno »ziheraštvo« čisto pretiravanje. Večine opreme ne boste potrebovali, bivalnik oziroma prikolica bosta preobremenjena, pa še ob dragoceni zimski prostor boste.

Bomo že ...

Tile so pa druga skrajnost. »Bomo že« pristop je poleti še nekako sprejemljiv, za zimске razmere pa nikakor. Z zimo in mrazom na-

Dobra lopata je eden od najpomembnejših delov zimske opreme.

Nikamor brez pravih snežnih verig!

Tudi brez metlice za odstranjevanje snega ne bo šlo.

mreč ni heca, poskrbeti je treba za varnost na cesti in pomisliti na nekaj možnih scenarijev, ki zahtevajo kaj več kot le »majico, kopalke in natikače«. Ne glede na lahkotnost bivanja zimsko kampiranje zahteva dovolj toplih oblek, delujočo plinsko, električno in vodovodno napeljavo, dobro zaščito ležišč pred mrazom, popolno zimsko opremo in dovolj velike zaloge hrane in pijače. Neprimerno opremljen bivalnik ali prikolica lahko povzročita veliko sitnosti v prometu, poškodbe, okvare in včasih celo resne zdravstvene težave, pri čemer je prehlad še najmanj. Če ste vseeno še vedno prepričani, da so vsa navodila nepotrebno kompliciranje in da zima ni tak bav-bav, preživite najprej nekaj res mrzlih dni in noči v prikolicu ali bivalniku na svojem dvorišču. Če ne boste goljufali, se hodili gret, tuširati in jest v svoje stanovanje, boste o zimskem kampiranju hitro spremenili svoje mnenje.

Sproščeni in pripravljeni

Tip ljudi, ki so najbližje idealu. S seboj vzamejo, kar potrebujejo za vsak dan, predvsem pa si na izkušnjah z zadnjega kampiranja oblikujejo seznam opreme za naslednjic. Imajo pravzaprav vse, kar potrebujejo, pa obenem ničesar preveč preveč. Z dobrim načrtovanjem izkoristijo svoje zmožnosti v kombinaciji s ponudbo na izbrani destinaciji. Če so smučarji, s seboj ne jemljejo svojih smuč, ampak si jih izposodijo na smučišču in s tem prihranijo nekaj prostora in teže, pa čeprav je treba zato nekaj malega doplačati. Uporabljajo reciklirane kartonaste krožnike, zvečer grede v bazen ali savno, na sprehod ali pohod s krpljami, imenitno pa se znajo zabavati tudi z igranjem družabnih iger. Seveda imajo za rezervo vsak svojo spalno vrečo in še nekaj opreme, ki običajno pride prav,

»Hard core«

To je posebna vrsta ljudi, ki jim kamping niti ni nujno primaren cilj, ampak le podpora pri njihovih aktivnostih. Poleti s šotorom iščejo tiste redke kotičke, kjer še lahko kampirajo v divjini, zakurijo ogenj s kresilom in spijo v viseči mreži, pozimi pa so zimске in druge neprijazne razmere pravzaprav izziv, udobje bivalnika ali prikolice pa čista razvada. S seboj imajo vso opremo za preživetje, obožujejo adrenalinske športe in ekstremne podvige. Kuhinjo sestavljajo en lonec, majhen plinski gorilnik, termo skodelica iz nerjavnega jekla in žepni nož. Če je priložnost prava, se odpravijo na turo in z lahkoto preživijo kakšno noč tudi v šotoru, ne glede na to, kako močno sneži. Napis Gore-Tex® na vsakem kosu vrhnjih oblačil, rokavicah in obutvi, dereze, turne smuči, set plazovnic žolne in energijske ploščice so njihova obvezna oprema, s katero brez težav preživijo med kampiranjem.

ZIMA NI POLETJE

»Povej kaj novega.«, ste se bržčas namuznili ... A zimsko kampiranje ima nekaj posebno-

Ker so dnevi kratki in smo veliko znotraj avtodoma – ne pozabite na družabne igre.

sti, ki jih morate poznati in se jim prilagoditi. Sneg in mraz sta samoumevna, manj ljudi pa se zaveda, kako bosta vplivala na življenje v bivalniku ali prikolicici. Kaj vas torej čaka od trenutka, ko se boste odpeljali z domačega dvorišča, pa o tem do sedaj morda sploh niste razmišljali?

Gneča bo. Dan je pozimi krajši, zato boste večino časa, ko ne boste na smučišču, drsalšču ali na bazenu, preživeli v notranjosti bivalnika. Že prej se dogovorite, kje se boste gibali, kje bo kdo sedel in kaj bo kdo počel, sicer si boste v napoto in kaj kmalu si boste šli tudi pošteno na živce.

Topel dom je pozimi pravi balzam za telo in dušo, a v počitniški prikolicici ali avtodomu temu ni vedno tako. Še pred odhodom morate poskrbeti za sistem, ki bo v prikolicici poskrbel za vzdrževanje primerne temperature in dodatno »zakuril« nekaj časa pred vašim povratkom, da vas bo pričakalo toplo okolje. Termostat ali krmiljenje ogrevanja prek aplikacije na pametnem telefonu sta super rešitvi. Da mrzel zrak ne bo vdiral v prikolicico in hladil notranjosti, prekrijte zračnike in namestite termo zaveso okoli dna, da se bo pod prikolicico zrak ogrel za nekaj stopinj. Pri bivalnikih je pozimi zelo dobrodošlo dvojno izolirano dno s talnim gretjem, ki poskrbi za pravi luksuz, pa še bosni lahko hodite. Tudi preproga po tleh ne bo odveč. Hitro se segreje, pa še mehka je.

Vlaga je pozimi precejšna težava. Mokra oblačila zaradi vremena in potenja pri zimskih aktivnostih ter kondenz, ki se predvsem čez noč nabere zaradi vlage v izdihanem zraku in kuhanja, predstavljajo nemalo težav, zato računajte z rednim zračenjem in sušenjem oblačil, najboljše v kopalnici.

Osebna higiena kljub majhnemu prostoru ni problem, kajti v boljše opremljenih zimskih kampih so sanitarni prostori odprti tudi pozimi, v zimsko športnih središčih pa lahko obiščete bazenske komplekse, kjer se lahko tudi čisto normalno stuširate. Umivanju zob pa bo kos tudi kopalnica v bivalniku.

Tudi pozimi poskrbite za urejeno okolico bivalnika. Po domače povedano, »skidajte« novoza-padli sneg okrog bivalnika in s strehe, če ga je preveč. Pred vhomom naj bo prostor, kjer boste

očistili sneg s čevljev in oblačil, nikar pa ne razvijajte ponjave, kajti ob snežnih padavinah jo lahko teža snega polomi in poškoduje. Vsak večer pospravite opremo v skladišče ali pod prikolicico, sicer jo boste naslednji dan iskali pod snegom. Pa še to, sanke so odlično prevozno sredstvo za otroke in vrečke iz trgovine.

PRIPOROČLJIVA ZIMSKA KAMP OPREMA

Izbor opreme je pametno prilagoditi cilju, kamor greste na zimsko kampiranje, okolju, kjer boste bivali (kamp, parkirišče, »divjina«), številu oseb ter dejavnostim, s katerimi se boste ukvarjali. Ker ne boste v šotoru, vam ni treba skrbeti, da bi morali spati v puhovki in s kapo na glavi, čeprav se lahko v primeru okvare ogrevanja zgodi tudi to. Tule je nekaj glavnih smernic, kaj vzeti s seboj in na kaj morate biti pozorni:

Avto/cesta/voznja: obvezna zimska oprema, lopata, verige, podložene rokavice, pelerina, podloga za na tla (z montažo verig), čelna svetilka, orodje.

Bivanje – splošno: električni grelnik – kalorifer, odeje, termo podloga za spanje (kamp varianta, za pod ali na jogi oziroma peno), zaščita sten pri ležiščih (tanki trakovi stiropora), dodatne odeje, najboljše volnene,

metlica za sneg pri vhomu. Nikar ne pozabite na najpomembnejše: za ogrevanje in delovanje hladilnika na plin bo zaradi zimskih razmer nujen propan. Butan se namreč pod desetimi stopinjami Celzija ne uplinja več.

Kuhinja: hrana, pijača, prigrizki, čaj, kava in juhe iz vrečke. Krožniki iz recikliranega kartona, nikakor pa ne plastični za enkratno uporabo. Termovka, lahko jih je tudi več, če so manjše. Električni grelnik za vodo. Pomislite, kje boste pomivali posodo?

Zimska tehnična oprema bivalnika: zaščitna prevleka proti mrazu za vetrobransko steklo, zavesa za okrog bivalnika / prikolicice, ki ščiti podvozje in preprečuje vdor mrzlega zraka v notranjost, lopata, penasta podloga za pred vhod. Notranja zavesa za vhodna vrata proti vdoru mrzlega zraka. Baterijske svetilke.

Oblačila: pri ukvarjanju s športom ali v slabem vremenu je treba pomisliti na potenje, mokra oblačila in načine, kako oblačila posušiti. Vrhnji sloji in obutev naj bodo nepremočljivi, oblačite se večplastno (čebula), sušenje v toaletnem prostoru. Copati z debelim toplim podplatom, kape in rokavice ter vse ostalo, kar tudi sicer nosite pozimi. Le pižama naj bo nekoliko debelejša.

Prosti čas: dan je kratek, kaj početi zvečer? Družinske igre, čas za knjigo, ve-

černi sprehodi in druge aktivnosti (krpljanje, nočni pohodi z baklami, obisk bazena, nočna smuka ali drsanje). Predvideti je treba skupno zabavo in čas, ki ga ima vsak zase. Odsvetujemo elektronske igrače, tablice, telefone itd, priporočamo pa knjige, sudokuje, miselne igre, pobarvanke, sestavljanke in druge zabavne kratkočasnike.

ZIMSKIM RADOSTIM NAPROTI

Zimsko kampiranje zahteva veliko pozitivne energije, dobre volje in kanček pustolovske-

ga duha. A po prvi izkušnji je večina nad tovrstnim preživljanjem prostega časa navdušena, zato se ga morate vsekakor lotiti. Večja smučišča imajo nekaj prostora namenjenega bivalnikom, vedno več je tudi kampov, ki so odprti pozimi. Sodobne prikolicice in bivalniki so zaradi dobre izolacije zlahka kos zimskim potepom, zato ne razmišljajte predolgo, ampak hitro obujte zimske gume in se odpravite zimskim radostim naproti. Ste za?

Plin propan je pozimi obvezen.

Želimo vam brezskrbne zimske potepe!

MR. HEATER PORTABLE BUDDY

Simpatični mali grelnik Mr. Heater Portable Buddy ogreje prostore s prostornino do 21 kubičnih metrov, ponuja pa tudi možnost montaže na steno. Grelnik lahko greje z močjo 1200 in 2400 vatov. Deluje približno 3 do 6 ur pri uporabi 450g kartuše z mešanice butana/propana v razmerju 70/30, odvisno od nastavljene stopnje ogrevanja (Low ali High), lahko pa ga priklopimo tudi na večje plinske posode (2kg – 11kg) z dodatno cevjo in adapterjem. Dodan ima samodejni izklop v primeru prevrnitve ali prenizke koncentracije kisika v prostoru.

Cena: 183,00 EUR

Na voljo pri vseh večjih trgovcih s kamping in karavaning opremo

KAKOVOSTNE SANI ZA ZIMSKE DNI: SANI JERANČIČ

Sankanje po urejenih stezah je prava zimska zabava za vse, ne glede na starost, spol ali športno znanje in sodi med najbolj priljubljene zimske športe, saj je primerno za vse. Pozabite na svojo starost in se prepustite otroški razigranosti. Sani vas bodo popeljale na nepozabno pustolovščino po belih strminah.

V ponudbi imajo lesene sanke več vrst, različnih velikosti, izdelane iz kvalitetnih materialov.

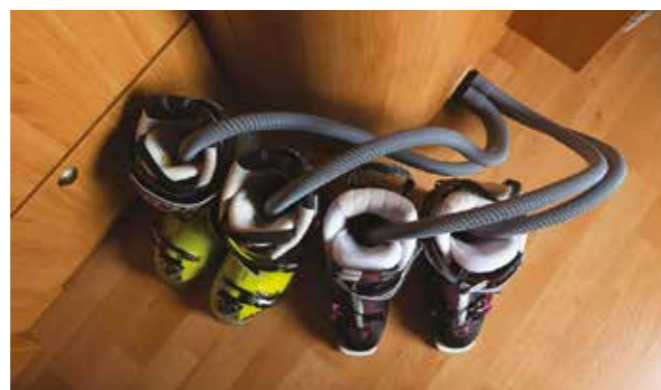
Cena: 120,00 EUR
www.mizarstvo-jezercic.si

PRIPOMOČEK ZA GRETJE SMUČARSKIH ČEVLJEV H4

Mokri in hladni smučarski čevlji bodo odslej le spomin, saj boste s pripomočkom za gretje H4 smučarske čevlje ogreli in osušili kar s pomočjo ogrevalnega sistema v vašem počitniškem vozilu. Z enim pripomočkom lahko ogrejete dva para smučarskih čevljev hkrati.

Cena: 26,84 EUR

Na prodaj v vseh večjih centrih s karavaning opremo!

INTELIGENTNO ZLOŽLJIVO ELEKTRIČNO KOLO

- Samodejni preklop med poganjanjem s pedali in električno pomočjo
- Preprosto zlaganje v 10 sekundah
- Integrirani prikazovalnik
- Doseg 50 kilometrov
- Brezkračni elektromotor z močjo 250 W

Elektro Priselac
JOŽE PRISELAC S.P.
DRSKA 64
8000 NOVO MESTO

ESKIROJI

GSM: 031 651 760
T: 07 338 03 20
info@e-skiroji.si
www.e-skiroji.si

TELESKOPSKA LESTEV DLT209B

Nadvse uporabna teleskopska lestev za dostop do strehe avtodoma je dolga 2,9 metra. Težka je 8 kilogramov, največja obremenitev pa znaša 130 kilogramov. Višina pri zloženi lestvi je 78 centimetra.

Cena: 84,90 EUR
www.tark-trade.si

SNEŽNE VERIGE VERIGA PROFESSIONAL

Profesionalna veriga višine 16 mm, izdelana za kombije, avtodome, lahka dostavna vozila in 4 x 4. Idealna tudi za delovna vozila in za profesionalno rabo.

- Homologirana v skladu s standardom ON V5117
- Tekalna površina v rombasti izvedbi, iz posebnega legiranega jekla, z »D« profil členi za varen oprijem na snegu in ledu.
- Visokokakovostna termična obdelava – cementiranje.
- Samoblokirni sistem za zapenjanje.
- Ergonomski in barvni deli, skupaj z jasnimi navodili za uporabo in priloženimi rokavicami, omogočajo hitro in čisto montažo.
- V priloženem in elegantnem poltrdem kovčku, z našitim ježkom proti zdrsu v prtlačniku.

Cena: od 102,48 do 111,02 EUR
www.veriga-lesce.com

MULTIANKER

Izjemno preprost in zanesljiv način pritrditve tende na steno avtodoma ali turistične prikolice. Še posebej je primeren, kadar parkiramo na asfaltu ali kamniti površini, kjer podpornih nog ne moremo pritrčiti v podlago. Vlečna sila do 70 kg omogoča, da je tenda v brezvetrju ali nežni sapici odlično pritrjena.

Cena: 99,00 EUR
www.promotrade.si

ELEKTRIČNI SKIRO KOWHEEL

Električni skiro KoWheel je lahek in zahvaljujoč vgrajeni zmogljivi energičen. Velik LED zaslon na po višini nastavljenem krmilu prikazuje stanje baterije in hitrost vozilca, ki je sicer omejena na 25 kilometrov na uro. Skirojev motor z močjo 250 vatov se samodejno vklopi pri hitrosti 3 km/h in zvezno pospešuje do največje hitrosti. Največji doseg je odvisen od teže »jezdca« in konfiguracije terena. Za piko na i so dodali aplikacijo za pametni telefon za posnetke in deljenje družjenja s skirojem na družabnih omrežjih.

Cena: 450,00 EUR
www.e-skiroji.si

YAKIMA

Kolesarski nahrbtniki.
 Pripravljene na avanturo.

DOMAČI LOGI

BOHINJ: BEL ALI ZELEN, VEDNO LEP!

Tokrat se nisem ustavljal na Bledu. Od Blejcev bi o Bohinjcih slišal nekaj tako krepkih, da bi se nemara raje kar obrnil. Res pa je nekaj: lahko imamo povsod po domači deželi lepo vreme, v Bohinju – in nikjer drugje – pa bo snežilo. Po Zgornji Bohinjski dolini sem vozil v snežnem metežu. Če mi gre sneženje še tako na živce, sem razmišljal, nikakor ne razumem ljudi, ki vedno, kadar ne sije sonce, ostajajo doma, za pečjo. Tudi ko sneži, je Bohinj lep. Pred menoj je bilo vse belo, cesta deviško zasnežena, megleno nebo so krasile snežinke, ki se niso nič vrtinčile, ampak v kosmih belile pokrajino. Počasi so se pred menoj zarisovali obrisi smrek in topolarjev. Najprej sem si privoščil klobaso v bohinjski zaski in povrh še merjasca. Ko sem stopil iz gostilne, pa ... presenečenje. Nad sveže pobeljeno pokrajino modro nebo! Ne skrbite, če v Bohinju sneži. Ko se razjasni (in to se vedno!), je najlepše.

Bohinj je nedvomno najlepši tik po sneženju.

Pozimi je Bohinj pobeljen, poleti zelen. Zelen tudi v prenesenem pomenu, saj se bohinjski turistični delavci zavedajo, da je trajnostni turizem najboljša investicija v prihodnost. Smučišča Vogel, Soriška planina in Senožeta se ne morejo kosati z večjimi smučarskimi središči, a to je po drugi strani prednost Bohinjcev, ki jim je uspelo ohraniti zeleno okolje in v tem smislu tudi gradijo turistično strategijo. Turizem ima v Bohinju več kot stoletno zgodovino, zavidanja vreden je tudi seznam pomembnih osebnosti, ki so ga obiskali: že leta 1807, še preden se je turizem sploh razvil, je med bohinjskimi gorami gostoval avstrijski nadvojvoda Johann Habsburški, leta 1934 angleški princ George, leta 1967 pa pisateljica Agatha Christie. Toda vse se je začelo že veliko, veliko prej ...

KJE JE BOHINJ?

Za povprečnega poznavalca Slovenije, ki je žal podpovprečno razgledan, se začne Bohinj nekje pri Bohinjski Bistrici, in konča na Ukancu oziroma na zahodni obali Bohinjskega jezera. Ker smo tudi izobraževalna publikacija, iz katere bi se morali učiti solarčki, moram začeti pri osnovah: Bohinj obsega Zgornjo in Spodnjo bohinjsko dolino, Nomenjsko dolino in seveda Bohinjsko jezero, v smeri Pokljuke pa kot bohinjske štejejo še vasi Koprivnik in Gorjuše ter Nemški Rovt ob vznožju spodnjih bohinjskih gora. Bohinj seveda obsega še okoliške gore: severna meja občine poteka tudi čez vrh Triglava.

Bolj kot Bohinjsko jezero me je zanimal krog od Bohinjske Bistrice do Ribčevega Laza, kjer sem jezero samo ošvrknil in se čez kamnit most preselil v Zgornjo dolino: skozi Staro Fužino, pod Studorjem in v Srednjo vas, odondod pa pod vznožje Pokljuke, kjer sem se v

Kljub temu, da so se vrli Bohinjci odločili, da z letom 2019 ne sodelujejo več v pobudi Mreže postajališč za avtodome po Sloveniji, ki je brez dvoma odlična priložnost za vse deležnike slovenskega turizma, smo se v uredništvu odločili, da na naših straneh predstavimo ta prelepi konček naše domovine. Morda pa se Bohinjci le zavedo, da brez turistov, tudi nas z avtodomi in počitniškimi prikolicami, prelepa narava za preživetje ne bo dovolj ...

Uredništvo revije Avto-Dom

Prvotno baročno cerkev sv. Nikolaja v Bohinjski Bistrici so v 19. stoletju zamenjali z novo, ki sledi novoromanskemu in novobaročnemu slogu.

Stolpna ura nasproti Zoisovega gradu je rudarje opozarjala, da se bliža čas šihta.

Jereki vrnil ob Savo Bohinjko. Dobrih petnajst kilometrov. Klančine za smučanje. Ena smučarska skakalnica. Nekaj kilometrov tekaških prog. Tako rekoč nešteto kilometrov pohodniških poti. Bohinj je raj za aktivne izletnike in počitnikarje, svoj mir pa najdejo tudi tisti, ki si želijo uživati v tišini.

NASELJEN ŽE SKORAJ TRI TISOČLETJA

Danes pridemo v Bohinj po treh cestah. S severa čez Pokljuko, z vzhoda po soteski Save Bohinjke, iz primorske strani, pa čez Soriško planino prek Bohinjskega sedla. V Bohinj iz Gorenjske včasih niso potovali po Spodnji dolini, kjer je do konca 18. stoletja vodila le ozka steza, ampak čez Pokljuko v Koprivnik in do jezera po Zgornji dolini. Ne samo zanimivo, ampak po moje tudi šokantno pa je, da je šla včasih glavna pot na Primorsko, in sicer iz Ukanca v Tolmin – čez kar 1882 metrov visok prelaz Globoko! Toliko bolj neverjetno se zdi, da so po tej zahtevni poti tvorili železo, ki je dajalo kruh Bohinjcem vse do konca 19. stoletja!

Toda začnimo zgodovinsko-geografsko potovanje po Bohinju v 7. stoletju pr. n. št. in kakih dvesto metrov nad Bohinjsko Bistrico, na kopasti vzpetini Ajdovski Gradec! Takrat in tam okoli so prebivalci tega gradišča že kopali železovo rudo. Tudi v antičnem času, ko je Bohinj spadal v območje Noriške province, taljenja železove rude niso pozabili. Takrat se je na travnatih območjih nad dolino že razvilo pašništvo, še druga pomembna zgodovinska dejavnost Bohinja. Ajdovski gradec je bil naseljen vse do nemirnih časov po propadu rimskega imperija, torej nekje do 5. ali 6. stoletja. O tem obdobju je v Krstu pri Savici pisal tudi France Prešeren, saj je Krst postavil prav na Ajdovski gradec!

FUŽINAR, MECEN IN RAZSVETLJENEC

Med preseljevanjem narodov je železarstvo zamrlo, a je spet zaživelo v zgodnjem srednjem veku. Podobno kot v Železnikih na drugi strani Jelovice so dali s tehnološkim napredkom v 16. stoletju nov

zagon fužinam italijanski kovači. Takrat so po Soteski v smeri Blede že izsekali prvo stezo, široko le dober meter. Lastniki fužin so se kasneje naglo izmenjevali, razcvet pa so fužine doživele, ko jih je kupil Michelangelo Zois, oče veliko bolj znanega Slovenca Žige Zoisa, o katerem smo se učili predvsem, da je bil mecen razsvetljenjskim slovenskim umetnikom, ki so ustvarjali v drugi polovici 18. stoletja. Da si je mecenstvo lahko privoščil, se imamo zahvaliti prav bohinjskim fužinam, ki so mu prinesle toliko bogastva, da je obveljal za najbogatejšega Kranjca tistega časa, in to kljub hudi konkurenci cenejšega jekla s severa Evrope. Žiga Zois je namreč skrbel za stalen tehnološki napredek in on je bil tisti, ki je razširil pot ob Savi, da so lahko po njej tvorili tudi z vozovi.

Medtem ko zadnjo ohranjeno peč iz leta 1562 najdete v zaselku Pozabljeno, je praktično edini ostanek nekdanjega fužinarskega razcveta v Bohinjski Bistrici ostal novoromanski Zoisov grad v središču kraja. Čeprav ne kaže prav vesele podobe, se mu vendarle godi bolje kot marsikateremu slovenskemu gradu, saj je v njem urejena go-

Pobeljena Bohinjska Bistrica je bila najprej fužinarsko, potem pa turistično središče.

Zimski mir na našem največjem stalnem naravnem jezeru.

stilna in picerija, o kateri sem dobil nasprotujoče si informacije, nisem pa je preveril. Bolj kot Zoisov grad, ki je služil za upravo bohinjskih fužin s stanovanji za vodilne železarske delavce, se mi je zdela zanimiva Zoisova stolpna ura, ki stoji na drugi strani ceste, na Gospodovem vrtu. Zois jo je dal zgraditi, da bi delavci pravočasno prihajali na delo.

ZAČETKI TURIZMA

Veliko Zoisovo delo ni moglo ustaviti njegovega kasnejšega skorajšnjega propada, ki je bil v veliki meri posledica avstro-ogrskih reform in Napoleonovih vojn. Fužine je predal nečaku Karlu in še do sredine 19. stoletja je bilo premoženje v lasti Zoisov, dokler se niso premočno zadolžili in so fužine slednjič prešle v last Kranjske industrijske družbe. Tudi sredi 19. stoletja je od železa

Spomenik štirim srčnim možem, prvim pristopnikom na Triglav. Bili so pisana družina: ranocelnik, lovec, rudar in kmet.

Največkrat videni motiv Bohinja: cerkev sv. Janeza s kamnitim mostom čez Jezernico oziroma Savo Bohinjko.

V sončnih dneh okoli Bohinja mrgoli smučarskih tekačev.

živelo več kot 600 Bohinjcev, leta 1890 pa je pogorela fužina v Bistrici – takrat je fužinarstvo popolnoma propadlo.

K sreči so se oblasti v začetku 20. stoletja odločile za gradnjo bohinjске železnice, ki je povezala srednjo in južno Evropo. Gradnja je bila zahtevna, največji zalogaj pa so pomenile spodnje bohinjске gore. Toda že leta 1906, po šestih letih gradnje, je avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand odprl natančno 6327 metrov dolg železniški predor. Ta je seveda v uporabi še danes, ko po njem na Tolminsko vozi tudi avtovlak. Po bohinjški progi se lahko danes v poletnem času zapeljete z muzejskim vlakom, za razvoj turizma in seveda vnovični vzpon Bohinja pa je bila ta povezava pomembna že v začetku 20. stoletja.

Bohinjska Bistrica, ki so jo kot Vustris prvič omenjali že leta 1253, je bila po šestih letih gradnje predora na pragu turističnega razcveta. Na kraju, kjer je danes moderen in večkrat nagradjeni ekološki hotel Bohinj Park EKO Hotel, so v začetku 20. stoletja stali trije nastanitveni objekti: Hotel Triglav, Vila Bogomila in Depandansa Bellevue. Pozimi je turiste privabljalo sankališče Bellevue, poleti pa kopališče Danica. Do Ribčevega Laza so vozili turiste na vožnjo z ladjico na vesla, imenovano Bogomila.

Leta 1915 je vse pokvarila prva svetovna vojna. Bohinj je bil zaledje soške fronte in s tem eno od oskrbovališč tolminskega in krnskega bojišča. Od Bohinjске Bistrice do Ukanca so zgradili ozkotirno železnico, po kateri so najprej vlekli s konji, pred koncem vojne pa so jo elektrificirali. Proti fronti je na jugozahod čez spodnje bohinjске gore vodilo več voznih poti in sistem žičnic.

VZPON ŠPORTNEGA TURIZMA

Leta 1920 so na pobudo Tomaža Godca

obnovili smučarsko skakalnico pod vasjo Ravne nad Bohinjsko Bistrico, kjer je Jože Pogačar skočil devet metrov in postavil državni rekord. Na pobočjih Koble je v tridesetih letih vzcvetela turna smuka, letos mineva tudi osemdesetletnica tako imenovane smuške akademije, ki je potekala v Bohinjški Bistrici.

Naj bo dovolj o Bohinjški Bistrici! Po spodnji dolini vodi cesta ob desnem bregu Save Bohinjke mimo Broda in skozi Savico v Kamnje in v Polje. Tam so konec dvajsetih let po zamisli Tomaža Godca in v sodelovanju s priznanim norveškim inženirjem in skakalcem Hansenom zgradili petdesetmetrsko skakalnico. Na prvi tekmi leta 1930 se je menda ob vzhodu nabralo več tisoč radovednežev! Nov jugoslovanski rekord je takoj postavil Bogo Šramelj (32 metrov), zmagal pa je seveda Hansen (43 metrov). Med dvajsetimi Bohinjci, ki so si v naslednjih treh letih upali spustiti po skakalnici, je bila tudi Spotčova Anica, ki je skakala kar v krilu in si pridobila naziv Bohinjška smuška diva. Na Polju je še danes skakalnica – lani je tam skakal tudi Primož Peterka, najdaljši skok pa je bil dolg skoraj osemdeset metrov!

Po drugi svetovni vojni je začelo leta 1947 delovati Turistično društvo Bohinj, ki se s turizmom in prireditveno dejavnostjo zelo uspešno spopada še danes. Jure Sodja, ki je sicer zadolžen za organizacijo prireditev, me je opozoril, da lahko prek njihovega rezervacijskega sistema na spletni strani izbirate kar med tisoč posteljami.

OD JEZERA V ZGORNJO BOHINJSKO DOLINO

Središče turizma se je šele po vojni počasi premaknilo v Ribčev Laz, na vzhodni konec Bohinjškega jezera. Če smo pozorni, na desni strani v središču vasi opazimo četverico srčnih mož, vsi štirje so bili Bohinjci, ki so leta 1778 prvi osvojili Triglav – njihov sponzor ni bil nihče drug kot Žiga Zois – vsakemu od njih je za nagrado podelil šest goldinarjev.

Najbolj znamenita bohinjška kulisa je kamniti most s cerkvijo sv. Janeza Krstnika. Kamniti most vodi čez Jezernico, ki je odtok Bohinjškega jezera, in se že čez sto metrov združi z Mostnico ter dobi ime Sava Bohinjka. Cerkev v Ribčevem Lazu je turistično precej obiskana, odklenejo pa vam jo zaposleni v TD Bohinj. V Ribčevem Lazu vas bo verjetno navdušila tudi s školjkami prekrita in do štiri-deset metrov visoka kamnita stena blizu gostišča Pod skalco ki dokazuje, da je nekoč morje segalo tudi do Bohinja. Pod skalco je znamenito plezališče, ki je v spodnjem delu primerno tudi za začetnike. Ko prečkamo kamniti most, se cesta rahlo vzpne do Stare Fužine, kjer so bojda ljudje živeli že pred antiko. Ob Mostnici, ki je više ob toku ustvarila čudovita korita, so stale srednjeveške fužine. Železarski obrat se je imenoval Althammer (slovensko Staro kladivo), po njem pa se je najprej imenovala tudi Stara Fužina. V vasi je kup

Islandski konj na Ranču Mrcina pod Studorjem.

Iz Bohinja ne smete brez bohinjškega sira – odličnega imajo pri Gartnerjevih pod Studorjem.

Oplenova hiša pod Studorjem je preurejena v muzej.

Skupina toplarjev, v ozadju Studor.

Cerkev sv. Marjeta v Jereki.

zanimivih zgradb, med njimi Andrejčeva žaga in mlin v bližini Planšarskega muzeja ki si je žal nisem utegnil ogledati. Zanimiva je mitnica pri Joštu, kjer so nekoč tehtali in zapisovali količine staljenega železa.

ŠNOPSA JIM NIKOLI NE ZMANJKA

Nekoliko iz središča vasi proti severu stoji Zoisova graščina, kjer je živel lastnik fužin. Danes je urejena v stanovanjski objekt, ki kot toliko drugih propada. Malo naprej je Hudičev most, kamor se je najbolje odpraviti peš, kar ne vzame več kot pet minut. Zgraditi ga je dal Žiga Zois, z njega pa lahko vidimo globoka korita Mostnice, ki se s krajšimi prekinitvami nadaljujejo še dva kilometra po toku navzgor.

Cerkev Marijinega Vnebovzetja sredi meglic v Bitnjah, nedaleč od Bohinjske Bistrice.

vo, tudi nekaj krepkih in na koncu se s še dvema gostoma nismo mogli odreči ponujenemu borovničevcu. V vseh treh dneh, ki sem jih preživel v Bohinju, mi je postalo

jasno, da če Gorenjci pri čem ne varčujejo, je to dobri stari šnops. Je pa res, da ga imajo menda vedno dovolj.

ŽELEZNA POT

Železna pot je ena od tematskih poti, ki jih vzpostavljajo v Bohinju. Pet krožnih poti med arheološkimi najdišči v okolici Bohinja so programsko vzpostavili v Gorenjskem muzeju, opirajo pa se na že označene planinske poti. Sicer gre za mednarodni projekt, ki združuje alpske dežele s skupno rudarsko preteklostjo. Osrednja informacijska točka o Železni poti v okolici Bohinja je v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, kjer pohodniki dobijo brošuro z opisi in informativnimi zemljevidi. Za orientacijo je priporočljiva uporaba planinskih kart. Poti so dolge od pet do devet ur, vsaka od točk pa je označena z informativno tablo. Po vnaprejšnjem dogovoru Gorenjski muzej organizira tudi vodenje.

SREDNJA VAS, KULINARIČNO SREDIŠČE BOHINJA

Sirarstvo ima v Bohinju skoraj enako dolgo zgodovino kot železarstvo, a o tem več v nadaljevanju. Na tem mestu omenjam sir zaradi

Gartnerjevih, ki imajo svojo turistično kmetijo s sirarno in trgovino v samem središču vasi, njihovi izdelki (bohinjski sir, dimljeni sir, mohant, skuta) pa so preizkušeno odlični.

Po Zgornji Bohinjski dolini vodi ozka cesta skozi Staro Fužino pod vzpetino, ki je dala ime vasi Studor. Vsekakor se spleča zaviti v središče vasi. Ponudbo jahanja v Bohinju gojijo na Ranču Mrcina, kjer so še posebno ponosni na islandske konje, ki slovijo po mirnosti, zato so primerni tudi za začetnike. Poleg otroških taborov in programov za začetnike lahko izkušeni jezdec odjezdijo tudi na daljše, celo večdnevne jahalne ture. Pozimi, če so le razmere primerne, ponujajo tudi možnost ski jöringa – vleke smučarja s konjem.

V Studorju nikakor ne smete izpustiti obiska Oplenove hiše. Čeprav je novembra in do 26. decembra zaprta, sem našel široko odprta vrata – oskrbnik Gregor Resman vam bo namreč rad odprl tudi, ko je muzej sicer zaprt. Povedal je marsikatero zanimi-

Ko boste zapuščali Studor, ne morete zgrešiti skupine kozolcev toplarjev, ki jih domačini sicer imenujejo stogovi. Toliko toplarjev na enem kraju boste težko našli.

Da se je to zgodilo, je kriva zemljiška reforma, po kateri so zemljo studorskim kmetom podelili kar z risanjem ravnih črt na katastrskih kartah, zato so parcele zelo ozke. Kozolce pa so seveda vsi postavljali čim bližje vasi.

Iz Studorja se že prav dobro vidi cerkev sv. Martina, ki stoji na hribu nad Srednjo vasjo. Zdi se, da je to središče bohinske kulinarike. Dobro, gostilna Mihovc je v Stari Fužini, v Srednji vasi pa ljubitelji domače hrane najraje zavijejo v Gostilno Francka pri Hrvatcu, oziroma tisti, ki so pripravljene plačati več, v gostilno Rupa.

Nasproti Rupe je picerija Ema, ki ob dobro pripravljenih balkanskih specialitetah slovi predvsem po gromozanskih picah, ki so po mojem poznavanju te specialitete verjetno največje v Evropi. Tam sem že večkrat jedel pico za kosilo in si s tem rešil prehransko težavo še za večerjo in naslednje jutro ... No, in da je mera polna, je v Srednji vasi tudi Bohinjska sirarna, v kateri izdelujejo bohinjki sir pod lastno blagovno znamko.

DO VZNOŽJA POKLJUKE

Srednja vas se ponaša s smučiščem Senožeta, s katerim upravljajo zanesenjaki iz Športnega društva Srednja vas. Vlečnica je dolga 450 metrov, opremljena so tudi s topovi za umetno zasneževanje, ki so v tistih dneh po nesrečni odjugi že streljali sneženo municijo v pobočje. Dnevno smuko sicer prirejajo vsak dan od 9. do 16. ure. Proga je razsvetljena, zato je mogoče od četrtega do sobote smučati tudi od 18. do 21. ure.

V dolini je tudi 15 kilometrov tekaških prog, od tega so trije kilometri zvečer razsvetljeni. Smučišče je torej idealno za družine in za tiste zanesenjake, ki bi se radi v kratkem času nasmučali po ugodni ceni.

MUZEJ TOMAŽA GODCA

V Bohinju so trije muzeji, ki sodijo pod okrilje Gorenjskega muzeja. Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je urejen v hiši, kjer je bila nekoč usnjarska delavnica Godčevega očeta. Tomaž Godc (1905–1942) je bil vrhunski smučarski tekač, med letoma 1928 in 1933 član jugoslovanske smučarske tekaške reprezentance. Pred vojno se je pridružil komunistični stranki in leta 1941 je bil eden od organizatorjev bohinske vstaje. Bil je izdan in leta 1942 so ga ustrelili v Mauthausnu.

V njegovi hiši je od leta 1979 muzej, ki pa od takrat žal ni bil obnovljen. Razen občasnih razstav sta zanimiva predvsem usnjarski muzej, ki je urejen kot rekonstrukcija usnjarske obrtne delavnice, in mali vojni muzej soške fronte.

PLANŠARSKI MUZEJ V STARI FUŽINI

Planšarski muzej v Stari Fužini so leta 1971 odprli v opuščeni vaški sirarni, ki je delovala od leta 1883 do 1967. Muzej so vsebinsko dopolnili in preuredili leta 1990. V prvem prostoru dobimo obiskovalci vtis, kako je bil videti lesen planšarski stan iz leta 1849 – notranjo opremo so prinesli s planine Zajamniki. V drugem prostoru muzeja je ohranjena izvorna sirarska delavnica z vzdanimi sirarskimi kotloma in prešo za oblikovanje sira. V istem prostoru je razstavljeno tudi orodje in slikovno gradivo, k prikazuje delo sirarjev. Tretji prostor je namenjen opisovanju planšarskih naselij, razstavljena pa je tudi planšarska lesena preža.

OPLENOVA HIŠA POD STUDORJEM

Oplenova hiša je tipična bohinska domačija stegnjenega tipa, ki pod isto streho združuje stanovanjske in gospodarske prostore. V 19. stoletju je bil lastnik hiše Johan Oplen. Kasneje je hišo s pripadajočimi zemljišči dobil Andrej Žmitek, ki je ob delu na kmetiji pomagal graditi tudi bohinjski železniški predor, kar ga je stalo smrti zaradi prehude izčrpanosti tik po tem, ko so predor odprli. Odtlej pri hiši ni bilo več moškega gospodarja, njegova hči Helena Žmitek, pravili so ji Lenčka, pa je v hiši stanovala vse do leta 1974. Kasneje so jo preuredili v muzej, ki prikazuje bivalno kulturo Bohincev v 19. stoletju.

Po Zgornji Bohinjski dolini se pot nadaljuje skozi Bohinjsko Češnjico. Tik pred Jereko, kjer se je rodil eden izmed slavne četverice bohinjskih srčnih mož, rudar Matevž Kos. Iz Jereke vodi na Koprivnik srednjeveška tlakovana pot, sicer pa je iz zgodovine najbolj znano, da je bila na potoku Jerečica nekoč vrsta mlinov in žag. Tik pred vasjo se cesta cepi – desno navzdol zavijemo nazaj proti Bohinjski Bistrici, levo pa vodi pot na Pokljuko.

Bohinjsko klobaso sem zašpilil v Bitnjah.

PLANŠARSTVO IN SIRARSTVO V BOHINJU

Tolminsko, Bovško in Bohinj so središča planšarstva, ki se je v Julijskih Alpah razvilo že pred dawnimi stoletji. A največ planšarij je bilo ravno v Bohinju, kjer je bilo včasih 25 naselij in kar okoli štirideset planin. Danes so planine večinoma opuščene, ponekod so se počasi spremenile v vikend naselja, nekoč obsežni pašniki pa se vse bolj zaraščajo. Čeprav planine pozimi samevajo in je vsa živina v dolini, vseeno povejmo nekaj besed še o drugi gospodarski panogi, ki je skozi stoletja preživljala Bohinjce.

Planina Pečana na bohinjski strani Ratitovca je bila bojda omenjena že leta 973, sicer pa je bilo pašništvo menda v okolici Bohinja razvito že v antiki. Bolj naj bi se planšarstvo začelo razvijati v 13. stoletju. Na bohinjskem je bilo pač malo rodovitne zemlje, zime so bile dolge, in v takih razmerah sta bila lahko uspešna samo živinoreja in predelovanje kakovostnega mleka v maslo in sir. Čeprav je danes veliko bolj znan bohinjski sir, so menda vse do 19. stoletja delali bolj ali manj maslo, ki so ga potem nosači na posebnih majerskih krošnjah nosili čez prelaz Globoko proti Trstu. Menda so nosili celo po 50 ali 75 kilogramov naenkrat! V vsakem primeru je zanimivo, da so planine, za katere smo morda že vsi kdaj slišali, stare več stoletij. Na Dednem polju, Viševniku, Vogarju, na Uskovnici in v Vojah po pisnih virih pasejo že več kot petsto let, verjetno pa še dlje.

O ŽIVLJENJU V PLANINAH

O planšarstvu sem se pogovarjal z Anico in Gregorjem Gartnerjem. Gospodar poletje preživi na planini V Lazu (1560 m) pod Debelim vrhom (2390 m). V planini je poleti, kaka dva meseca na leto, in ne več od pomladi do jeseni, kot je bil verjetno še njegov oče, no, z njim pa tudi on. Včasih so živino v planino gnali maja in nekje do sredine junija, vračati pa so se začeli septembra. Selligi so se postopoma, od nižjih v višje (in jeseni obratno) planine, odvisno seveda od snežnih razmer. Na visokih planinah namreč niso pasli nič dlje kot danes Gartnerjevi, dva meseca torej, preostali čas pa na tako imenovanih predplaninah. Seveda je bilo živino treba prehraniti tudi, ko se je vrnila v dolino. Za to so poskrbeli na tako imenovanih senožetnih planinah, kjer so jeseni kosili in seno prepeljali v dolino. Take so bile planine Uskovnica, Ukanc in Voje, o kateri pišem tudi še v nadaljevanju.

Gregor Gartner pri obračanju hlebčkov sira.

S planinami so upravljali vaški pašni odbori, danes agrarne skupnosti. Pripadale so ves čas istim gospodarjem iz istih vasi. Laz je, na primer, planina Studorja in Stare Fužine. Zanimivo je, da so se starih pašnih razmejitev tradicionalno držali tudi, ko je zemlja postala ljudsko dobro. Drugače kot na Bovškem, kjer so gospodarji drobnico zaupali pastirjem in sirarjem, mleko pa so si delili glede na število gospodarjevih ovc, so v Bohinju pasli individualno. Vsak gospodar je imel na planini svojo kočjo in stajo za živino ter zaposlenega planšarja, ki je siril v skupni sirarni – ta je bila last vse planine. Izjema so bile najvišje ležeče planine, kjer so imeli nekateri planšarji v oskrbi tudi živino drugih gospodarjev.

Na planinah je imel vsak gospodar enega ali dva prašiča, včasih tudi nekaj koz. Travo za krmo goved je smel planšar kositi samo pred svojim stanom. Najpogosteje so šli v planine delat gospodarjevi sinovi ali hčere, ko je gospodar ostarel, pa so se vloge zamenjale: mladi so prevzeli kmetijo, starejši pa so odšli na planšarijo.

Seveda so včasih na planinah tudi sirili, kar se je še posebno razmahnilo v drugi polovici 19. stoletja. Hlebce sira so potem s težavo tovorili v dolino – lahko s konjem, če so ga imeli, ali pa kar na hrbtu ali na glavi ... Planina V Lazu, kjer še vedno sirijo, je dostopna samo peš, zato imajo Gartnerjevi, očetu Gregorju pomaga sin, v najemu konja. Sicer pa nekaj sira prodajo tudi sproti, v planini, čeprav je V Lazu bolj malo planinskega prometa.

PROPAD PLANIN?

Konec 19. stoletja, ko so v Bohinjski Bistrici že postavili sirarno, kjer je danes planšarski muzej, se je obseg planšarstva zmanjšal, a vseeno

Včasih so bili hlebci bohinjca večji, zdaj pa delajo tudi manjše, turistom bolj prijazne hlebčke.

Uskovnica je bila senožetna planina, danes pa je bolj ali manj vikendaško naselje.

o letu 1958 poročajo, da je šlo v planine še 90 odstotkov vse bohinjske živine.

Ob pospešeni industrializaciji je postalo pašništvo manjvredno, z grenkobo v glasu pravi Gregor Gartner. Leta 1971 so v Srednji vasi zgradili sodobno mlekarno in zanimanje za pašništvo je usahnilo. Sirarji so se zaposlovali v industriji, planine pa so bile prepuščene naravi. Ta pa kar hitro poskrbi, da se po zglodno popasanih travnikih zarasejo drevesa, in že v nekaj desetletjih se lahko pašnik spremeni v gozd. Kasneje so marsikatero planino sicer poselili vikendaši, ki pa so okolju, ki ga je človek skozi stoletja oblikoval v sožitju z naravo, mnogokrat prej v breme kakor v korist, ugotavljajo Bohinjci in z njimi bi se lahko delno kar strinjali.

Odgovorni gospodarji planin vseeno poskrbijo vsaj za košnjo ali pa gor celo priženejo jalovo živino, to je tisto, ki ne daje mleka – vse to z razlogom, da se ohranijo visokogorski pašniki. Tako boste poleti marsikje po bohinjskih planinah videli krave, ki pa jih ne spremljajo planšarji – v tem primeru pač težko govorimo o planšarijah. Sem ter tja pa se le najdejo zanesenjaki, ki, malo tudi iz romantičnih vzgibov ali ker so pač tradicionalisti, še vedno ohranjajo tradicijo. Tudi Gartnerjevi bodo veseli, če jih boste obiskali kar

na planini V Lazu, čeprav imajo prodajalno sira seveda tudi na domači kmetiji pod Studorjem. Delajo tudi sir mohant, o katerem je na naslednji strani več napisala Katarina.

BOHINJSKI EMENTALER

Kot sem že omenil, so pred koncem 19. stoletja po planinah predvsem izdelovali maslo, manj pa sir, ki je bil čisto nekaj drugega kakor sodobni sloviti bohinjč. Še v 19. stoletju so pasli tudi drobnico in prodajali ovčji sir, celo do sredine 20. stoletja so se na slabše dostopnih krajih pasle tudi koze.

Ko je postalo jasno, da od fužinarstva ne bo več dobička, so Bohinjci, kar 600 jih je delalo v fužinah oziroma na oglarskih kopah ali v odprtih kopih, razmišljali, kako bi si prislužili kruh. Leta 1873 so ustanovili sirarski zadrugi, eno na Bitenjski planini in v Govnjaču, drugo pa v Bareči dolini. Bistriški župnik Janez Mesar pa ima zasluge za bohinjski sir, ki ga delajo po zgledu švicarskega ementalerja. V Švico je poslal v uk nekaj sirarjev, kasneje pa sta s švicarskim mojstrom Hitzom sirjenja učila domačine tudi doma. O izdelavi bohinjskega sira tokrat ne bom pisal, saj je to prav dobro in temeljito razloženo in prikazano v Planšarskem muzeju v Stari Fužini. Morda naj le omenim, da manjši sirarji, med njimi tudi Gartnerji, sir delajo iz svežega mleka in

brez dodanih kultur – uporabijo le sirišče.

NAZAJ K NARAVI?

Morda se nam zdi tako življenje v neposrednem stiku z naravo romantično, a pogosto seveda ni bilo tako. Dela je bilo ogromno: molzli so ročno, pa tudi izdelava sira ni preprosta. Da ne govorim o prenašanju izdelkov daleč v dolino ali o vremenu, ki se v visokogorju spremeni v trenutku. Že dolgo me ima, da bi kakšen podaljšan konec tedna pomagal na eni od planin, kjer se še vedno ukvarjajo s tradicionalnim planšarstvom, da bi se pač priučil molže in da bi tudi v živo videl, kako fantje sirijo. Tak delovni dopust. Bomo videli. Če bom šel gor, boste o tem brali.

Lesen planšarski stan z letnico 1849 so v Planšarski muzej prinesli iz planine Zajamniki.

VODNIKOV RAZGLEDNIK (1003 M)

Tam zgoraj se po komaj dobri uri hoda zdi, da imaš ves Bohinj na dlani. Tu sta Zgornja in Spodnja Bohinjska dolina, tam zadaj pa, če ga ne zakriva megla, Bohinjsko jezero. Kdo ve, koliko zamisli se je utrnilo Valentinu Vodniku, ko je iskal mir na tem razgledniku nad Koprivnikom?

Za najbolj privlačna bohinjska razgledišča veljajo med drugim Pršivec (1761 m) na severozahodu Bohinjskega kotla oziroma nad Komarčo, dosti lažje dostopna Rudnica (946 m), ki deli Zgornjo in Spodnjo Bohinjsko dolino vzhodno od jezera, tu pa je še planina Vogar severno od jezera.

Ker Pršivec pozimi zahteva več planinske izkušnosti, počakajmo na poletje in se ustavimo raje na Vogarju, kamor pride hitrejši planinec že v eni uri. Za Rudnico so mi povedali, da je slabše označena, zato je prav tako primernejša v letnem času. Najlepši pa je razgled z Vodnikovega razglednika, kamor sem se povzpел dvakrat: prvič po krajši poti iz Koprivnika z vodjo TD Bohinj Jožetom Kocjancem, drugič pa sam, po daljši poti iz Jereke.

KRAJŠA, VODNIKOVA TRASA

Valentin Vodnik, narodni buditelj, razsvetljenec in eden največjih slovenskih pesnikov, je med letoma 1793 in 1797 duhovniški poklic opravljal na Koprivniku. Razglednik mu je bil menda ljub zato, ker je z njega lahko mahal Žigu Zoisu, takrat lastniku bohinjskih fužin, ki je bil njegov veliki podpornik oziroma mecen. Iz razglednika se res lepo vidi na Zoisov grad. A to še ni vse!

Pogled namreč objame obe bohinjski dolini, jezero, ki ima pozimi zjutraj pogosto večjo ali manjšo megleno kapo, in seveda vse okoliške bohinjske gore. Komur se ne ljubi kaj prida hoditi, naj se z avtomobilom iz Jereke odpelje proti Pokljuki do Koprivnika, kjer parkira bodisi pri župnišču bodisi malo više pri Gasilskem domu. Do Vodnikovega razglednika vodi potem samo še uhojena pot, ki se pri domačiji priključuje stari tlakovani kamniti poti, potem pa zavije levo navzgor, do razglednika.

TLAKOVANA KAMNITA POT IZ JEREKE NA KOPRIVNIK

V bohinjske plavže so železovo rudo tovorili s Pokljuke, kar je bilo precej težavno opravilo. Šele v 18. stoletju so zgradili tlakovano pot, ki se iz Jereke precej strmo vzpenja na Koprivnik, in sicer tik pod Vodnikovim razglednikom. Najverjetneje je trgovska in tovorniška pot iz Gorenjske na Primorsko po isti trasi, a po še netlakovani stezi, vodila že v srednjem

veku. Tu torej sledimo poti, ki so jo ubirali naši predniki pred stoletji ...

Pot se začne na ovinku takoj za mostom čez Jerečico, kjer lahko na ovinku celo pustimo avto. Povprečnemu popotniku bo vzela uro do uro in pol, seveda odvisno od snežnih razmer. Sredi decembra je bilo v Bohinju kar precej snega, kadar je kopno, pa so tlakovane kolesnice menda še danes dobro vidne.

OB MOSTNICI DO DOLINE VOJE

Pot, ki iz Stare Fužine čez skrivnostni Hudičev most in ob koritih Mostnice pripelje v ledeniško dolino Voje, me je presenetila z naravno lepoto in navdušila z mirom med mnogimi stanovi. Kdor ima dovolj moči, lahko nadaljuje prav do zatrepja doline, kjer buči slap Mostnice.

Mostnica izvira pod Toscem (2275 m) in se v dolino Voje prevali čez dvojni slap, ki mu lahko rečemo Voje ali Mostnice. Po dolini, ki je polna vzdrževanih stanov, nekateri od njih so preurejeni v počitniške hiške, priteče Mostnica do dva kilometra dolgih korit, ki so globoka celo do dvajset metrov in ponekod široka le meter. Mostnica se v Ribčevem Lazu združi z reko, ki v Bohinjsko jezero priteče kot Savica, iz njega kot Jezernica, od sotočja z Mostnico pa se imenuje Sava Bohinjka. Dolina Voje je sicer ledeniškega izvora, kar je lepo vidno, in kdor ima nekaj praktičnega znanja geografije, bo lahko opazoval čelno moreno in si predstavljal, da hodi pravzaprav po talni moreni.

OD HUDIČEVEGA MOSTU ...

Praviloma naj bi se pešpot proti dolini Voje začela na (samo poleti) plačljivem parkirišču Vorenčkajca, jaz pa sem v dogovoru z domačini parkiral kar pri Zoisovi graščini v Stari Fužini. Do Hudičevega mostu vodi ožja cesta (kjer smo mimogrede na roke prestavili manjši avtomobilček, ki je obtičal v snegu), ki pa je nekaj sto metrov više nad vasjo nesplužena. V petih minutah smo že pri zlovesčem kamnitem mostu, ki povezuje bregova korit. Ta so me kar malo presenetila, saj česa takega nisem pričakoval. Nadaljeval sem po zasneženi stezi ob bregu Mostnice, ki je vso pot zgledno označena. Ko čez leseno brv prečkamo enega manjših pritokov, pridemo do Ukčevega mostu, ki sotesko prav tako

premaguje v enem loku. V nadaljevanju so korita manj globoka in pot se spusti praktično do vode. Nikakor ne morete zgrešiti smerokaza, ki usmerja proti Slončku. Ko ga boste videli, vam bo jasno – naravno okno, ki ga je izdolbla vodna igra, močno spominja na slona! Preden pridemo do Koče na Vojah, ki je pozimi zaprta, prečkamo Mostnico čez naravni most. Pri koči se dolina široko odpre, in ko prečkamo še Beraški most, za ovinkom zagledamo prve stanove.

... DO SLAPU VOJE

Zdaj samo sledimo cesti, ki se le blago vzpenja po dolini. Je pa pot daljša, kot sem pričakoval, tako da sem bil proti koncu že kar malo slabe volje. A vse je bilo poplačano, ko sem vendarle prišel do slapu na nadmorski višini 773 metrov (samo dobrih dvesto metrov nad izhodiščem). Slapovi so pravzaprav trije, a zgornjega, pet metrov visokega, ne vidimo. Voje ali Mostnice se imenuje drugi, dvajset metrov visoki slap, ki ustvari pri svojem dnu manjši tolmun, iz katerega se voda takoj pretaka čez petmetrski Konjski rep.

Vrniti se je treba po isti poti. Do Koče na Vojah bo povprečen pohodnik hodil približno 45 minut in še enkrat toliko do slapu Voje – kdor bo šel do konca, bo v obe smeri prehodil kar dvanajst kilometrov! Ja, globoko proti Triglavu se zažira dolina Voje. Ampak se splača!

INFO

TURIZEM BOHINJ
Triglavska cesta 30,
4264 Bohinjska Bistrica
T: 04 574 75 90
www.bohinj.si

TIC TD BOHINJ
Ribčev Laz 48,
4265 Bohinjsko Jezero
T: 04 574 60 10
www.bohinj-info.com

TIC STARA FUŽINA
T: 04 572 33 26
www.starafuzina.si
Odperto samo poleti.

TIC SREDNJA VAS
Srednja vas 114,
4267 Srednja vas
Odperto v poletni sezoni.

**MUZEJ TOMAŽA GODCA V
BOHINJSKI BISTRICI**
Zoisova 15,
4264 Bohinjska Bistrica
T: 04 577 01 42 in 031 691 823
www.gorenjski-muzej.si
Koordinate GPS:
N 46.271587 / E 13.950914

**PLANŠARSKI MUZEJ V STARI
FUŽINI**
Stara Fužina 181,
4265 Bohinjsko jezero
T: 04 577 01 56 (Mojca Taler)

www.gorenjski-muzej.si
Koordinate GPS:
N 46.289127 / E 13.894694

ZOISOVA GRAŠČINA V STARI FUŽINI
Koordinate GPS:
N 46.291840 / E 13.891010

RANČ MRCINA
Studor,
4267 Srednja vas v Bohinju
T: 041 790 297
www.ranc-mrcina.com
Koordinate GPS:
N 46.294811 / E 13.916140

**OPLENOVA HIŠA POD
STUDORJEM**
Studor 16, 4267 Srednja vas v Bohinju
T: 04 572 35 22
www.gorenjski-muzej.si
Koordinate GPS:
N 46.295400 / E 13.915790

ŠPORTNI CENTER SENOŽETA
T: 041 327 964
ski.senzeta@gmail.com
www.bohinj.si
Koordinate GPS:
N 46.290712 / E 13.929525

IZHODIŠČE TLAKOVANE POTI
na Vodnikov razglednik
Koordinate GPS:
N 46.296500 / E 13.961906

KAMP

CAMP DANICA
Triglavska 60,
4264 Bohinjska Bistrica
T: 04 572 17 02
www.camp-danica.si
Odpert tudi pozimi!
Koordinate GPS:
N 46.274167 / E 13.948056

KAMP ZLATOROG
Ukanc 2,
4265 Bohinjsko jezero
T: 059 92 36 48
www.camp-bohinj.si
Odperto: od 1. 5. do 14. 10.
Koordinate GPS:
N 46.278945° / E 13.837500°

Agrocamping

Agrocamping Slovenija je brošura, kjer so po regijah zbrane turistične kmetije, kjer smo avtodomarji dobrodošli. Po zgledu publikacij v tujini smo se odločili, da tovrstno ponudbo zberemo na enem mestu in jo prilagodimo uporabnikom avtodomov.

Pregledno, enostavno in s koordinatami GPS.

CENA: 9,90 EUR

Na prodaj na več kot **650** prodajnih mestih po Sloveniji in v nekaterih trgovinah s karavaning opremo: Caravan Center, Koptex, Karantanija Center, Mixi Caravaning, AC Glavan in Freedom Center.

POSEBNA AKCIJA

ZA VSE NAROČNIKE REVIJE AVTO-DOM 2015:

5,90 EUR

Vodič Agrocamping od 1. 9. 2016
na voljo tudi v PDF obliki.
Brezplačno ga naložite na
www.agrocamping.si!

E: info@zalozba-avtodom.si
T: 040 868 101

AVTO-DOM

Piše: Rok Vizovišek

Innsbruck, prestolnica Tirolske, leži ob reki Inn.

INNSBRUCK: PRESTOLNICA ALP

Prestolnica avstrijske zvezne dežele Tirolske leži v prečudoviti dolini reke Inn, ki jo obkrožajo mogočni vršaci severnih obronkov Alp. Prav zato ji Avstrijci pravijo prestolnica Alp, v njej pa se boste odlično počutili tako ljubitelji zgodovine in umetnosti, kot tudi športni navdušenci.

Četudi ima Innsbruck približno toliko prebivalcev kot Maribor, gre za imenitno mesto. Mesto superlativov. Dokaz temu je tudi dejstvo, da je Innsbruck kar dvakrat gostil Zimske Olimpijske igre, nazadnje leta 1976. Mesto živi in diha s športom, a šport še zdaleč ni vse, kar Innsbruck ponuja.

KAKO DO INNSBRUCKA

Najelegantnejša in tudi najhitrejša je cestna povezava, saj se lahko do Innsbrucka pripeljete po avtocesti. Do mesta vodita iz Slovenije dve poti. Prvo lahko poimenujemo južna, saj poteka preko severne Italije. Slovenijo zapustimo preko mejnega prehoda Fernetiči in se usmerimo mimo Benetk in Padove proti Veroni, kjer zavijemo v smeri prelaza Brenner.

Ta leži le slabih 30 kilometrov od Innsbrucka. Pot preko Italije je dolga 550 kilometrov.

Druga se prične na mednarodnem mejnem prehodu Karavanke in prečka Avstrijo. V Solnogradu se lahko odločimo za regionalno cesto preko dela Nemčije in St. Johanna na Tirolskem do Kufsteina, ali pa avtoceste sploh ne zapustimo in se po približno 50 kilometrih vožnje po Bavarskem pri Rosenheimu usmerimo na jug po dolini reke Inn. V tem primeru bomo od slovenske meje prevozili približno 390 kilometrov.

MESTO SUPERLATIVOV

Innsbruck leži v dolini reke Inn, obkrožajo pa ga preko 2300 metrov visoki vrhovi Alp. Skozi mesto pelje najhitrejša pot iz osrednje

Evrope (južne Nemčije) v Italijo, ki povezuje bavarski München in Verono v Italiji. Nad mestom ležijo Alpe takoimenovane Nordkette z najvišjim vrhom Hafekelarspitze (2334 metrov), južno od njega pa se dvigata Patscherkofel (2246 metrov) in Serles (2718 metrov). Med vršaci se skriva moderno univerzitetno mesto, s čudovitim starim delom, muzeji, kulturnimi vsebinami in množico trgovin. Ja, tudi za šoping je Innsbruck več kot prikladen ...

Ker je Innsbruck kar dvakrat gostil Olimpijske igre, je športna infrastruktura v mestu zelo razvita in kljub temu, da so jih zadnjič gostili pred skoraj 40 leti, odlično vzdrževana. Tu boste lahko drsali v pokriti dvorani, vsako leto pa se tu odvije ena od štirih tekem

Novoletne skakalne turneje. Skakalnice so namreč skoraj na robu starega mestnega jedra, ki je resnično pravljico.

ZGODOVINA MESTA

Dolina je bila bojda obljubena že v zgodnji kameni dobi, najdeni ostanki predrimske naselbine pa pričajo, da je bila naseljena neprenehoma do današnjih dni. V četrtem stoletju so Rimljani ustanovili vojaško postojanko Veldideno at Oenipons, katere ime še danes nosi okraj Wilten, s katero so branili pomembno trgovsko pot med Verono in te-

daj zelo pomembnim Augsburgom.

Prvič je bil kraj omenjen kot Oeni Pontum ali Oeni Pons, kar je latinsko poimenovanje kraja, kjer most prečka reko Inn. Takrat namreč niso gradili mostov, kot jih gradimo sedaj, temveč je bila na tem mestu točka, kjer je edino bilo možno prečkanje reke, ki je bila, predvsem v pomladnih in zgodnjepoletnih mesecih, nadvse divja. Leta 1180 so grofje iz Andechs ustanovili današnje mesto, ki je slabih 70 let kasneje padlo v roke Tirolcev, saj je bilo mesto pomembna točka na še bolj pomembni poti med jugom in severom. Leta 1429 Innsbruck postane prestolnica Tirolske, v 15. stoletju pa še center evropske politike, saj si ga je za svojega izbral cesar Maksimilijan. V tistem času je pridobilo na blišču in veljavi in postalo eno od cesarskih mest. Že leta 1490 je dobilo poštno povezavo z Mechelenom.

Leta 1564 je pripadel Avstriji, že leta 1620 pa je dobil prvo operno hišo. Ta je bila nasploh prva severno od Alp. Leta 1669 ustanovijo univerzo, v tem času pa se je dvor spet preselil na Dunaj. Mesto je izgubilo vpliv, a sijaj je

ostal do današnjih dni.

Kmalu zatem je svojih pet minut slave doživel Andreas Hofer, tirolski narodni junak, ki je skušal v kozji rog ugnati Francoze in Bavarce, ki so v času Napoleonskih vojn združili moči. Hofer je vodil vojsko domoljubov, slabo oboroženo, a predano. Združene hudo bce je premagal na Bergislu in Innsbruck določil za središče svoje »državice«. Veselje ni trajalo dolgo, saj je mogočni imperij kmalu vrnil udarec, Hofer pa je bil usmrčen. Po dunajskem kongresu je Tirolska ponovno pripadla Avstriji, Innsbruck pa je postal eno od upravnih središč velike države.

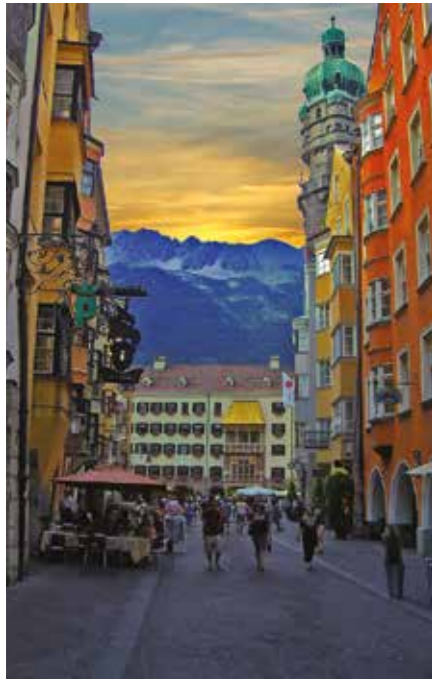
Mesto jo je grdo skupilo v drugi svetovni vojni, ko so se Avstrijci priključili Nemčiji, zavezniki pa so ga med letoma 1943 in 1945 kar 22-krat temeljito zbombardirali. Po vojni je bilo mesto zgledno obnovljeno, danes pa slovi tudi po bogatem nočnem življenju.

MESTNE ZNAMENITOSTI

Avtodom pustimo na parkirišču za avtobuse in se peš podamo v stari del, ki leži streljaj stran.

Nasproti starega dela mesta stojijo hiše s simpatičnimi pročelji.

Nakupovalna ulica, ki vodi do znamenite Zlate strešice.

Če ste bolj lene sorte ali pa imate radi tradicijo, se popeljite s kočijo, ki čakajo pred deželnim gledališčem. Mesto je s predmestji povezano s tramvajem in avtobusnimi linijami. Tirolska kuhinja je preprosta, a okusna. V mestu je kar nekaj tipičnih restavracij, kjer se boste lahko potopili med okuse Tirolske, denimo tipične klobasice ali slanino. Značilna za te konce je Gröstl – jed s krompirjem in svinino, ki ju prekrijejo z ocvrtim jajcem. V središču mesta je pokrita tržnica, kjer domačini nakupujejo sadje in zelenjavo že od daljnjega leta 1406.

HOFBURG

Eden najlepših spominov na častitljivo cesarsko zgodovino je zagotovo Hofburg, ki je bil v 15. stoletju zgrajen za kneza Sigmunda Bogatega, današnjo veličino pa mu je dal cesar Maksimilijan v 16. stoletju. Baročno pročelje, kot ga lahko občudujemo danes, je »ideja« Marije Terezije, ki ga je dala v 18. stoletju prilagoditi takratnim lepotnim idealom. V notranjosti vas bo navdušilo okrasje, ki prča o tem, kako pomembna je bila palača v vsej zgodovini. Na žalost pa lahko zunanji obiskovalci občudujemo le 20 sob in soban.

CERKEV HOFKIRCHE

Ob čudovitem poslopju Hofburga stoji grajska cerkev Hofkirche. Zagotovo je vredna obiska, saj gre za čudovit primer gotske sakralne arhitekture. Zgradil jo je cesar Ferdinand v čast in spomin svojega deda, cesarja Maksimilijana, kljub temu, da si je ta želel biti pokopan v grajski kapeli v gradu v Dunajskem novem mestu (Wiener Neustadt). V ta namen je v središču Innsburca zrasel samostan s cerkvijo, v njem pa čudovit cenotaf, nagrobni spomenik, v katerem pa ne ležijo posmrtni ostanke cesarja. Okrog čudovitega

Zlata strešica je bila postavljena leta 1500 v čast cesarjeve poroke.

Kužno znamenje na osrednjem trgu.

Mestne ulice so polne zanimivih trgovskih izveskov.

Hofkirche v sklopu cesarske palače je prečudovit primer gotske arhitekture.

Bronasti plemenitaši varujejo cenotaf cesarja Maksimilijana.

Cenotaf habsburškega cesarja Maksimilijana je čudovit.

Notranjost Innsbruške katedrale je osupljiva.

Lajnar na eni od mestnih ulic.

»spomenika«, ki leži za kovano ograjo, s pozlačenimi detajli, stojijo bronasti kipi avstrijskih plemenitajev, ki čuvajo Maksimilijanov cenotaf. V cerkvi je našel svoj poslednji mir tudi tirolski narodni junak Andreas Hofer.

Cerkev je zasnoval italijanski arhitekt Civelli, a ohranja tradicionalno nemško obliko dvoranske cerkve, s tremi ladnjami in trojnim oltarjem. Notranjost je resnično prečudovita.

MESTNI STOLP

Stolp z 128-imi stopnicami odpira prečudovit pogled nad mestnimi strehami vse do okoliških planin. Zgrajen je bil leta 1450 in sprva služil kot zapor. Danes je eden od velikih simbolov mesta, nanj pa se lahko povzpne prav vsak dan v letu.

MESTNA KATEDRALA

Katedralo v Innsbrucku je načrtoval mojster baroka, arhitekt Johann Jakob Herkommer, ki jo je v letih 1717 in 1724 temeljito predelal. Katedrala odlično prča o bogastvu in veličini Habsburškega imperija, saj v sebi skriva polno zakladov, med katerimi je eden najpomembnejših slika Marije in otroka izpod čopiča Lucasa Cranacha starejšega.

Priimek Cranach je poznan vsem ljubiteljem umetnosti, saj gre za mojstra renesanse, ki nam je poleg odličnih slik zapustil še lesoreze in bakroreze. Bil je dvorni slikar na Saškem. Zelo znani so njegovi portreti iz tega obdobja, ko je slikal pripadnike protestantizma in člane dvora. Bil je eden od bližjih prijateljev Martina Luthra, vodje protestantskega gibanja v Nemčiji. Njegovo delo so nadaljevali njegov sin in učenci, dandanes pa velja za najpomembnejšega nemškega slikarja na prelomu iz 15. v 16. stoletje.

ZLATA STREŠICA

Innsbruck ne bi bil to, kar je, če ne bi imel

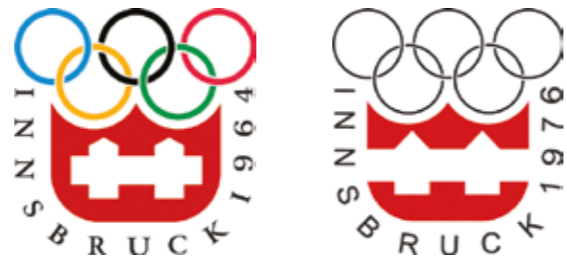
Čudovita palača nedaleč od parkirišča, kjer boste pustili avtodom.

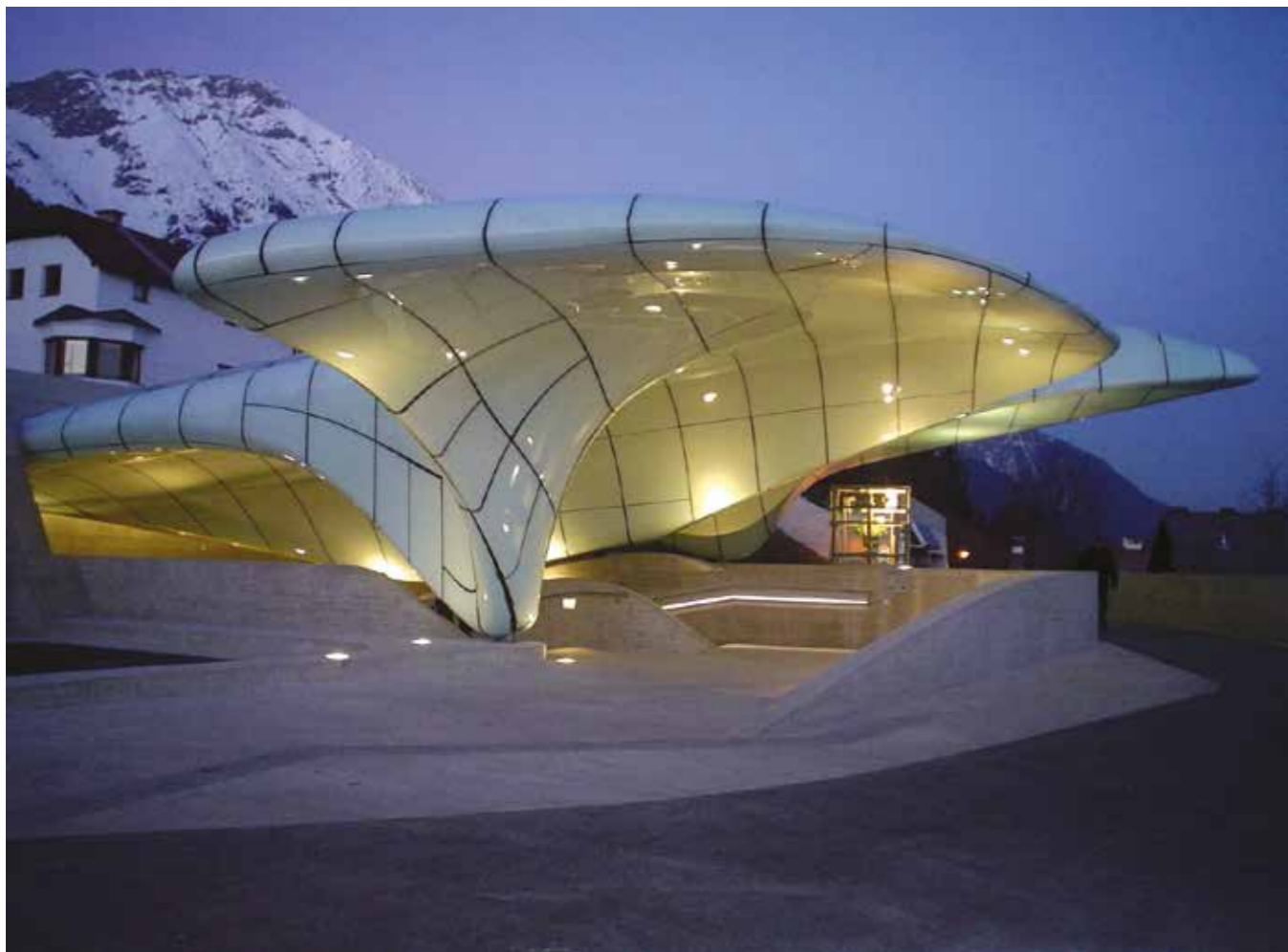
Skakalnice na Bergislu so ena od postaj znamenite Novoletne skakalne turneje.

znamenite Zlate strešice (Goldenes Dachl), čudovitega balkončka, ki so ga izdelali v čast cesarju Maksimilijanu in njegovi poroki z Bianco Mario Sforza leta 1500. Čudovita streha, ki se pne nad njim je izdelana iz 2657 bakrenih strešnikov (še dobro, da na tirolskem ni trgovcev s starim železjem kot pri nas ...). Z balkona sta vladarja spremljala prireditve v njuno čast, ki so se odvijale na trgu pod balkonom.

V njej je muzej posvečen cesarju Maksimilijanu. V njem si lahko ogledate življenjsko pot priljubljenega cesarja, ki pa ga ne gre zamešati z Maksimilijanom II., ki je leta 1552 v Ljubljano pripeljal slona. Obiskovalci se s pomočjo zvočnega vodiča poučimo o politični in go-

Innsbruck je dvakrat gostil Olimpijske igre – leta 1964 in 1976.

Skakalnice na Bergislu so ena od postaj znamenite Novoletne skakalne turneje.

Swarovski World.

spodarski moči cesarja, ki je vladal polovici Evrope – bil je namreč cesar svetega rimskega cesarstva.

HUNGERBURGBAHN

Ena najbolj osupljivih zadev v Innsbrucku, ki je nikar ne gre spregledati, je Hungerburgbahn, ki pelje na vrh gore Hefelekar 2334 metrov visoko. Stara je obratovala že na prelomu iz 19. v dvajseto stoletje, ta na katero pa vas vabim prav zdaj, pa je prenovljena in nosi močan pečat znamenite arhitektke Zahe Hadid, ki ji je vdahnila močan »vesoljski« pečat. Spodnja postaja se nahaja ob kongresnem centru v starem delu mesta, vmesna vas »odloži« v živalskem vrtu, potem pa se začne zares. Proga se strmo vzpne, vmes se odprejo prečudoviti pogledi na dolino reke Inn in Alpe, ki jo obkrožajo. Na vrhu, kjer stoji resnično »nora« zgornja postaja se lahko odpravite po poteh, ki vodijo na okoliške vršace. Tisti bolj divji pa se lahko z gorskimi kolesom spustite v dolino ali pa plezate v dveh zavarovanih smereh.

Kot rečeno – ne izpustite vožnje z vzpenjačo Hungerburgbahn!

OSTALE ZNAMENITOSTI Olimpijske igre 1964 in 1976

V Innsbrucku so dvakrat organizirali Olimpijske igre. Prvič leta 1964, drugič pa leta 1976, ko se je Denver umaknil tri leta pred igrami. Igre so mestu pustile močan pečat, ki

je viden še danes. V mestu je dvorana za drsanje, v neposredni bližini pa znameniti Bergisel s skakalnicama in več smučišč.

Swarovski Crystal Worlds

Leta 1995 so ob stoti obletnici ustanovitve podjetja odprli Swarovski Crystal Worlds. Kristali Swarovski so znani po vsem svetu, muzej pa se nahaja slabih četrh ure vožnje iz mesta. Nahaja se pod zemljo, sestavlja pa ga 14 med seboj povezanih podzemnih dvoran, kjer vas med deli Picassa, Warhola, Dalija in Chagalla vodi multimedijška spremljava. V sklopu Sveta kristalov se nahajata tudi alpski vrt z redkim in za te konce značilnim rastjem ter manjši otroški teater.

Parkirišče za avtodome je nedaleč od starega mestnega jedra.

INFO

www.innsbruck.info
www.innsbruck.com

ZNAMENITOSTI

CESARSKI GRAD HOFBURG

Rennweg 1,
6020 Innsbruck, Avstrija
T: +43 512 587186
www.hofburg-innsbruck.at
Odperto vsak dan med 9:00 in 17:00

MUZEJ ZLATA STREŠICA

Herzog-Friedrich-Straße 15,
6020 Innsbruck, Avstrija
T: +43 512 53601441

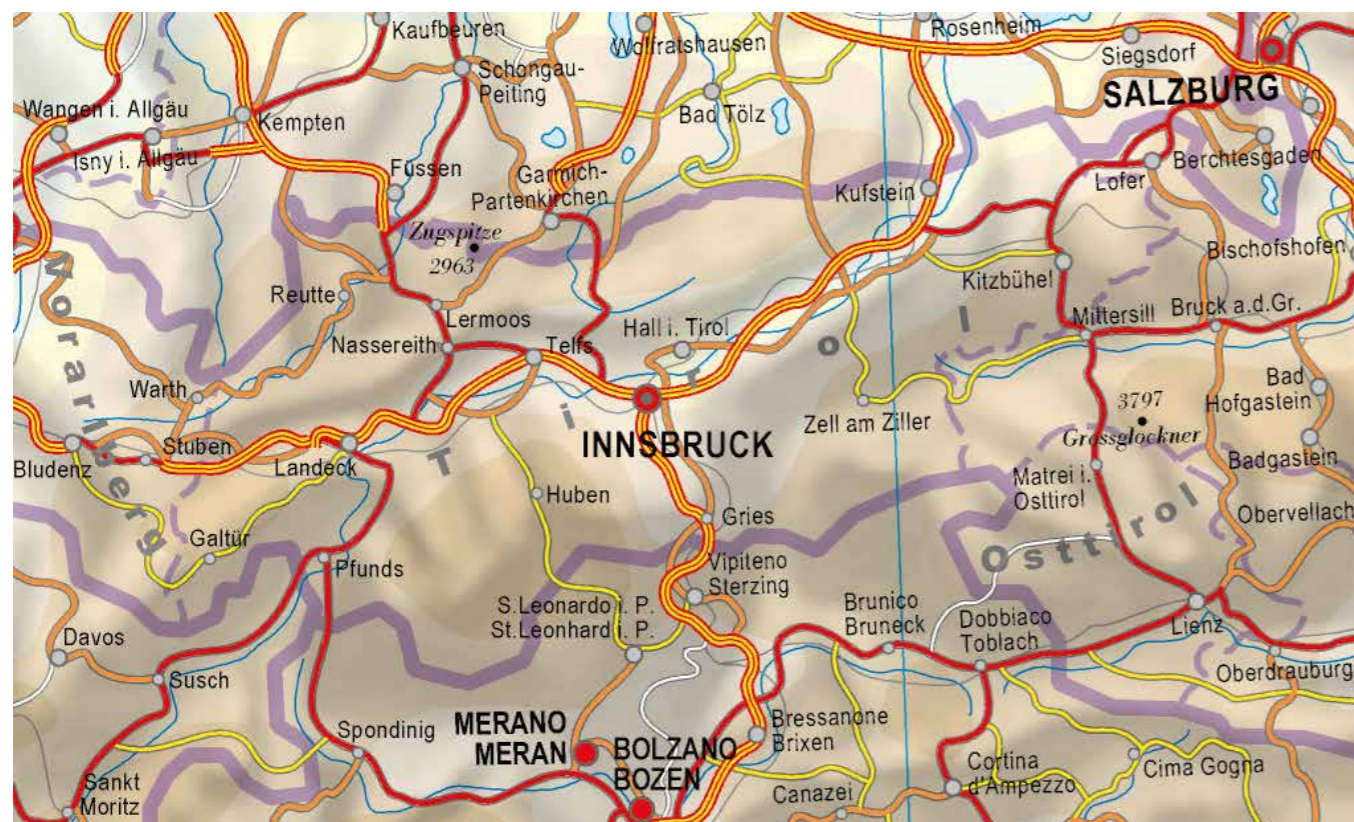
VZPENJAČA HUNGERBURGBAHN

T: +43(0)512 - 29 33 44
www.nordkette.com/die-bahn
Odperto: pon – pet 7:15 – 19:00,
vikendi in prazniki 8:00 – 19:00

PZA

PARKIRIŠČE ZA AVTODOME

Cena: 15 EUR
N 47.270313° / E 11.399537°

AVTO-DOM Portal Karavaning

Še več vsebin!

Vsi testi počitniških vozil, reportaže, novice in ideje za izlet!

WWW.KARAVANING-PORTAL.SI

Skrivnostni masiv Pohorja, ki ga gosti smrekovi gozdovi naredijo tako čudovitega, se na skrajnem severozahodnem koncu izteče v del, ki ga označujeta vrhova Male in Velike Kope. Tu je simpatično smučišče, ki so ga v zadnjih letih dodobra prenovili, spremljevalno ponudbo pa dvignili na raven, ki ji v Sloveniji ni para.

AKTIVNO ZIMSKA PRAVLJICA NA KOPAH

Na koncu ceste, pri Grmovškovem domu, se nahaja lepo urejen PZA.

PZA od jeseni sprejme 30 avtodomov.

V centru Kope, ki leži nekaj deset metrov stran, so urejene sanitarije.

Cesti, ki se na Kope odcepita iz Mislinjske doline, se kmalu združita v eno, precej izdelano, a zložno vzpenjajočo se asfaltirano kačo, ki je brez težav prevozna tudi z avtodomom. Pazite pa na domačine v hitro drvečih avtomobilih in kak avtobus, ki je na Kopah odložil smučarje in se vrača v dolino. Kar nekaj ovinkov je slabo preglednih!

A prav za vsakim se odpirajo prečudoviti pogledi v dolino, z vsakim metrov vzpona se razgledi podaljšajo za nekaj kilometrov in kmalu sežejo dlje od Uršlje gore in Kamniško-Savinjskih Alp. V daljavi se zarisuje značilni obris Kuma s televizijskim oddajnikom, še dlje se čutijo Gorjanci. Mala je naša Slovenija, a prečudovita!

Z AVTODOMOM NA KOPE

Po dobrih trinajstih kilometrih dosežemo cilj. Podjetje Vabo, ki upravlja tudi s smučiščem in prenočitvenimi zmogljivostmi na Kopah, je uredilo parkirišče za avtodome na višini 1377 metrov nad morjem.

Nočitev velja 10 evrov, postajališče pa je opremljeno s priključki na javno električno omrežje in sanitarno postajo z odtokom. Podlaga je lepo utrjena, prijavimo pa se v recepciji bližnjega Grmovškovega doma.

Tik pred zimsko sezono so priljubljenemu postajališču dodali še en nivo in s tem pridobili še deset parkirnih mest. V bližnjem Kope Centru (20 metrov višje) so na voljo lepo urejene umivalnice s prhami in stranišči.

S postajališča, ki ga s severne strani objemajo mogočne smreke, je prelep razgled na Mislinjsko dolino, še lepši pa je pogled mimo Uršlje gore do Kamniško-Savinjskih Alp. Prostora je za približno 30 avtodomov, električnih priključkov pa je zaenkrat 16. Spomladi nameravajo dodati še preostale električne priključke in ogrado.

DRUŽINSKO SMUČIŠČE

Kope smo v osnovni šoli »predrajsali«
po dolgem in počez. Smučišče, ki je koroški raj zimske rekreacije, leži med 1010 in 1542 metri nad morjem, pohvali pa se lahko z osmimi kilometri prog, ki se razprostirajo na 60 hektarjih površine. Smučarje prevažajo z dvema modernima štirisedeznicama in šestimi vlečnicami.

Znamenite »krogce«
francoske znamke Poma, ki so zaradi vzmeti znali neprijetno pretresti smučarja, so zamenjali s sodobno štirisedeznico, ki vas hitro in udobno pripelje na vrh smučišča Pungart. Od tu se lahko vrnete na izhodišče in uživate na širokih poljanah, ki so na začetku sezone bolj kot ne samevale. Kdor se je spustil z vrha, je lahko imel, z malo sreče, seveda, smučišče samo zase. Lahko pa se usmerimo proti Kaštivniku, legendarni Partizanki, kjer je druga od obeh štirisedeznic. Ostalo so sicer še »krožnički«
ali »talerčki«, kakor vam je ljubše, a proge so lepo urejene in označene, gneče pa tudi ob polnih parkiriščih na smučiščih ni.

Smučišče je odprto vsak dan med deveto in šestnajsto uro.

Komur dnevna smuka ni dovolj, se lahko na bele strmine poda tudi zvečer. Med šesto popoldne in deveto zvečer namreč obratuje nočna smuka, smučišče pa je dovolj dobro osvetljeno, da bo smuka tudi v umetni svetlobi prijetna in varna.

ENERGIJSKE TOČKE NA VELIKI KOPI

Vzpon do vrha Velike Kope (1542 metrov nad morjem) vam bo vzel slabih 35 minut, do pa vas pripelje tudi sedežnica Pungar. Na vrhu, s prelepim pogledom v dolino, se nahaja 13 točk, ki blagodejno in pozitivno vplivajo na naše zdravje. Točkam so dodali opise, na katere čakre in telesne organe deluje izmerjena pozitivna energija.

Kot vemo, je sedem glavnih čakr razporejenih od presredka pa do vrha glave. Vsaka čakra ima svojo funkcijo in je povezana z določeno barvo in osnovnim elementom. Zato je pomembna barvna usklajenost oznake ob sami energetske točki. Tudi zadrževanje ob njih je časovno omejeno – zdravim je priporočljivo do največ 25 minut, ljudem z zdravstvenimi težavami pa svetujejo »črpanje«
energije z do največ petih energetskih točk.

SKI HERTA – LEGENDE MED SERVISERJI

Vsakomur, ki bo prišel na Kope, toplo svetujem, da, tudi če ne potrebuje servisa smučarje, obišče malo delavnico, ki se sramežljivo skriva v spodnjih prostorih Grmovškovega doma. Delavnica, zimski dom Janeza Hribarja - Herte, vas bo v trenutku navdušila.

Prostor sicer ni več takšen kot pred leti, posodobili so ga, a še vedno je do vrha natrpan s smučmi, med katerimi izstopajo zadnji modeli domačega proizvajalca, in smučarsko opremo. Pri Herti boste najlažje videli razlike med servisom v nakupovalnih središčih in tistimi pravimi serviserji, ki vedo, da je treba s smučko kot z žensko – nežno in ravno prav ostro.

Servis pri Herti opravijo ročno, smučje pa bodo po tretmaju ubogljive kot že dolgo ne. Poskusite, smučka vam bo hvaležna, denarnica pa tudi.

ŽURI V HOLCER PUBU

JANUAR 2019

12. 1. – Jasmin Stavros
19. 1. – Modrijani
26. 1. – Dejan Vunjak

FEBRUAR 2019

2. 2. – Ines Erbus
7. 2. – Ansambel Saša Avsenika
9. 2. – Učiteljice
15. 2. – Tanja Žagar
16. 2. – Poskočni muzikanti
22. 2. – Mambo Kings
23. 2. – Gadi

MAREC 2019

2. 3. – Ansambel Okež
9. 3. – Ivan Zak
16. 3. – Grupa Vigor

S PZA Kope se odpira prečudovit pogled proti zahodu ...

WELLNESS LUKOV DOM

Vas po smuki vse boli? Tudi za to ponujajo rešitev – v bližnjem Lukovem domu, hotelu s tremi zvezdicami, imajo v ponudbi center dobrega počutja, z veliko skupinsko savno s finsko, turško, bio in infra savno ter kotičkom za počivanje in manjšo, individualno savno z jacuzzijem, ki jo ponujajo za dve osebi.

V sklopu centra dobrega počutja deluje tudi masažni salon, kjer so vam na voljo različne vrste masaž. Na voljo je Alfa počivalnik, ki odpre vrata v nove dimenzije notranjih izkušenj in popelje v stanje najgloblje sproščenosti – alfa stanje. Ni naključje, da je oblikovan po vzoru beneške gondole. Alfa počivalnik ima edinstven učinek na telo in um in vodi do stanja globoke sproščenosti (možgansko delovanje: 8-12 Hertzev) ter olajša nakopičeno napetost in izboljša notranje ravnotežje.

NEKAJ ZA ŽELODEC

Po končani smuki se lahko smučarji odpočijemo na terasi Grmovškovega doma ali pa okrepčamo v restavraciji znotraj objekta, ki je z novimi najemniki dobila novo podobo, predvsem pa odlično kulinarčno ponudbo. Smučarjijo in okrepčilen obrok med njo ali po njej večina povezuje s hot dogom, pomfrijem ali, če imamo srečo, jedjo na žlico.

V restavraciji Kope pa so šli korak ali dva dlje. Odločili so se, da gostu ponudijo (p)osebno kulinarčno izkušnjo, ki jo bo še dolgo pomnil. Pohorci so od nekdaj sloveli kot močni in zdravi ljudje, zato je njihova prehrana krepka in izdatna. V restavracijah podjetja Vabo postrežejo prave pohorske jedi (seveda z dodatkom »modernega«), poskusili pa smo Pohorski lonec (jed iz treh vrst mesa in zelenjave ter z obilo ješprenja) ter slastno gobovo juho z ajdovimi žganci, ki jih zabelijo z domačimi ocvirki.

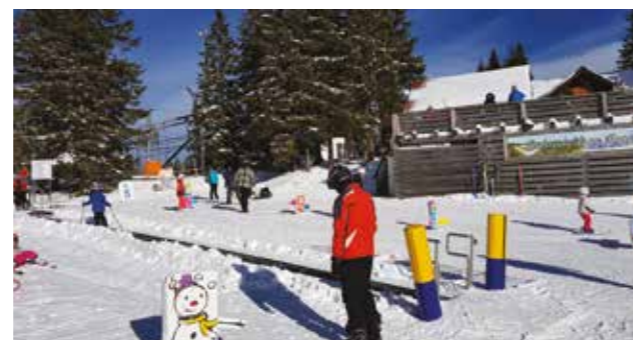
Smučišče Kope ponuja 8 kilometrov prog in prav toliko vlečnic.

Proga Pungart neposredno nad PZA.

Grmovškov dom v neposredni bližini PZA.

Lepo urejeni otroški poligon s trakom.

V Lukovem domu vas vabijo v sodoben center dobrega počutja.

Legendarni Herta v svoji servisni delavnici.

INFO

www.kope.si
www.vabo.si

SMUČIŠČE

GTC KOPE
Sedež:
Glavni trg 41,
2380 Slovenj Gradec
T: 02 882 27 40
www.kope.si

SMUČIŠČE:
Kope, Razborca 31
2382 Mislinja

RAZVAJANJE

CENTER DOBREGA POČUTJA, LUKOV DOM
Savne, masaže, Alfa Sfera.
T: 02 883 98 70
www.kope.si

PZA

POSTAJALIŠČE ZA AVTODOME
Koordinate GPS:
N 46.502377° / E 15.210104°
Cena 10 EUR.
Elektrika, voda, sanitarna postaja.
Prostora za približno 30 avtodomov.
Prečudovit pogled v dolino.

GOSTILNE

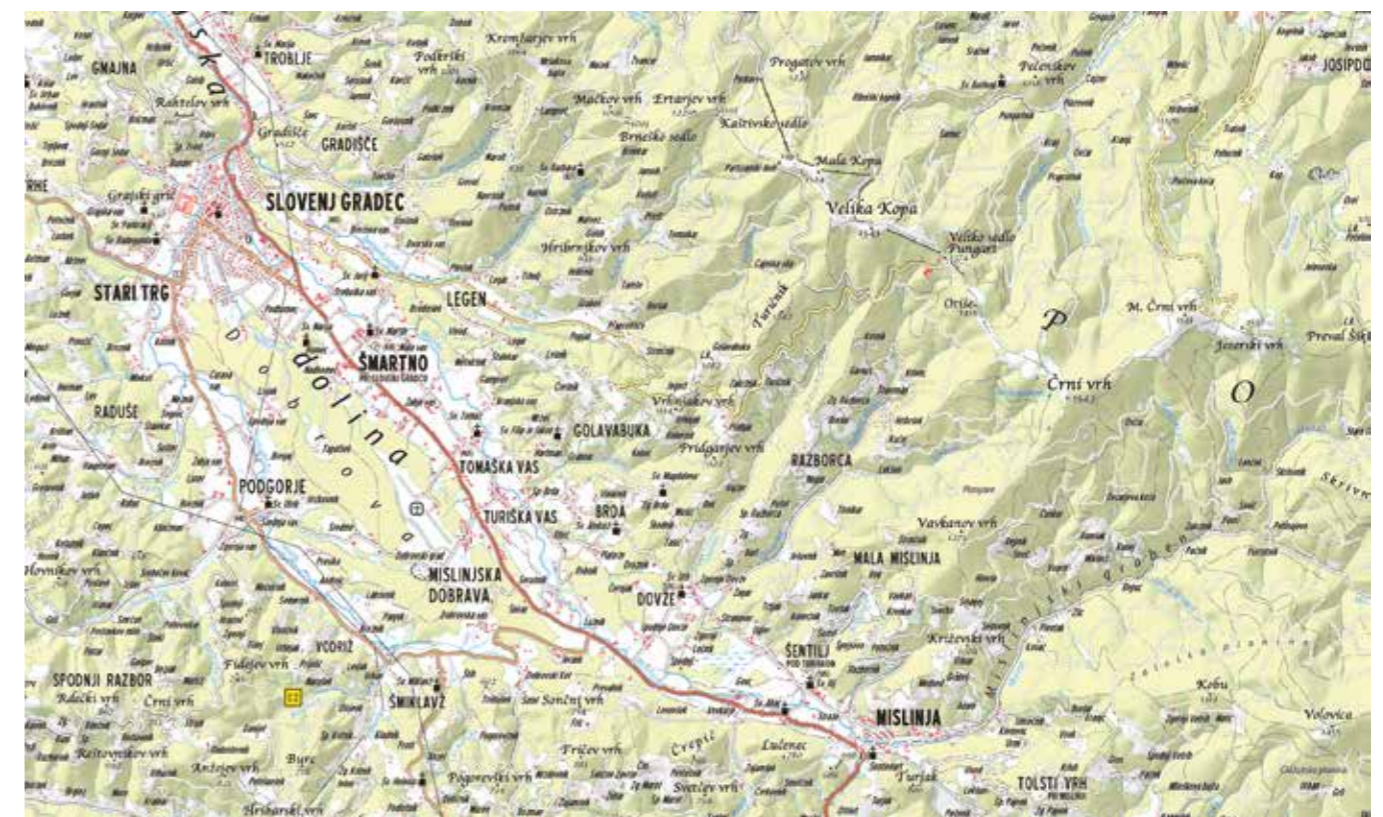
RESTAVRACIJA KOPE
Kope, Razborca 31
2382 Mislinja
www.vabo.si

HOLCER PUB
Kope, Razborca 31
2382 Mislinja
www.vabo.si

HOTEL

GRMOVŠKOV DOM
T: 02 883 98 60
GSM: 031 680 547
rezervacije@kope.si

LUKOV DOM
T: 02 883 98 70
GSM: 041 427 612
Lukov.dom@kope.si

Piše: Matej Ogorevc

ŠPORTNO- REKREACIJSKE NOVOLETNE OBLJUBE

Ljudje smo čustvena bitja. Srce mnogokrat premaga glavo in to je vzrok za veliko lepega in skoraj ravno toliko manj lepega. Včasih pa so odločitve, ki jih sprejmemo v trenutkih čustvene šibkosti, na moč sitne. Niso škodljive, vseeno pa nam trkajo na vest in mnogokrat se utrne misel: »Kaj je bilo meni tega treba?«

T RDNO ODLOČENI: OD ZDAJ NAPREJ BO VSE DRUGAČE!
Vsako leto je ista pesem, katere melodijo ste verjetno tudi sami že slišali. Novoletni čas, preden se letnica obrne, je namenjen pregledu preteklega leta in načrtom za naslednjega. To je obenem tudi čas, da si zadamo nove cilje ter korenito spre-

menimo vse tisto, kar bi bilo treba spremeniti. Tokrat bomo izpustili obljube s področja šolanja, ljubezni, služb in podobno, tokrat so na vrsti športno-rekreacijske obljube in za piko na »i« še tiste, s katerimi bomo najkasneje do poletja tudi temeljito shujšali.

Obljuba je eno, njena izpolnitev in držanje obljubljenega pa povsem nekaj

drugega. Če ste si za letos kaj podobnega že zadali in to celo na glas (ojej, pa še pred pričami) obljubili, potem bo tale tekst kot nalašč za vas. Če ste na obljube pozabili, ni še nič izgubljenega, kajti začnete lahko kadarkoli, pa še ves tisti romantično-raspasani božični čas vam ne bo preveč zmešal glave. Preden se lotite tovrstnih podvigov, pa morate vedeti sledeče: obljubo je treba držati,

figamož biti ni lepo in če je v igri tudi stava, potem vam je pa tako ali tako že jasno, kaj vas čaka ...

RAZMISLITE, KAJ BOSTE OBLJUBILI

Reči je lahko, storiti mnogo težje. To še posebej velja pri stvareh, ki zahtevajo veliko spremembo načina življenja. Rekreativna zahteva korenito spremembo vsakodnevne rutine, saj ima učinek le, če se z njo ukvarjate redno. Ker nismo vsi za vse, kot radi rečemo, je pametno razmisliti o vrstah športov in možnostih rekreacije, s katerimi se boste začeli ukvarjati. O tem, kako se lotiti načrtovanja, boste prebrali nekoliko kasneje, saj je dober načrt osnova za uspeh obljube. Mnogi se v obljubah prenačrtujejo tudi z napovedanimi dosežki, kot so premaraton, preplavane dolžine v bazenu, prekolesarjene razdalje ali n-vzponov na hrib v enem letu. Tudi tu je bistven načrt, ki temelji na poprejšnjem pregledu stanja duha, telesa in opreme. Morda pa ste med tistimi, ki so prisegli, da bo tehtnica čez leto dni kazala 10 kilogramov manj? Pa še cigaretam se boste odpovedali? Tudi to ni tako preprosto, predvsem pa s hujšanjem, športom in podobnimi napadi na zanemarjeno telo posegate v zdravje, zato je temeljit razmislek nujno potreben.

Če ste slučajno obljubili kaj res nemogočega ali takega, kar bi ogrozilo vaše zdravje, ne trmoglavite. Vaše zdravje in varnost sta na prvem mestu, predvsem pa nič ni vredno ogrožanja vas samih. Boste pač pustili brke, se sprehodili v spodnjicah skozi nakupovalno središče ali naredili kar pač stava od vas zahteva. Te reči so na nek način prav tako zabavne, kajne?

V KAKŠNEM STANJU STE?

Prvi korak, s katerim boste stopili na pot izboljšanja kondicije in videza je ugotovitev, v kakšnem stanju je vaše telo. Poglejte se v ogledalo, ne vlecite »trebuha not« in se kritično ocenite. To je začetek, od koder bo šlo samo še na bolje. Naslednja stvar je osebna tehtnica. Koliko kilogramov bi morali imeti si lahko čez palec izračunate s formulo »višina v centimetrih minus sto oziroma sto deset (za ženske)«. 185 cm visok možakar naj bi tako tehtal 85 kg. Eden od pokazateljev stanja telesa oziroma tega, ali ste podhranjeni ali morda predebeli, je ITM (indeks telesne mase). Izračunate ga tako, da težo v kilogramih delite s kvadratom višine v metrih, nato pa v tabeli preverite, kje se nahajate. Najlažje ga boste izračunali in raztolmačili s pomočjo kalkulatorjev na spletu.

Daleč najboljši način za ugotavljanje stanja in kondicije pa je obisk pri zdravniku. Po temeljitem pregledu, meritvah in morda tudi nekaj laboratorijskih preiskavah vam bo zdravnik lahko svetoval, kateri športi so primerni za vas in kako pogosto se z njimi lahko ukvarjate. Če ste pretežki, če imate visok krvni tlak, če vas tarejo stare poškodbe sklepov ali pa so ti preveč obrabljeni, boste nekatere športe pač prečrtali s svojega seznama. Poleg zdravnika je pravi naslov za nasvet tudi osebni trener, ki ga boste našli na spletu ali v katerem od fitness centrov. Pojdite na pogovor in posvet, prva ura je po navadi brezplačna.

IZBERITE SEBI PRIMEREN ŠPORT

Izbira pravega športa je zelo pomembna. S športom oziroma vadbo, ki vas veseli, v katerem uživata in vam vaje niso v breme, se boste ukvarjali mnogo dlje. Pri izbiri športov se ne omejujte z javnim mnenjem, priljubljenostjo športa med ljudmi ali kakšnimi drugimi miselnimi blokadami. Poskrbite, da bo vaše telo deležno različnih vaj, da boste z naborom športov pokrili vse letne čase, vsako vreme in vsako uro v dnevu. Brez skrbi lahko med seboj pomešate kolesarjenje, tek, pohodništvo, badminton in joga. Pozimi lahko tečete na smučeh ali brez njih, smučate, bordate, se potite v fitnessu in doma delate počep in sklece. Ste pomislili na judo, karate, boks in podobne borilne veščine? Z njimi se lahko ukvarjate pri vseh starostih in povsem rekreativno. Če pa imate okrog sebe prijatelje, ki se jim ravno tako kolca po rekreaciji, ste pa sploh na konju! Odbojka, mali nogomet, košarka, hokej in drugi skupinski športi so odlična rekreacija, poleg tega pa so

tudi tek, zumba, aerobika in podobno v družbi bolj zabavni. Sramežljivi ali neodločni lahko začnete tudi doma. Počepi, sklece, trebušnjaki in podobno so dober začetek, je pa res, da domače okolje ni preveč »stimulativno«. Zato se je dobro vključiti v katero od rekreativnih skupin in se podrediti urniku.

ZAČETEK JE TEŽAK, POTEM JE PA SAMO ŠE TEŽJE

V prvih dneh (če se svoji obljudi ne boste le nasmehnil in jo pozabili že prvi dan, seveda) sta volja in zagnanost na vrhuncu. Mnogi se z osredotočenim pogledom lotijo teka, hoje, vzponov, plavanja ali vadbe v fitnes centru in si zadajo (pre)visoke cilje. Prehiter in prenaporen začetek povzroči izčrpanost, pogosto pride do poškodb, volja pa zaradi težav in neopaznega napredka hitro upade. Dejstvo je, da je vadba brez načrta manj učinkovita, napor in trud pa pogosto ne prineseta pričakovanih rezultatov, vsaj ne dovolj hitro. Telo, ki ni vajeno naporov, se mora na nove razmere najprej privaditi, zato ga začnite obremenjevati postopno. Kako? Hja, zdaj smo pa tam! Na spletu, v revijah in knjigah je neskončno načrtov za vadbo, težava je le v tem,

da nobena ni prilagojena prav vam. To so neke vrste diete, ki nekaj časa delujejo, nato pa se jih naveličate in končno stanje je pogosto še slabše od začetnega.

NAČRTUJTE, MERITE, ANALIZIRAJTE, NAPREDUJTE!

Če želite doseči dolgoročne cilje, si jih morate najprej pametno postaviti. Osnovo imate, veste, v kakšnem stanju ste in kaj lahko realno pričakujete in dosežete. Izbrali ste šport(e), zdaj pa vas čaka načrt vadbe. Izberite vaje, razporedite jih svojim obveznostim primerno in začnite počasi! Beležite vadbo (čase, ponovitve ...) in svojo telesno težo ter redno opravljajte določene teste. V koliko minutah preplavate 4 dolžine bazena ali pretečete 2 km, na primer. Tako boste skozi čas lahko opazili svoj napredek, ki vam bo dal motivacijo za naprej. Bodite potrpežljivi in ne pričakujte hitrih »instant« rezultatov. Če se pojavijo težave ali pa dolgo ne bo nobenega bistvenega napredka, spremenite načrt vadbe, število ponovitev posameznih vaj ali celo zamenjajte šport.

Nadvse pomembna reč, ki jo v vnemi in navdušenjem ogromno ljudi

pozabi, je počitek. Ta je nujno potreben za regeneracijo telesa in celjenje neopaznih mikro poškodb. Če telesu ne boste omogočili počitka, se bo hitro obrnilo proti vam. Poskrbite za veliko spanca in si včasih namesto teka privoščite le sproščujoč sprehod.

OSEBNI TRENER: DA ALI NE?

Če ste med tistimi, ki znajo sami sebi dajati potuho in poiskati izgovor, zakaj danes ne bi vadili, je sodelovanje z osebnim trenerjem smiselno. Če trener obvlada svoj posel, vam bo sestavil dober program, pokazal pravilno izvedbo vaj in vas na začetku popravil, da bodo res izvedene pravilno. Pri vadbi boste deležni spodbude in motivacije, poleg tega pa boste nekemu tudi na nek način »odgovorni«. Saj veste, sami svoj izgovor lažje sprejmete kot pa nekdo, ki je podobnih izgovorov slišal že na stotine.

PAMETNI TELEFONI, URE IN APLIKACIJE ZA VADBO

Če nimate osebnega trenerja, si lahko pomagata s sodobnimi napravami. Pametni telefoni, posebne zapestnice in športne ure dandanes zmorejo praktično vse. Spremljajo in beležijo vaše športne aktivnosti, merijo razdaljo in hitrost, opominjajo na ustrezen tempo, prikazujejo obremenitev telesa, porabljene kalorije in srčni utrip. Lahko vam kažejo pot, vas opozorijo na čas treninga in zopmo brnijo, če se ob predvidenem času treninga niste lotili. Povezani z računalnikom omogočajo natančno analizo rezultatov in izdelavo različnih grafov in preglednic. Ko so enkrat povezani s spletom, lahko svoje dosežke primerjate z ljudmi po vsem svetu, obenem pa se lahko udeležite tudi posebnih izzivov za tekače, kolesarje in druge rekreativce.

Nekatere aplikacije zgolj beležijo vašo aktivnost, druge imajo v svoji ponudbi tudi prikaz vaj in virtualne »rekreativce«, ki vaje določen čas delajo skupaj z vami in so zelo motivacijsko naravnani. Nekaterim je taka spodbuda povsem dovolj, primerna pa je predvsem pri vadbi doma: sklece, trebušnjaki in podobno.

HUJŠANJE: POČASI SE DALEČ PRIDE

Hujšanje je prav posebno poglavje. Na dolgi rok se obrestuje le ljudem, ki se ga lotijo z glavo, postopoma spremenijo svoj način življenja (in ne le prehranjevanja!) ter imajo za to tudi ustrezno podporo družine. Hitre diete in nesmiselna odrekavanja ne delujejo, še več, učinek takega hujšanja se kasneje vrne v obliki vseh shujšanih kilogramov in še kakšnega dodatnega. Bistvo hujšanja torej ni zgolj to, da boste do poletja izgubili nekaj kilogramov, pač pa gre za mnogo več. Če hočete spremeniti svoj videz, morate poleg prehrane spremeniti tudi svoje navade in obnašanje.

Tudi pri hujšanju velja enako, kot pri vadbi. Najprej morate narediti pregled navad in kritično pregledati, kaj, kdaj in kako jeste. In se seveda sprijazniti s tem, da to, kar počnete, ni v redu. Nato sledi izbira boljšega in bolj zdravega jedilnika. Poznamo neskončno veliko diet, ki, če bi jih vrgli v isti lonček, dovoljujejo vse in obenem vse prepovedujejo. Pozabite na hitre, točkovne, solatne, sadne in podobne hitre rešitve, pač pa se raje obrnite na zdravnika in strokovnjaka za prehrano. Na splošno se je dobro izogibati »belim strupom« (bela moka, bel riž, bel kruh, bele testenine in podobno), sladkorju in škodljivim maščobam. Tudi alkohol in tobak hujšanju nista prijazna. Zlate zapovedi zdrave prehrane so, da je treba uživati raznovrstno in bogato prehrano, jesti večkrat na dan in predvsem počasi, da ne pride do prekomernega vnosa hrane. Ribe, zelenjava in sadje, nemastno meso in žitarice so dobre, umetna industrijska hrana, sladkane pijače in že pripravljene obroki pa ne. Dober nasvet je tudi to, da ne nasedate oglasom in napisom na embalaži. Bio, eko, manj kalorij, manj maščob, zdravo in priporočajo zdravniki so le reklamni triki, raje preberite podatke, kaj izdelek dejansko vsebuje. Tu je le nekaj opozoril: sladkor je škodljiv, navedeni podatki o vsebnosti sladkorja pa so običajno za 100 g ali 100 ml izdelka. Preračunajte torej, koliko sladkorja je v lončku »zdravega jogurta, ki je nadvse primeren za zajtrk, še posebej za otroke«. Enako velja za sladkane pijače. Seveda je sladkor tudi vir energije, a

če ste se odločili za hujšanje, ga boste dovolj dobili s svežim sadjem in koščkom čokolade z vsaj 70 % kakava. Pri vseh izdelkih preverite tudi vsebnost nasičenih in nenasičenih maščob, količino dodanih umetnih snovi, barvil in »E«-jev. Sapo vam bo vzelo, kaj vse pojemo in popijemo.

Pri hujšanju je prav tako pomembno, da se ga lotite postopoma in nadzorovano. Prehitra izguba kilogramov ni uspeh, ampak napačno zastavljeno hujšanje, ki lahko povzroči zdravstvene težave. Hujšanje naj bo zmes ustrezne prehrane, športne aktivnosti, zmanjšanja stresa in predvsem dovolj spanja in počitka. Ne lenarjenja, pač pa kvalitete tnega počitka.

POGUMNO NA POT

Novoletne obljudbe so lahko prava mora, lahko pa vam pomagajo na pot k boljšemu počutju, boljši postavi in boljši samopodobi. Odvisno, kaj ste obljubili in kako močno si to želite izpolniti. Splača se vztrajati do zadanega roka, še bolj pa vztrajati še naprej, za nedoločen čas.

Piše: Rok Vizovišek

OSEBNA IZKAZNICA:

PZA Kope
Postajališče za avtodome z oskrbo

Število parkirnih mest: Do 30
Cena: 10 EUR
Koordinate GPS:
N 46.502377° / E 15.210104°

PZA KOPE

Med vsemi slovenskimi smučišči imajo Kope zagotovo najbolj urejeno postajališče za avtodome, ki pa se ne ponaša le z dobro urejenostjo in opremljenostjo, temveč tudi s prečudovitim razgledom na Mislinjsko dolino globoko pod njim. Lepo urejeno postajališče se ves dan koplje v soncu, za 10 evrov pa nudijo postanek 24 ur, priključek na električno omrežje (10A) in možnost uporabe sodobnih sanitarij z umivalnico. V neposredni bližini je več gostinskih objektov, center dobrega počutja in seveda smučišče Kope.

SPLOŠNO 20/20

Prav na koncu ceste, ki povezuje smučišče Kope z Mislinjsko dolino in ki jo država mačehovsko zapostavlja, stoji postajališče za avtodome na Kopah.

Prvi zametki postajališča segajo v december 2013, že leto kasneje pa je podjetje Vabo uredilo sodoben PZA z vso ustrežno infrastrukturo. Predvsem ob zimskih konicah (počitnice in sončni konci tedna) je bil PZA nabit poln. Za letošnjo zimsko sezono so PZA izdatno povečali s še eno teraso, tako da lahko sedaj sprejme do 30 avtodomov.

TEREN 19/20

Postajališče leži v objemu stoletnih smrek. Teren je raven in posut z grobim gruščem, tako da v avtodom ne boste nosili peska. Ograjen je z leseno ogrado, dostop pa je zavarovan z zapornico. Letos so podlago dodatno posuli z lesnimi sekanci, tako da ni bilo blata niti luž. Pohvalno!

DOSTOPNOST 17/20

Dostop je zelo lepo označen in za avtodome netežaven (razen ob konicah, ko je cesta kar malce preozka za srečevanje). Že pod Lukovim domom nas tabla opozarja na bližino PZA. Zadnjih nekaj deset metrov zna biti zaradi nevestnih avtomobilistov, ki parkirajo kar vse povprek malce adrenalinskih.

MIRNOST LOKACIJE 9/10

PZA Kope se nahaja na mirni lokaciji 1350 metrov nad morjem, nekoliko manj mirno je le v času velikih koncertov na zunanji terasi Grmovškovega doma.

OPREMLJENOST 19/20

PZA je opremljen z veliko servisno oskrbno ploščadjo, kjer so namestili tudi servisni plato in novi servisni stebriček, ki jih pri nas trži podjetje Robeta Mobil. Stebriček je ogrevan in opremljen z dvema pipama za vodo, odtokom za straniščno kaseto in izpiranjem. PZA ponuja 16 električnih priključkov (10A).

V objektu Center Kope se nahajajo umivalnice in stranišča, ki jih lahko gostje PZA uporabljamo brezplačno.

OSTALO – AKTIVNOSTI 10/10

Kope slovijo kot družinsko smučišče, ki pa ponuja še veliko več kot samo to. Poleg smučišča, to ima dve moderni štirisedežnici in nekaj vlečnic, lahko gostje postajališča izbirajo v bogati ponudbi drugih športov in pohodništva.

V bližini sta dva razgledna vrhova, do katerih ni veliko hoje, na dlani je celotno Pohorje. Na bližnji Veliki Kopi se nahaja 25 energijskih točk, v Lukovem domu pa odlični center dobrega počutja z možnostjo najema zasebne savne in masaž.

V neposredni bližini PZA sta dve restavraciji, za konec tedna pa je pestro v Holcer Pubu vse do jutranjih ur (Glej članke v rubriki Aktivno) ...

Piše: Boris Žakelj

Z NOVIM LETOM VIŠJE
TURISTIČNE TAKSE V SLOVENIJI

Na podlagi zakona o spodbujanju razvoja turizma bodo ponudniki turističnih prenočitev v Sloveniji v letu 2019 začeli v znesku turistične takse zaračunavati še promocijsko takso. Najvišjo mogočo takso, ta znaša 3,125 evra, bomo plačevali v treh slovenskih občinah.

Naj spomnimo: z zakonom o spodbujanju razvoja turizma, ki je začel veljati 15. marca 2018, so občine dobile možnost povišanja turistične takse do največ 2,5 evra na osebo na dan. Občine so sprožile sprejemanje novih odlokov, v katerih so določile različne višine turistične takse, ki jim od zdaj naprej lahko dodajajo še znesek promocijske takse. Ta znaša četrtino zneska obračunane turistične takse, skupni znesek pa bo lahko znašal največ 3,125 evra. Turistična taksa je prihodek občin, promocijska taksa pa bo namenjena izključno STO-ju (Slovenski turistični organizaciji).

V TREH OBČINAH NAJVIŠJA TAKSA

Po podatkih gospodarskega ministrstva bodo najvišje takse – torej 3,125 evra – plačevali gostje, ki bodo prenočili v občinah Ljubljana, Bled in Kidričevo. Slednja sicer (še) ni turistična, a z oživitvijo gra-

moznice in urejanjem turističnih zmogljivosti (tudi smučarske vlečnice in kampa) ciljajo tudi na turistične obiskovalce. V občini Piran, eni najbolj turističnih občin pri nas, bodo turisti namesto 1,265 evra turistične takse plačevali 2,5 evra, ta znesek pa bo vključeval tudi 0,50 evra promocijske takse.

V LETU 2017 VEČ KOT 13 MILIJONOV PRILIVA

Promocijska taksa bo namenjena Slovenski turistični organizaciji (STO), in sicer za promocijo Slovenije na tujih trgih. Ocenjujejo, da se bo v letu 2019 v te namene zbralo 4,7 milijona evrov promocijske takse. Leta 2016 so prilivi zaradi turistične takse znašali 11,8 milijona evrov, leta 2017 pa je ta znesek znašal že 13,5 milijona evrov. Občine, ki so se ali pa se še bodo odločile, da ne zaračunavajo turistične takse, niso zavezane niti k zaračunavanju promocijske takse.

PRVOVRSTNA CAMPERSTOP OPREMA ZA OSKRBO AVTODOMOV

PREKO 800 INSTALACIJ PO VSEJ EVROPI!

CELOVITA PONUDBA - OD IDEJE DO REALIZACIJE

Promotrade d.o.o., Vrečerjeva ulica 14, 3310 Žalec, tel.: 03 713 15 30, e-pošta: info@pza-stebrički.si, www.camperstop-stebrički.si, www.pza-stebrički.si, facebook: http://bit.ly/pza-slo

OGLAŠUJTE V MEDIJIH

AVTO-DOM

Občinam partnericam projekta Mreža postajališč z avto-dome po Sloveniji nudimo možnosti za izdatno promocijo svojih krajev, znamenitosti in turistične ponudbe!

- Predstavitveni članki v rubriki Domači logi (in na spletu www.karavaning-portal.si)
- Aktivni članki v rubriki Aktivno (in na spletu www.karavaning-portal.si)
- Oglaševanje
- Oglaševanje prireditvev v rubriki Koledar
- Obveščanje o turističnih novostih v vaši regiji
- Obveščanje preko naših družabnih omrežij

Pokličite nas na telefon 040 868 101 ali pa nas kontaktirajte preko elektronske pošte info@zalozba-avtodom.si. Poslali vam bomo okvirno ponudbo in vas osebno obiskali!

Sloveniji lahko z avtomodom ustavite, si odpočijete in doživite kaj lepega.

KRATEK POGLED V PRETEKLOST

Vse skupaj se je začelo junija 2014, ko smo predstavili pobudo, da bi povezali občine pri načrtovanju, urejanju in predvsem promoviranju postajališč za avtodome s standardizirano kakovostno oskrbo.

Danes povežujemo 87 slovenskih občin, ki nas družijo logotip, s katerim povežujemo avtomod in Slovenijo v celoto, simboliziramo povezanost in neprestano gibanje, razvoj, rast, z mehкими linijami poudarjamo razgibanost slovenske pokrajine, z odprtostjo pa možnost neprestanega širjenja in povezovanja.

SODELOVANJE IN POVEZOVANJE

Zavedanje, da je tudi zaradi oziroma na pobudo predstavnikov Mreže postajališč za avtodome po Sloveniji za isto mizo sedelo že nekaj ključnih akterjev na področju avtomodmarstva na Slovenskem, je neprecenljivo.

Hvaležni smo za vsako občino-partnerico, ki v popotniku z avtomodom prepozna dragocenega gosta, izjemno zadovoljni, da uspešno sodelujemo s Slovensko turistično organizacijo in da naše brošure na vseh sejnih distribuirata tudi Adria Mobil, najbolj pa veselijo konstruktivni sestanki in sodelovanje z Odborom upravljalcev kampov, ki deluje pod okriljem Turistično-gostinske zbornice Slovenije.

Upamo, da bomo sodelovanje z različnimi akterji nadgradili še z vsemi, ki tudi delujejo na področju te industrije v Evropi in lahko pripomorejo k edinstvenemu načinu povezovanja in promocije. Skozi MPZA SLO na eni strani promoviramo Slovenijo na evropskem turističnem trgu, na drugi strani pa spodbujamo posamezne investitorje in lokalne skupnosti, naj uredijo PZA, na katerem stoji tudi informacijska tabla, ki gosta usmeri v raziskovanje okolice in ga spodbudi, da spozna naše lepote.

OPAŽANJA S TERENA

Slovenska turistična ponudba je zelo raznolika in vsakdo lahko najde nekaj zase.

Je pa treba opozoriti, da se številni upravljavci PZA ne zavedajo moči reka: Dober glas seže v deveto vas, slab pa še dlje. Nekateri v želji po hitrem zaslužku pozabijo na kakovost storitve in vsebino ponudbe. Če želimo avtomodmarja ustaviti in obdržati, je oboje ključno. Ko dodamo še dobro počutje in občutek varnosti, pa zraven pride še ponovni obisk in priporočilo drugim, kar je zagotovilo za razvoj avtomodarskega turizma in ponudbe na terenu.

Naša majhnost je naša prednost, smo relativno varna država, kjer so doma topli in odprti ljudje, tu je neokrnjena narav in številne možnosti za doživetja, ki bi jih morali znati še bolj vpletati v turistične zgodbe. Uspeh je zadovo-

ljen gost, ki je hkrati najboljša reklama.

Postajališče za avtodome (PZA) je urejen prostor za krajši postanek in počitek med potovanjem z avtomodom. Smisel PZA po Evropi (in tega so gostje vajeni) je: prideš, prespiš, plačas, greš, ko želiš. Zakonske ureditve se od države do države razlikujejo, prav tako pravila za postanek. Uporaba PZA pa prinaša svobodo, postanek popotnika spodbuja, da zapravlja v okolici, kupuje lokalne pridelke, obiskuje znamenitosti, restavracije itd.

Pri načrtovanju priporočamo ureditev v smislu manj je več. Nujna pa je dovolj velika površina, ki daje občutek varnosti, dobrodošla je možnost priklopa na elektriko, izpusta odpadne vode in praznjenja wc kasete ter oskrba s pitno oziroma svežo vodo. Takšen prostor mora biti tudi ustrezno označen. Ko bodo vse lokacije, kjer se popotnik z avtomodom lahko ustavi, označene, bo to naš prvi mali skupni uspeh.

Če boste na obisku kje, kjer prometnih znakov in usmerjevalnih table še ni, pristojne lahko prijazno opomnite nanje. Za boljši prvi vtis pa moramo nekaj narediti tudi glede (ne) urejenosti počivališč na bencinskih servisih na avtocestnem križu, ki so pogosto slabo vzdrževana in težko dostopna, njihova ureditev pa zahteva celostni sistemski pristop.

SE NAM LAHKO ŠE KDO PRIDRUŽI?

Vsaka slovenska občina je turistična destinacija, zato se v družbo občin-partneric lahko vključi vsaka občina, ki v popotniku z avtomodom prepozna potencial, v projektu pa edinstveno priložnost za skupno promocijo Slovenije kot popotnikom z avtomodi prijazne destinacije.

Vse informacije dobite prek e-naslova info@camperstop.si.

www.camperstop.si

Dobrodošli

Stop – Rest – Experience Slovenia in a motorhome

Fotografije: arhiv občin – partneric

izleti za vikend

DLJE TRAJAJOČI DOGODKI V JANUARJU 2019

VEČERJA NA ZAJLI

KJE: Gondolska žičnica na Krvavec
KDAJ: 23. 1. do 19. 2. 2019 ob 19:00 (pokličite za datum)

Dodatne informacije:
Gostilna Dvor Jezeršek, Gostilna Krištof
www.rtc-krvavec.si

2. VIKEND V JANUARJU 11. 1. – 13. 1. 2019

POTOPISNO PREDAVANJE: CIPER – OTOK BOGINJE AFRODITE

KJE: Knjižnica Velenje, Velenje
KDAJ: 10. 1. 2019 ob 19:19

Dodatne informacije:
www.knjižnica-velenje.si
T: 03 898 25 50

POT PO GOLTEH

KJE: Golte
KDAJ: 10. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Velenje, Anka Pugelj

POHOD NA KOŽLJEK

KJE: Preserje
KDAJ: 10. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Podpeč - Preserje
T: 041 795 006, Marko Goršič

POHOD NA DRAŽGOŠE

KJE: Dražgoše
KDAJ: 12. in 13. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Podpeč - Preserje
T: 041 795 006, Marko Goršič
T: 041 502 897, Goran Šehovič

OTVORITEV GOSTIŠČA POGUM

KJE: Bela Cerkev 34, Šmarješke Toplice
KDAJ: 11. 1. 2019

Dodatne informacije:
Gostišče Pogum
T: 051 201 613

16. VINOGRADNIŠKI POHOD NA LISEC

KJE: Trebnje
KDAJ: 12. 1. 2019

Dodatne informacije:
T: 040 468 731, Anica

17. JANEZOV POHOD

KJE: Bratanci, turistična iža Žlica
KDAJ: 13. 1. 2019 ob 9h

Dodatne informacije:
www.sobotainfo.com

POHOD PO POTEH POHORSKEGA BATALJONA

KJE: Bratanci, turistična iža Žlica
KDAJ: 12. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Zreče
T: 051 266 077

42. ZIMSKI POHOD V MARIJO REKO

KJE: Prebold
KDAJ: 13. 1. 2019 ob 7:00

Dodatne informacije:
www.pd-prebold.si

POHOD NA DEBELO PEČ

KJE: Izhodišče Šport Hotel na Pokljuki
KDAJ: 13. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Celje
T: 051 320 988, franja.ferk@gmail.com

FIS POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH

KJE: Planica
KDAJ: 19. in 20. 1. 2019

Dodatne informacije:
www.planica.si

SVETOVNI POKAL V DESKANJU

KJE: Rogla
KDAJ: 19. 1. 2019 ob 9:00

Dodatne informacije:
www.rogla.eu

3. VIKEND V JANUARJU 18. 1. – 20. 1. 2019

**POTOPIŠNO PREDAVANJE:
NACIONALNI PARKI ZDA**

KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana
KDAJ: 16. 1. 2019 ob 18:00

Dodatne informacije:
www.mklj.si

KONCERT TANJE ŽAGAR

KJE: Šenčur, Antic Caffè
KDAJ: 18. 1. 2019 ob 23:00

Dodatne informacije:
www.tanjazagar.com

CACIB SLOVENIA WINNER

KJE: Celjski sejem
KDAJ: 19. in 20. 1. 2019

Dodatne informacije:
www.kinoloska.si

NEALE DONALD WALSCH

KJE: GR Ljubljana
KDAJ: 19. in 20. 1. 2019

Dodatne informacije:
www.eventim.si

NORDIJSKI POHOD OB POLNI LUNI

KJE: Spodnja postaja vzpenjače, Maribor
KDAJ: 21. 1. 2019 ob 18:00

Dodatne informacije:
Alpsko društvo Stratus
T: 040 648 444

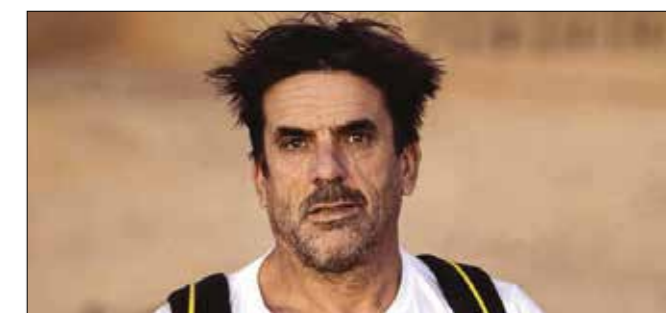

4. VIKEND V JANUARJU 26. 1. – 28. 1. 2019

**POTOPIŠNO PREDAVANJE: AFGANISTAN –
DEŽELA, KJER SO VOJNE USTAVILE ČAS**

KJE: Gledališki park, Murska Sobota
KDAJ: 24. 1. 2019 ob 19:00

Dodatne informacije:
www.sobotainfo.com
Predava Arne Hodalič

KONCERT ČEDAHUČI

KJE: Center slovenskih kultur France Prešeren, Ljubljana
KDAJ: 24. 1. 2019 ob 20:00

Dodatne informacije:
T: 0 41 684 511

8. KONCERT MLADI VIRTUOZI

KJE: Festival Ljubljana, Viteška dvorana, Ljubljana
KDAJ: 24. 1. 2019 OB 19:30

Dodatne informacije:
www.ljubljanafestival.si

BUMFEST

KJE: Žalec
KDAJ: 25. 1. do 27. 1. 2019

Dodatne informacije:
ZKŠT Žalec
www.bumfest.si

KONCERT TABU

KJE: KluBar, Kranj
KDAJ: 26. 1. 2019 ob 21:00

Dodatne informacije:
www.klubar.si

POHOD GLINŠČICA IN SOCERB

KJE: Dolina Glinščice
KDAJ: 27. 1. 2019

Dodatne informacije:
PD Podpeč-Preserje
T: 041 795 006, Marko Goršič

POHOD NA SVETI JOŠT

KJE: sveti Jošt
KDAJ: 27. 1. 2019 ob 7:00

Dodatne informacije:
PD ZZV Celje
T: 041 862 214, Stanko Gašparič

11. MEDNARODNI FESTIVAL PODVODNEGA FILMA IN FOTOGRAFIJE SPREHOD POD MORJEM

KJE: Dom kulture, Slovenske Konjice
KDAJ: 31. 1. 2019 ob 10:00

Dodatne informacije:
www.tickonjice.si

1. VIKEND V FEBRUARJU 1. 2. – 3. 2. 2019

SEJEM NATOUR ALPE ADRIA 2019

KJE: GR, Ljubljana
KDAJ: 30. 1. do 2. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.alpeadria.si

SEJEM OKUSOV GASTEXPO

KJE: GR, Ljubljana
KDAJ: 30. 1. do 2. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.gast.si

FESTIVAL MENT LJUBLJANA

KJE: Več lokacij, Ljubljana
KDAJ: 30. 1. do 1. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.ment.si

SVETOVNI POKAL V ZIMSKEM PLAVANJU, BLED

KJE: Bled
KDAJ: 31. 1. do 3. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.winterswimming.com

SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU ZLATA LISICA

KJE: Maribor
KDAJ: 1. in 2. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.zlatalisica.si

23. TRADICIONALNI POHOD IN TURNI SMUK NA GALETOVEC

KJE: Dom krajanov, Bohinjska Bela
KDAJ: 3. 2. 2019 ob 8:30

Dodatne informacije:
www.bohinjskabela.si

31. ZIMSKI POHOD NA RAMŠAKOV VRH

KJE: Vinska Gora, Velenje
KDAJ: 3. 2. 2019 ob 8:00

Dodatne informacije:
T: 031 239 693, Tomaž Kumer

SAVNANJE OB PRAZNI LUNI

KJE: Terme Zreče
KDAJ: 4. 2. 2019 od 16:00

Dodatne informacije:
www.terme-zrece.eu

ZIMSKI FESTIVAL LJUBLJANA

KJE: Ljubljana
KDAJ: 6. do 10. 2. 2019

Dodatne informacije:
www.ljubljanafestival.si

KARTOGRAFIJA

Vedno na pravi poti

<http://trgovina.kartografija.si>

NAROČILA: www.kartografija.si
info@kartografija.si
tel.: +386 (0)590 71 886

Kartografija, založništvo in trgovina d.o.o.
Tržaška cesta 42
1000 Ljubljana

DRUŠTVO CCS

Caravanning Club Slovenija je vseslovensko uradno registrirano društvo, katerega člani se zavzemamo za razvoj karavanninga v Sloveniji, bivanje v naravi in svobodo gibanja. Če so Vam te vrednote blizu, ste pravi kandidat, da tudi Vi postanete naš član. Ni nujno, da imate avtomobil ali počitniško prikolico, to je le dodaten motiv, da se nam pridružite. Članstvo v klubu Vam daje dodatno možnost, da se po svoji želji družite in potujete z ljudmi enakih zanimanj. Spoznali boste nove prijatelje in z njimi izmenjali svoje izkušnje in poglede na karavanning ter koristili ugodnosti, ki jih prinaša članstvo.

Članom priporočamo, da se naročijo na revijo AVTO-DOM, ki obravnava karavanning problematiko. Tako boste še bolj seznanjeni, kaj se na tem področju dogaja doma in v tujini.

Člani našega kluba brez dodatnega doplačila dobijo CCI kartico. Večino stvari, ki jih želite izvedeti o našem društvu, boste našli, če prebrskate našo spletno stran. Če kaj manjka, nam napišite in odgovorili Vam bomo. Vabimo Vas, da izpolnite pristopnico ter jo odpošljite s klikom na gumb "pošlji", ki je desno spodaj. Preprosto kot le kaj!

Informacije: tajništvo.ccs@gmail.com ali 040 436 596
Se vidimo na naših srečanjih in potovanjih!

Upravni odbor CCS.

KLUBSKE NOVICE

ČLANARINA 2019

Obveščamo vas, da smo že začeli izdajati članske izkaznice za leto 2019. Višina članarine ostaja enaka 35 evrov, prav tako tudi račun, na katerega se članarina nakaže.

Več na <http://www.ccs-si.com/drustvo-ccs/pristopnica>
Prosimo, da pred plačilom preverite osebne dokumente – veljavnost in številko dokumenta, da ne bo prihajalo do nepotrebnih zapletov.

Tajništvo CCS

POZIV ČLANOM CCS ZA SESTAVO KOLEDARJA SREČANJ V LETU 2019

Pozivamo člane CCS, da posredujejo predloge za sestavo koledarja za srečanja v letu 2019. Sedaj je potrebno nujno navesti samo vsebino in čas trajanja dogodkov. Kasneje, najmanj pa en mesec pred dogodkom, je potrebno dostaviti program. Upoštevali bomo prijave po datumu pristetja in jih tako tudi uvrstili v koledar.

Ker vsako leto nekaj srečanj organizira UO CCS, imajo le-ta prednost. Kot smo se dogovorili na sestanku organizatorjev, uvajamo v letu 2019 novost in sicer bo vsak organizator prejel na svoj elektronski naslov obrazec, ki ga bo izpolnjenega poslal na tajništvo. Za vse dodatne informacije in vprašanja se obrnite na tajništvo ali na e-pošto: rozman.miran@gmail.com ali pokličite na GSM 031 323 688.

PODPORNI ČLANI CARAVANNING CLUBA SLOVENIJE

GLAVNI DONATOR

DONATORJI

MEDIJSKI DONATOR

NAJEMODAJALCI

AC GLAVAN D.O.O.

Gaji 45, SI-3000 Celje
T: +386 3 541 51 99
F: +386 3 490 11 99
www.ac-glavan.si
info@ac-glavan.si

Najem avtodomov

4 osebe Bürstner Ixeo Time 710 G
4 osebe Bürstner Ixeo Time 726 G
6 oseb Carado A 361
3 osebe Glavan Free (2 vozili)
6 oseb Hymer Exsis I 644
4 osebe Hymer ML-T 580

Počitniška prikolica

4 osebe Bürstner Averso Plus 410

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

ADRIA PLUS D.O.O.

Podbevškova 13, Novo mesto
T: 07 393 53 02
www.adria-holidays.net
motorhome.rent@adria-plus.si

Najem avtodomov

4 osebe Adria Sonic Plus 700 SBC 2019
5 oseb Adria Matrix Plus 670 SL 2018 (2 vozili)
4 osebe Adria Matrix Plus 670 DC 2019
4 osebe Adria Matrix Plus 670 DL 2019
6 oseb Sun Living A 49 DP Alcoven 2018
5 oseb Sun Living S 75 SL 2018 (3 vozila)
4 osebe Sun Living S 70 SL 2018
4 osebe Sun Living A 60 SP 2019
4 osebe Sun Living S 65 SL 2018
4 osebe Adria Twin SHX 2018
4 osebe Sun Living V 65 SL 2018 (2 vozili)
4 osebe Sun Living V 60 SP 2018

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

M CARAVANING D.O.O.

A10, Poslovna cona B, Šenčur
T: 040 410 444
E: beno@mixilab.tv
www.mixi-caravanning.si

Najem vozil

4 osebe predelani kombi Valvasor (5 vozil)

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

KOPTEX CARAVAN

Koptex d.o.o.
Vodovodna pot 11, Nova Gorica
Tel.: 05 330 86 90
GSM 041 788 255
www.najemavtodoma.si
kc@koptex.com

Najem avtodomov

5 oseb Adria Matrix Plus 650 SF 2015
5 oseb Adria Matrix Axess M 680 SP 2015
5 oseb Adria Matrix Plus M 680 SP 2015
4 osebe Adria Van SHX 2015
6 oseb Roler Team Zefiro 295, 2018
6 oseb Sun Living Lido 49, 2017
5 oseb Roler Team Zefiro 294tl, 2018

Najem kombija za prevoz oseb
9 oseb Peugeot Boxer Passenger
9 oseb Fiat Ducato Panorama

Najem kombija za prevoz tovora

Fiat Ducato maxi 2017
Citroen Jumper 2010
Iveco Dayli KIPPER 2005

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

NAJEMIPOCENI.SI

Kupipoceni d.o.o.
Mariborska 86, Celje
GSM 059 731 580, TEL 059 731 580
www.najemipoceni.si
info@kupipoceni.si

Najem avtodomov

4 osebe CI Mizar 85 Karisma 2015
5 oseb CI Magis 65 XT 2016
5 oseb CI Elliot 66 XT 2015
5 oseb CI Riviera 98 XT 2017
6 oseb CI Elliot 98 2015
2 osebi Ford Transit Custom Camp

Najem kombija za prevoz oseb

9 oseb Renault Traffic Passenger,
9 oseb Ford Transit Custom,
8 oseb VW Transporter

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

NAJEMODAJALCI

NOMAD

Damijan Lesar s.p.
Podova 1a, Rače
GSM: 051 266 126
www.blucamp.si
damijan.lesar@siol.net

Najem avtodomov

4 osebe Blucam Laser 2
4 osebe Blucamp SKY 22 LE
6 oseb XGO Dynamic 27 (3 vozila)
6 oseb Blucamp SKY 50 G (2 vozili)
7 oseb XGO Dynamic 39
6 oseb Blucam Ocean 641

Najem kombija za prevoz oseb

6 oseb Renault Traffic
7 oseb Renault Traffic

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

MOBIDOM

Mediaval d.o.o.
Požarnice 78h, Brezovica
GSM: 041 906 906
www.mobidom.si
info@mobidom.si

Najem avtodomov

4 osebe Sun Living Lido 46 SP
6 oseb Sun Living Lido 49 DP1
6 oseb Sun Living Lido 49 DP2

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

SINDIRELA D.O.O.

Ul. Jana Husa 8, Celje
GSM: 041 630 343
www.avtodom-najemi.me
info@sindirela.si

Najem avtodomov

3-4 osebe Possl 2Win tventny
3-4 osebe Possl 2Win Sportive
4 osebe Roller Team Garagge
4 osebe Chausson Flash 515
4 osebe VW T5 California (2 vozili)
4-5 oseb Ford Nugget
5 oseb Weinsberg AL 600
6 oseb Dethlefs OC 8
6 oseb Euramobil Activa one 650VB
7 oseb Challenger 172

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

AVTODOMAR.SI

Stipič ASO d.o.o.,
Zaloška cesta 179, Ljubljana
GSM: 041 601 005
www.avtodomar.si
info@avtodomar.si

Najem avtodomov

4 osebe Euramobil Integra Line 690HB (2016)
6 oseb Benimar Mileo 224 (2017)
5 oseb Benimar Mileo 294 (2017)
5 oseb Benimar Mileo 263.1 (2017)
5 oseb Benimar Mileo 263.2 (2017)
5 oseb Benimar Mileo 263.3 (2017)
4 osebe Benimar Tessoro 440Up (2017)
4 osebe Benimar Tessoro 481 (2016)

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

POTOVALNIK

Logistika Ježovnik d.o.o.
Hmeljarska 1
3310 Žalec
GSM: 041 603 036
www.potovalnik.si
info@potovalnik.si

Najem avtodomov

5 oseb Adria Matrix M 670 SL
5 oseb Adria Matrix M 670 SC
4 osebe Sun Living Lido S 42 SL

Najem kombija za prevoz oseb

9 oseb Renault Passenger
8 oseb Renault Passenger

Ceno najema in višino varščine preverite na spletni strani.

IZARA HF D.O.O.

Ulica heroja Rojška 44
3000 Celje
PE Mariborska 212, 3000 Celje
T: 070/174-497
e-mail: izara.hf@gmail.com
www.avtodomi-rimor.si

Najem avtodomov

4 osebe Rimor Van Horus 38, letnik 2018
4 osebe Rimor Super Brig 695 TC, letnik 2017
5 oseb Rimor Seal 69 plus Silverline, letnik 2018
5 oseb Rimor Seal 695, letnik 2018 (2 vozili)
5 oseb Rimor Seal 95 plus, letnik 2018
6 oseb Rimor Seal 5, letnik 2018 (2 vozili)

Cene najema in višino varščine preverite na spletni strani.

ODASA D.O.O.

Dolenja Nemška vas 20, Trebnje
GSM: 041 327 979 in 041 996 999
www.avtodom-odasa.si
info@avtodom-odasa.si

Predelana kombi vozila:

3 osebe Sunliving Flexo SP (2018)
3 osebe Sunliving V 60 SP (2018)
3-4 osebe Sunliving V 65 SL (2019)
3-4 osebe Adria Twin SLX (2018)

Polintegriran avtodom z izvlečno zadnjo steno:

Adria Compact SLS Plus Slide out (2017)

Polintegrirani avtodomi z dvizno posteljo:

4 osebe Sunliving Lido M 45 SP (2018)
5 oseb Sunliving Lido M 50 SL (2018)
5 oseb Sunliving M 75 SL (2019)
5 oseb Adria Matrix M 670 SL (2016)
5 oseb Adria Matrix M 670 SP Plus (2016)
5 oseb Adria Matrix Platinum M 670 SL 150 KM (2017)
5 oseb Adria Matrix Platinum M 670 SL 150 KM (2018)
5 oseb Adria Matrix Platinum M 670 SL 150 KM (2018)

Avtodomi z mansardo(alkoven):

6 oseb Sunliving Lido A 49 DP (2018)
6 oseb Sunliving A 75 DP (2019)
7 oseb (Sunliving Lido A 45 DK (2018)

Integriran avtodom:

4 osebe Adria Sonic Plus I 700 SL

Ceno najema in višino varščine preverite na spletni strani.

HIŠA NA KOLESIH

Soles d.o.o.
Ulica Jožeta Jame 14
1210 Ljubljana
www.hisanakolesih.com
www.sloveniacamper.com
www.kucanakotacima.com
T: +386 31 732 777
E: info@hisanakolesih.com
booking@hisanakolesih.com

Vozni park:

4 osebe Robeta Mobil 600, letnik 2016
4 osebe Robeta Mobil Roadstar, letnik 2017
4 osebe Robeta Mobil Slomotion, letnik 2017
4 osebe Ahorn Van1, letnik 2017
4 osebe Inspire Van 5.4, letnik 2017
4 osebe Inspire Van 5.99, letnik 2017 (2 vozili)
4 osebe Ahorn A595, letnik 2017 (2 vozili)
4 osebe Ahorn T680, letnik 2017 (2 vozili)
6 oseb Ahorn ACA 660, letnik 2018 (3 vozila)
6 oseb Ahorn Canada AD, letnik 2018 (8 vozil)
6 oseb Ahorn Canada AD avtomatik, letnik 2017
6 oseb Ahorn Canada TE, letnik 2017
5 oseb Ahorn Alaska TD, letnik 2017 (5 vozil)
6 oseb Ahorn Alaska TQ, letnik 2017
5 oseb PLA 550, letnik 2018 (2 vozili)
6 oseb PLA 440, letnik 2018 (3 vozila)
5 oseb PLA 560, letnik 2018
4 osebe Malibu I 410, letnik 2018
4 osebe Malibu I 430, letnik 2018
4 osebe Malibu I 440, letnik 2018
4 osebe Malibu I 460, letnik 2018

Najem kombija za prevoz oseb:

Renault Trafic Passenger 8+1, letnik 2017 (4 vozila)
Renault Trafic Passenger 8+1, letnik 2018 (2 vozili)

Več informacij o vozilih na spletni strani
www.hisanakolesih.com

NAJEMODAJALCI

Prodajate rabljeni avtomod, počitniško prikolico, dodatno opremo, opremo za kampiranje in prosti čas?

ADRIA MATRIX PLUS M 680 SL, letnik 2015/4, Fiat 2,3 JTD 96 KW/130 KM, ABS, ESP, 2x airbag, sprednje meglenke, servisna knjiga, reg.za 4 osebe, velik hladilnik 179 l, tenda Thule Omnistor 4,5 m, daljinsko centralno zaklepanje vseh vrat, ogrevan rezervoar odpadne vode, plinska pečica, kabinska zastirala Remis kompletna, električna dvizna postelja spredaj, plinska peč Truma 6, prtjažnik za 4 kolesa Fiamma, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo. Prevoženih 87 000 km.
Cena: 45 900 EUR
GSM: 041 212 552

Adria Matrix M 670 SP PLUS, letnik 2016/4 Fiat 2,3 JTD 96 KW/130 KM, ABS, 2x airbag, servisna knjiga, reg.za 5 oseb, velik hladilnik 179 l, tenda Thule Omnistor 4,5 m, kabinska zastirala Remis kompletna, po višini nastavlja zadnja postelja, dvizna električna postelja spredaj, plinska peč Truma, prtjažnik za 4 kolesa Fiamma, zračne blazine zadaj, ogrevan rezervoar odpadne vode, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo. Prevoženih 63 000 km.
Cena: 56 900 EUR
GSM: 041 327 979

ROBETA MOBIL STAR 600, Citroen Jumper 2,2 L3H2 96 KW/130 KM, letnik 2016/5, prevoženih 45 000 km, ABS, ESP, registriran za 4 osebe, servisna knjiga. Električna tenda 4 m, nosilec za kolesa. Možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo.
Cena: 41 600 EUR
GSM: 040 707 700

JOINT X 320, Fiat Ducato, 100 KM, letnik 2010, prevoženih 56 000 km, 4 sedeži / 4 ležišča, 1. lastnik. TV, navigacija z vzratno kamer, dolžine 5,59 m, tenda, nikoli poškodovan, garažiran.
Cena 24 900 EUR
GSM: 070 600 611

ADRIA MATRIX M 680 SP, Fiat Ducato 130 KM, letnik 2015, prevoženih 82 000 km, ABS, ESP, 2x airbag, sprednje meglenke, servisna knjiga, reg.za 5 oseb, velik hladilnik 179 l, tenda Thule Omnistor 4,5 m, kabinska zastirala Remis spredaj, dvizna postelja spredaj, plinska peč Truma 6, prtjažnik za 4 kolesa Fiamma, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo.
Cena: 47 900 EUR
GSM: 041 327 979

LIDO S 47 SC, Fiat Ducato 2,3 130 KM, letnik 2013, 4 osebe / 4 ležišča, prevoženih 10 700 km, dodatna izolacija, prvi lastnik, odlično ohranjen, kupljen v Adria plus, Novo mesto. Motoma in bivalna klimatska naprava, tenda, navigacija, vzratna kamera, Truma ogrevanje, garancija vodotesnosti 6/2018, redno vzdrževan, vsa dokumentacija.
CENA: 43 200 EUR
GSM: 070 738 702

ADRIA MATRIX M 670 SL PLATINUM, Fiat Ducato 150 KM, letnik 2017, srebrne barve, prevoženih 31 000 km, ABS, ESP, 2x airbag, servisna knjiga, reg.za 5 oseb, velik hladilnik 179 l, tenda Thule Omnistor 4,5 m, kabinska zastirala Remis kompletna, dvizna električna postelja spredaj, plinska peč Truma, prtjažnik za 4 kolesa Fiamma, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo, tovarniška garancija do 7/2019.
Cena: 68 900 EUR
GSM: 041 327 979

SUN LIVING FLEXO SP, Fiat Ducato 130 KM, letnik 2018, prevoženih 39 000 km, original Adria izdelava, ABS, 1x airbag, servisna knjiga, reg.za 4 osebe, hladilnik 95 l, tenda Fiamma 3 m, daljinsko centralno zaklepanje vseh vrat, vrtljiva sedeža, plinska peč Truma, prtjažnik za 2 kolesa Thule, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo, tovarniška garancija Fiat in Adria do 4/2020.
Cena: 44 500 EUR
GSM: 041 327 979

Adria Compact Plus SLIDE OUT SLS, letnik 2017/7, Fiat 2,3 JTD 96 KW/130 KM, ABS, 2x airbag, servisna knjiga, reg.za 4 osebe, hladilnik 109 l, tenda Fiamma 3 m, kabinska zastirala Remis kpl, raztegljiv zadnji del avtomoda s pomočjo elektromotorjev skupaj s posteljo, plinska peč Truma, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo, garancija Fiat in Adria do 7/2019. Prevoženih 21 000 km.
Cena: 55 000 EUR
Tel: 031 483 235

ADRIA SUN LIVING Jaguar LX Ford Transit 2.4 TD 140 KM, letnik 2010, prevoženih 54 000 km, 6 sedežev / 6 ležišč, ABS, ESP, motoma klimatska naprava, el. pomik stekel, avtoradio, potovalni računalnik, tempomat. Ogrevanje Webasto, mikrovalovna pečica, tenda, vzratna kamera, el. stopnica, turbovent.
Cena: 29 990 EUR
GSM: 031 250 040

AHORN CAMP T680, Renault Master 2,3, 96KW, EURO 6 motor, letnik 2017, ABS, tempomat, omejilec hitrosti, avtoradio z USB, brezžično telefoniranje, obvolanske komande, vzratna kamera. Tenda, električna stopnica, Truma Combi 4. Možnost odbitka DDV ob nakupu.
Cena: 47 520 EUR
GSM: 040 707 700

AHORN CAMP A595, Renault Master 2,3, 96KW, EURO 6 motor, letnik 2017, ABS, tempomat, omejilec hitrosti, avtoradio z USB, brezžično telefoniranje, obvolanske komande, vzratna kamera. Tenda, električna stopnica, Truma Combi 4. Možnost odbitka DDV ob nakupu.
Cena: 47 153 EUR
GSM: 040 707 700

ADRIA MATRIX M 670 SL, letnik 2016/4, Fiat 2,3 JTD 96 KW/130 KM, ABS, 2x airbag, servisna knjiga, reg.za 5 oseb, velik hladilnik 179 l, tenda Thule Omnistor 4,5 m, kabinska zastirala Remis spredaj, dvizna električna postelja spredaj, plinska peč Truma, prtjažnik za 4 kolesa Fiamma, bivalna klima Dometic FJ 1700 v ceni, stabilizacijske noge, ogrevan in izoliran rezervoar odpadne vode, možen poračun DDV-ja v primeru nakupa na pravno osebo. Prevoženih 69 000 km.
Cena: 54 500 EUR
Tel: 041 212 552

BRAVIA, Peugeot Boxer, 120 KM, letnik 2010, prevoženih 40 000 km, ABS, motorna klimatska naprava, 2x zračna blazina. Dolžina 599 cm, rollbar, zračne blazine zadaj, nosilec za motor ali kolesa, tenda, veliko dodatne opreme. Nikoli vožen pozimi.
Cena: 28 000 EUR
GSM: 051 241 466

NOVO NA KOROŠKEM!

ROVANDO
CENTER ZA PROSTI ČAS

4 SERVISNE DELAVNICE
1600 m² PRODAJNIH POVRŠIN
SALON, TRGOVINA ZA PROSTI ČAS IN KAMPIRANJE
AVTOMATSKA AVTOPRALNICA Z VILEDA KRTAČAMI
5000 m² PARKIRNIH IN PZA POVRŠIN (7 PROSTOROV)

carthago
SLOVENIJA

POOBlaščen servis za CARTHAGO IN ROBETA
PRODAJA AVTODOMOV CARTHAGO IN ROBETA

INTERNETNA PRODAJA CAMPING IN CARAVANING OPREME

WWW.ROVANDO.SI

Prodajni center ROVANDO,
info@robeta.si, tel: 02-8831680, Pohorska cesta 6b, 2380 Slovenj Gradec
OB GLAVNEM KROŽNEM KRIŽIŠČU V SLOVENJ GRADCU

Alpe-Adria

30. sejem turizma, kampinga
in karavaninga

30. januar — 2. februar 2019

Gospodarsko razstavišče

